

De opening van het nieuw parlementair jaar verleden dinsdag was een gebeurtenis die — in de schaduw van de werkgroep Eyskens — bijna onopgemerkt voorbij ging. Niet onopgemerkt genoeg echter om te ontsnappen aan een aantal vrij pertinente verwijten die van zowat overal het parlement werden toegestuurd. Deze verwijten zijn grond. Het is een tegelijk lachwekkend en deerniswekkend schouwspel, te moeten beleven dat het parlement — voor de eerste keer een maand eerder bijeengekomen dan de vroegere grondwettelijke datum — onmiddellijk terug in vakantie gegaan is omdat het niets te doen heeft. De hele « opening » van het parlementair jaar heeft zich beperkt tot de verkiezing van de bureaux en tot de gebruikelijke (dit jaar méér dan gebruikelijk onbeduidende) openingspeeches van de voorzitters der beide vergaderingen. De komedie werd weer gespeeld volgens het geijkte scenario : de oude voorzitters verschenen in de vergadering inkluzief geklede jas en tekst van de redevoering, om er de « aangename verrassing » van hun herverkiezing te beleven. Het parlement — in feite het symbool en de garant van onze democratie — heeft opnieuw een demonstratie gegeven van de wijze waarop de democratie het snelst kan worden uitgehoid. Dat de regering — eens te meer ten achter met het opmaken der begrotingen — haar aandeel heeft in deze onttakeling van onze instellingen, is geen eksklusief voor de kleurpolitieke knoeiboel in Kamer en Senaat.

VOLKSUNIE HOUDT VOET BIJ STEK REDELIJK MAAR RADIKAAL

De zeshoekige tafel (« in de vorm van een doodskest », zeggen de ciniekers) van de kommissie Eyskens was ook deze week het schijnbare middenpunt van binnenlandse politieke activiteit. « Schijnbaar » zeggen we, want het is duidelijk dat een goed deel van de achtentwintig kommissieleden veel meer oog hebben voor de politieke arena buiten dan voor het werk binnen de werkgroep. Eens te meer zijn het de frankofone Brusselaars die het slechte voorbeeld terzake geven : ze blijken veel meer begaan met het bouwen van een dorpspolitiek platform voor de komende gemeenteraadsverkiezingen dan met de toekomst van het land. Hun enige bekommernis blijft, mekaar te overtroeven in frankofone extremisme óf in het zoeken naar handige maar doorzichtige formules waarmee het vlaams front inzake de afbakening van de hoofdstad en de indijking van de verfransing kan worden opengebroken. Het is een beschamend schouwspel, deze heren na afloop van de vergaderingen op de stoep van de Wetstraat mekaar te horen overschreeuwen, of te moeten toezien hoe zij — die toch gebonden waren door de afspraak van diskretie — geïmproviseerde perskonferenties houden om hun eigen verdiensten, samen met een huisbakken versie van de besprekingen, bij de pers kwijt te raken. Een schitterend voorbeeld van deze boerenpolitiek werd geleverd door Simonet die, na nauwelijks vijf minuten aan het woord geweest te zijn in de kommissie, aan de pers een nota overhandigde waaruit moest blijken dat hij en niemand anders urenlang de man geweest was, aan wiens lippen de overige zevenentwintig hadden gehangen.

De handelwijze van dit deel der kommissieleden heeft overigens in de kommissie zelf reactie uitgelokt : verleden woensdag verklaarde Wim Jorissen, dat de Volksunie zich voortaan niet meer gebonden zou achten door de afspraak van diskretie. Totnogtoe heeft de Volksunie zich, ondanks het uitdagende slechte voorbeeld in de overige partijen, aan die afspraak gehouden. Voortaan zal het anders zijn. Onze woordvoerders hebben fair-play tot het uiterste betracht, maar zullen niet verder lijdzaam toezien nu blijkt dat ze met fair-play alleen staan. De jongste weken zijn er in de pers, door de loslip-

pigheid en de dorpspolitieke becommentarissen van de kleurpolitiekers uit de werkgroep, tientallen versies van de kommissiebesprekingen in de kranten verschenen. Het viel nooit moeilijk om uit te maken, van welke bror deze indiskreties afkomstig waren : de man die zich in zijn verslag aan de pers zichzelf de vedettertol toekende en wiens — echte of vermeende — tussenkomsten in de kommissie dus de meeste plaatsruimte kregen. Het beeld dat het publiek zich aldus van de besprekingen kon maken, is totaal vals. Als men de heren kleurpolitiekers via de hen toegedane kranten moest geloven, dan kwam bijvoorbeeld de Volksunie aan de besprekingen nauwelijks te pas. De waarheid is anders : net als in de openbare parlementsvergaderingen staan onze woordvoerders in de kommissie hun man met degelijke, kordate en doordachte tussenkomsten. Het is de Volksunievertegenwoordiging die steeds weer het vlaams front galvanizeert, wanneer daarin een bres dreigt geslagen te worden. Het is de Volksunievertegenwoordiging die de Vlamingen van de overige partijen steeds weer vastspijkt op vroegere verklaringen en toezeggingen, die iedere poging om tot een koehandel te komen onmiddellijk aan de kaak stelt en die het tot nog toe steeds afdoende wapen hanteert van de reactie der vlaamse publieke opinie op toegevingen en kapitulaties. Tijdens de besprekingen over het probleem Brussel stonden de tussenkomsten van onze woordvoerders — een onverzettelijke Van der Elst, een kombattieve Jorissen en een deskundige Anciaux — aan vlaamse zijde telkens weer centraal.

Alvast de « Libre Belgique » heeft dat — in een zure oprisping — willen bekennen. Het blad beklagde zich deze week over « de buitensporige en beleedigende tussenkomsten » van de Volksunie-woordvoerders inzake het probleem van de randgemeenten en de voorstellen van Van den Boeynants. De gewezen premier had uitgekapt met een globaal voorstel dat, achter de zweem van toegeeflijke zakelijkheid waarmee hij zijn plannen zo graag omhult, gevaarlijker bleek dan de in ieder geval onverwezenlijkbare Anslussplannen van de op hol geslagen F.D.F.-ers, P.L.P.-ers of P.S.B.-ers (nietwaar Collard!). Het is de Volksunie die onmid-

dellijk daartegen van leer is getrokken en die de overige Vlamingen gewezen heeft op het gevaar voor een « verfransing zonder annexatie ». Het is de Volksunie die de eerste stoot gegeven heeft in het tegenoffensief, waarmee moet belet worden dat een grinnikende voorspelling van de « Pourquoi Pas » zal verwezenlijkt worden : « Men zou aan de Vlamingen het plezier laten om te zeggen dat Kraainem enzoverder vlaamse grond zijn, maar de mensen die er wonen zullen weten dat de geest er totaal Frans is ». Iedere verzoeking om toe te geven aan fraai verpakte maar overigens verkapt imperialistische frankofone plannen wordt de vlaamse kleurpolitiekers onmogelijk gemaakt of bemoeilijkt door de V.U.-tussenkomsten en door de wetenschap, dat de Volksunie onverbiddelijk het masker zal afrukken van wie heimelijk opnieuw naar Hertoginnedal zouden willen gaan.

Terwijl de Volksunie aldus in de werkgroep Eyskens optreedt als een gesloten groep die redelijk wil praten maar radikaal vasthoudt aan het vlaamse recht, treedt de aftakeling van de grote partijen iedere dag meer aan het licht. Rond de zeshoekige tafel zitten ze te getuigen van hun onmacht en verscheurdheid, de spitsbroeders die tot voor enkele tijd — de tijd dat de Volksunie de bakens nog niet had verzet — solidair Vlaanderen belogen en bedreven. En in de politieke arena daarbuiten stuift het van de haren en de pluimen die allerlei blauwe, gele of rode leeuwen mekaar uit het lijf rukken. Collard, die zich tot voor enkele dagen voorzichtig op de vlakke hield, waagde zich op het glad ijs van de randgemeenten en kreeg een duw van zijn vlaamse partijgenoten in de rug. De P.V.V. die tijdens de jongste verkiezingsstrijd bakstenen leverde, heeft blijkbaar de cement in de trikolore mortel vergeten. De C.V.P.-V.D.B.-P.S.C.-ers zijn altijd weer opnieuw aan het tellen hoeveel partijen hun partij nu eigenlijk telt. Te Brussel gunnen de partijvrienden en samenweersdijers van gisteren mekaar vandaag het daglicht niet meer : de drie grote partijen zijn gebroken op de las die hen altijd bijeen heeft gehouden : de naad Brussel. We zullen niet toelaten dat zij hun kleurpolitieke eenheid ten bate van Brussel en ten koste van Vlaanderen herstellen!

Beheer : Voldersstraat 71, Brussel 1. Tel. 12.51.60. pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1. Redactie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 f.

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers.

VOLKSUNIE

Weekblad — 15de jaargang — nr. 42 — 18 oktober 1969

WIJ en gij

vlaams nationaal

NOG GRENDELS

Uw herhaalde inzet « geen grendels ! » heeft zeker zijn doel bereikt. Maar na deze grendels komen er nieuwe grendels en andere sleutels, sloten en klemmen.

Waarom niet begonnen met een blijvende inzet, zoals : « De geringste brijzel grondgebied die Brussel aan Vlaanderen ontfuult, zal door ons, Vlamingen, verbeteren en met alle mogelijke middelen worden terugverderd ! »

Zo'n blijvende inzet zou onze belagers tot nadenken stemmen en onze vrienden tot optreden pramen.

J.H., Gent

GEMEENTESEKRETARISSEN

Onlangs verscheen in « Het Nieuwsblad » een tamelijk uitgebreid artikel over de samenvoeging van de gemeenten door een C.V.P.-volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Tongeren - Maaseik.

In dit artikel liet steller uitschijnen dat gemeentesekretarissen van kleine gemeenten niet partijdig kunnen zijn tegenover de inwoners om reden dat soms de helft van deze inwoners klant bij hen zijn voor zijn zaak van verzekeringen.

Mag ik hierbij laten opmerken dat voor ons, sekretarissen, het algemeen belang primeert boven het persoonlijk belang en het toch onze schuld niet is dat de meesten onder ons verplicht zijn naar een bijverdien-

ste te zoeken omdat in de meeste gevallen de wedde van de sekretaris van kleine gemeenten ontoereikend is om fatsoenlijk door het leven te gaan.

Wij strijden sedert jaren voor een wedde, die evenredig is met onze prestaties en kunde (of kennis). Zou deze heer volksvertegenwoordiger, die reeds lang in de Kamer zetelt, niet beter doen onze eisen te steunen dan ons van partijdigheid te verdenken ?

L.S., Val-Meer

DE VLAG OP DE TOREN !

Naar aanleiding van uw artikel over Herman Van den Reeck, blijkbaar door een gekend historikus geschreven, weze het me toegelaten dit even aan te vullen.

Voorlaatste kolom : « de verontwaardiging was groot, zo groot dat dezelfde dag nog onbekenden de leeuwenvlag op de O.-L.-V.-toren hesen ». Het wordt hoog tijd dat deze « onbekenden » na 50 jaar worden bekend gemaakt. Het waren de heren Arseen Kennis (later lid Best. Dep. Antwerpen), diens broer en een zekere Xavier Simons (V.O.S.).

Als sekretaris van de toenmalige frontpartij Borgerhout, als gebuur van H. V. d. R. en parochiaan van Sint-Anna, was ik zeer nauw betrokken bij de historische gebeurtenissen van die dagen. Gelieve derhalve niet te twifelen aan het volgend relaas !

Na de uiteengeranselde betoging werden sommige vlaggen (of wat er van overbleef) gedeponeerd in het « Vlaams Huis »,

De Keyserlei, Antwerpen. Toen ik in de namiddag aldaar aankwam trof ik daar de leeuwenvlag van de Groeningewacht-Borgerhout aan en nam deze onmiddellijk onder mijn hoede.

Het duurde niet lang ; kort daarop kwam bovenvermelde A.K. op me af, vroeg me over de vlag te mogen beschikken en maakte me vertrouwelijk zijn voornemen bekend. Daar ik verantwoording zou kunnen verschuldigd zijn tegenover mijn afdeling wenste ik een ontvangstbewijs ; dit werd me prompt ter hand gesteld, met de verbintenis eventueel de waarde van de vlag te vergoeden. Handtekening van boven vermelde heren.

Dit historisch dokument heb ik steeds zorgvuldig bewaard tot onder de oorlog toen ik als gelegenheids-burgemeester ergens in de Kempen opnieuw contact kreeg met mijn « kollega » Jan Timmermans van Antwerpen. Ik vond dat hij beter geplaatst was om gebeurlijk een nuttig gebruik te maken van dit dokument en vertrouwde het hem toe.

Helaas, bij het uitbreken der bevrijding is er hier en daar wat gebeurd en ben ik wellicht nog de enige getuige van die gebeurtenis.

Hoe de klimpartij verliep vertrouwde A.K. me later toe. Het trio krom tot de hoogste toren-gaanderij waar een paar hun-

ner langs de buitenkant verder klauterden en de vlag hingen op een moeilijk te bereiken plaats, doch goed zichtbaar van buitenaf. Dit alles moest zeer vlug gaan en bij het haastig naar benedenspringen verstuikte X. Simons zijn voet en moest door de gebroeders Kennis naar beneden gedragen worden. Wat een kalvarie ! Eens beneden verdwenen zij tussen de menigte die blijkbaar nog niet bewust was van het gebeurde. Mogelijk heeft een lid van het torenpersoneel een vage beschrijving kunnen geven van de verdachten, doch deze konden niet teruggevonden worden in Borgerhout waar de vlag naar toe wees.

Ter aanvulling : X. Simons overleed enkele maanden nadien in tragische omstandigheden. A. Kennis overleed tijdens de eerste meidagen '40 in een gents ziekenhuis, en vermoedelijk behoort zijn broer ook niet meer tot de levenden.

L.V.d.E., Lier

BRUGMANS

Zo het in de bedoeling lag van prof. dr. H. Brugmans zich door zijn uitlatingen, in het jongste nummer van « Ons Erfdeel » bij de vlaams-nationalisten te doen opmerken, dan is hij daarin stellig geslaagd. Maar of zijn prestige in Vlaanderen er zal mee gediend zijn, dat is wat anders.

Waarom danken de vlaams-nationalisten de wrevel van de professor ? Waarom mensen krenken die toch met (heel veel) inspanning de akker omgeploegd hebben waarin hij nu - wat al te kwistig weliswaar - het kulturele zaad kan uitstrooien...

Maar kom, laat de professor dan nog zo'n onheuse dingen zeggen, we zullen het ons maar niet te erg aantrekken. Of misschien kan ik ook eens geestig trachten te doen door te zeggen : hopen we maar dat er op een van die verre planeten die de professor-met-de-brede-vizie zo nauw aan het hart liggen, geen strijd om... randgemeenten gaande is. Vanwege een die gedoemd is om uit te sterven...

K.L.C., Vilvoorde

TER ATTENTIE VAN DE POST

Als abonent van « Wij » stellen wij sedert enkele weken vast dat Uw weekblad soms zaterdag, dan weer eens maandag en uiteindelijk niet meer ten bestemming komt. Wij zijn wel uit overtuiging abontent geworden op uw weekblad doch zou het ons aangenaam zijn, zoals het gebruikelijk is, het weekblad de zaterdag te ontvangen.

Indien het de schuld mocht blijken van het Bestuur der Posterijen (hetgeen ons niet zou verwonderen !) dan kunt u misschien onze klacht doorzenden naar deze instelling.

F.D.M., Borgerhout

De redactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersbrieven wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redactie

Brussel, 16 oktober 1969.

Betreft : Tante Pos.

Tante Post - zoals de Nederlanders de P.T.T. noemen - blijft in ons land lelijk in gebreke. De kranten staan vol jammerklachten ; een vlaams dagblad titelde dezer dagen "Meer dan tien miljoen drukwerken slapen in de grote sorteercentra". Hoé slecht het gaat, kunnen we week aan week vaststellen aan de hand van klachten van "WIJ"-lezers. Twee weken geleden bleef de helft van onze oplage het weekend doorbrengen te Brussel !

Niet alleen het drukwerk, de kranten en de tijdschriften zijn in verdrukking gekomen ; ook de gewone brieven komen aan met dagen vertraging. We hebben deze week een paar staaltjes daarvan op onze redactie meegemaakt.

Volksvertegenwoordiger Mattheyssens stuurde verleden zondagavond een bijdrage naar ons blad. Dinsdagnamiddag was die brief nog steeds niet aangekomen en Mattheyssens stuurde ons dan maar een doorslag vanuit het parlement. Deze 2 dagen later geposte doorslag bereikte ons vóór het origineel ! De verslaggever van de oostvlaamse V.U.-provincieraadsfractie stuurde ons woensdag een tekst ; dezelfde dag telefoneerde hij ons om er enkele correcties in aan te brengen. Dit blad gaat echter de pers op zonder het verslag, want dat is nog altijd niet aangekomen.

We zegden het al vroeger : schiet niet op de gewone postman. Werkbeurten van 12 u (of méér) per dag volstaan niet om de van hogerhand in het leven groepen chaos weg te werken.

Wij

Ik ben uitgeslagen want...

... ik koop bij

EPEDA
PIRELLI
Dunlopillo
STAR

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF
TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL. 35.17.83
BIJHUIZEN : Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18
Begijnenstraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gallijfortlei 60, Deurne. Tel. 26.25.22

ETN JEURISSEN WEET ALLES VAN TEMPERATUREN

KOELTOGEN
KOELKAMERS
DIEPVRIEZERS

DIEPVRIESTUNNELS
KAMIONKOELING
WINKELINRICHTINGEN

... VOOR SUPERMARKTEN, INDUSTRIE EN VOEDINGSNIJVERHEID

ETN JEURISSEN PVBA De Winterstraat 24
Borgerhout/Antwerpen Tel.: (03) 36.1135-36.59.31

Belgisch onderwijs in Afrika (1)

schandelijke diskriminatie

(red.) In de republiek Boeroendi wordt er onderwijs met belgisch programma verstrekt in de volgende instellingen: « Belgische School », « Stella Matutina », « Athénée National », « Lycée Clarté N.D. » en « Collège du Saint-Esprit ». Alleen aan de « Belgische School » wordt er onderwijs voor nederlandsprekende kinderen verstrekt.

Deze scholen genieten van het Ministerie voor Ontwikkelingssamenwerking rechtstreekse of onrechtstreekse hulp in geld of in personeel, in of buiten 't kader van de technische hulp. Normaal zou men van een belgisch minister mogen verwachten dat hij, in dit bestel, er streng de hand zou aan houden dat er gelijke lasten en voordelen zouden zijn voor de belgische kinderen van de twee taalgroepen.

Dit is geenszins het geval. De diskriminatie is zo groot en zelfs zo ostentatief ten nadele van de nederlandsprekenden dat zij bij overeenkomst werd vastgelegd: aldus werd er tussen het beheercomité van de « Belgische School » (7 franssprekenden en twee Vlamingen!) en de minister overeengekomen dat er geen middelbaar onderwijs in hun taal zou verstrekt worden voor de nederlandsprekende kinderen alhoewel er een lagere school is waarvan de bevolking voortdurend stijgt. (Dit jaar is zij met 20% toegenomen.)

Bovendien werden de schoolgelden voor de vlaamse ouders bij het begin van het schooljaar eenzijdig ongeloflijk hoog gesteld. Een vlaams huisgezin met vier kinderen waarvan één in de kleuterklas bv. en drie in het lager onderwijs zal, voor het eerste kwartaal alleen reeds 32.000 fr. aan schoolgeld moeten neertellen, schoolbehoeften zijn hierin niet begrepen. Deze som vertegenwoordigt ongeveer twee volle maanden ter plaatse uitbetaalde wedde. Een franssprekend huisgezin zal, voor hetzelfde onderwijs en voor hetzelfde kwartaal slechts 4.700 fr. betalen, hetzij 27.300 fr. minder.

Het resultaat van dergelijke ongelooflijke toestand is, dat zware druk op de nederlandsprekende ouders worden uitgeoefend om hun kinderen naar de franse klassen te sturen en er in elk geval van weerhouden worden hun kinderen naar nederlandse klassen over te hevelen zoals het een tiental deden dit jaar.

Belgisch onderwijs in Afrika (2)

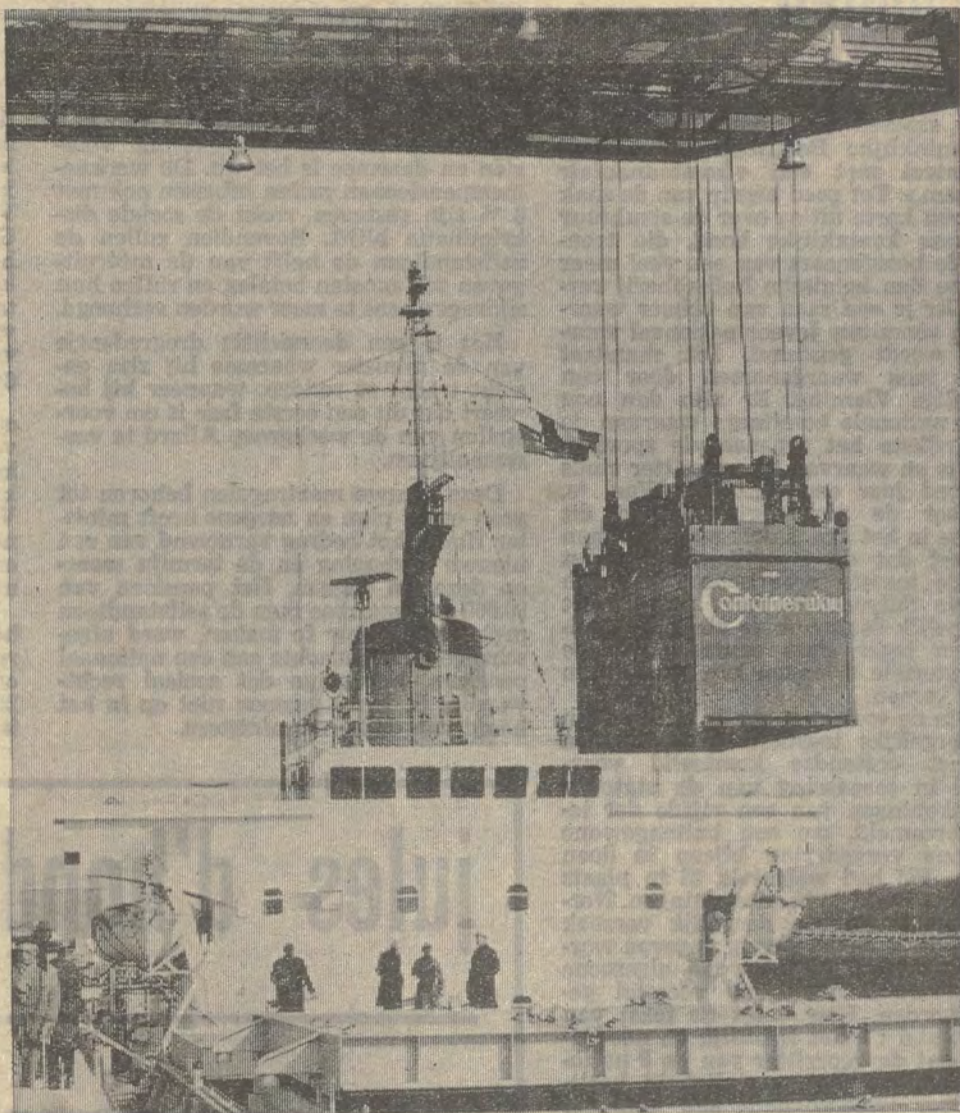
vlamingen mogen betalen

(red.) Van de nederlandsprekenden worden onmogelijke schoolgelden geëist! Dat is geen bewering in de wind, de cijfers zijn al te welsprekend. Oordeel zelf: voor een kind in de kleuterklas betalen de nederlandsstaligen per trimester aan inschrijvingsgeld en schoolgeld samen achtduizend frank, dat is zo maar zesduizend frank meer dan voor een franssprekende kleuter. Wie vier kinderen in de kleuterschool heeft betaalt als Vlaming dertien duizend fr. méér! In de lagere school zijn de verschillen zo mogelijk nog ergerlijker: een vlaams kind betaalt elfduizend fr. en een franstalig betaalt (niet verschielen!) juist geteld duizend frank per trimester. Voor wie vier kinderen in de lagere school heeft bedraagt het verschil, dat is de som die vlaamse ouders méér moeten betalen, driëntwintig duizend frank!

De verantwoording die door de voorzitter van het franstalige beheercomité voor deze toestand wordt gegeven klopt helemaal niet. Zelfs al zouden er door de onkunde van de minister financiële moeilijkheden zijn, dan is het toch al te duidelijk dat het een grof onrecht is deze moeilijkheden alleen op de schouders van de vlaamse ouders te laden. In het lager middelbaar onderwijs dat

door België wordt ingericht krijgen de nederlandsprekende kinderen slechts de hoofdvakken in hun eigen taal, en dan nog lang niet allemaal. De ouders betalen in dit geval hetzelfde bedrag als de franssprekenden maar krijgen dan daarvoor alleen maar een verminkt onderwijs. Het hoger middelbaar onderwijs is in alle bestaande instellingen volledig franstalig en (dat is toch wel een echt wonder!) daar wordt helemaal geen schoolgeld gevraagd. Deze kinderen genieten dus - zij zijn immers uitsluitend franssprekenden of bereid het te worden - volledig kosteloos onderwijs!

In augustus van dit jaar hebben we de zeer achtbare heer minister voor Ontwikkelingshulp, de heer Scheyven, de grote mensenvriend en beschermer van zwakken en verdrukten overal ter wereld, al gevraagd hoe hij een dergelijke toestand kan verantwoorden. Er is sindsdien niets veranderd, dat wil zeggen er is niets verbeterd! Veranderd is wel dit dat sinds de eerste september de schoolgelden die hierboven werden vermeld voor de Vlamingen werden ingevoerd. Is dit misschien een voorbereiding voor het invoeren van een speciale belasting op het spreken van het Nederlands?

Havenbeleid (zie ons artikel blz. 4)

MEER ZELFKRITIEK DAN EIGEN LOF

Het viel te vrezen dat, naar aanleiding van de 25e verjaardag van Benelux, de te Brussel bijegekomen Benelux-prominenten de loftrampetten zouden gestoken hebben zoals dat doorgaans bij dergelijke gelegenheden gebeurt. Dat is niet het geval geweest en wat er te Brussel op de Benelux-bijeenkomst aan zelfkritiek werd gehoord, steekt zelfs gunstig af tegen de bombast van een in frankofilie zwelgend Luik, dat met zijn « quinzaine française » alle rekords van fransdolheid klopt.

Het is natuurlijk de vraag of deze zelfkritische toon op het zilveren jubileum van Benelux ook praktische gevolgen zal hebben. Juist de fransdolheid van bepaalde waalse centra en de daaraan als vanzelfsprekend gepaarde argwaan - indien niet openlijk verzet - tegen de Benelux-gedachte is er oorzaak van, dat van belgische zijde weinig animo aan de dag gelegd wordt om er de volle inhoud aan te geven.

Dit jubileum valt ook samen met enkele feiten, die in zich zelf de verloochening uitmaken van de Benelux-solidariteit die men heet na te streven. We bedoelen het totaal gemis aan enige Benelux-muntsolidariteit of vaste pariteit tussen de Benelux-munten, het opschorten van de B.T.W. door België zonder ook maar iemand te raadplegen en het totaal gebrek aan enig Benelux-overleg inzake Delta-havens. Dit alleen rechtvaardigt de te Brussel gehoorde kritiek over een Benelux, dat tegenover de E.E.G.-partners in heel wat opzichten aandringt op een sneller integratie-tempo en op een progressiever en ruimer vizie, doch binnen het Benelux-gebied zelf een ergerlijker traagheid aan de dag legt, kopschuw is voor een monetaire gemeenschappelijke ge-

dragslijn, om van enige politieke integratie maar te zwijgen. Hier geldt duidelijk het « luister naar mijn woorden, doch zie niet naar mijn daden ».

We zouden de waarheid groot geweld aandoen indien we zouden schrijven dat dit jubileum door de publieke opinie intens werd meegeleefd. Het is voorbijgegaan in de algemene onverschilligheid. Het schijnt trouwens helemaal niet de bedoeling te zijn geweest,

grote meerderheid onzer noorderburen niets af van de vlaamse strijd en nog minder van sommige heel-nederlandse verzuchtingen en beschouwt ze elke belangstelling voor beide levende werkelijkheden als « inmenging in de binnenlandse aangelegenheden » van de zuiderbuur. Deze laatste weet meestendeels niet anders dan in een gelijkaardig denkpatroon over de noorderbuur te spreken, terwijl frankofone Brusselaars en Walen

dat men nu eenmaal de gevolgen van bijna vier eeuwen scheiding niet in een kwarteeuw kan opruimen.

VERBODEN TE LACHEN

De « résistance » - waarover hoe langer hoe minder wordt gesproken naarmate haar glorietijd in de bekende nevels van het verleden verzinkt - heeft naar aanleiding van de 25ste verjaardag van de bevrijding toch weer eens van zich laten horen. Namens het Onafhankelijkheidsfront heeft de kommunistische ex-parlementair Raymond Dispy, een der ergste verguizers van ex-koning Leopold aan diens zoon, Boudewijn een medaille van het O.I. overhandigd! Konning Boudewijn was in illo tempore nog een knaapje. Men moet al zeer weinig hebben, om van zich te doen spreken, wanneer men met dergelijke « gebaren » voor de dag komt.

Maar diezelfde pietluttige rezistentistische kringen zullen desniettemin nog eerst even geraadpleegd worden door minister Vranckx, die een wetsvoorstel klaar heeft om incivieken onnuew tot de belgische nationaliteit toe te laten, wanneer ze van deze kostbare eigenschap vervallen waren verklaard. Tot zover wordt het ontwerp voorlopig ingehouden. Men moet geen helderziende zijn om te weten dat de rezistentialisten zich met « man en macht » tegen dit wetsontwerp zullen verzetten. In de « gespecialiseerde vaderlandse pers » is trouwens reeds proza van die aard verschenen.

Ware het niet zo triestige zouden zeggen dat het belachelijke niet meer doodt. Zeker niet in deze welvaartstaat met zijn kleine, heel kleine mannetjes ondanks hun vele titels en decoraties.

beroepsHALVE bekeken

deze verjaardag (die nochtans niet alleen aan de start van een belgisch-nederlands-luxemburgse economische unie herinnert doch ook aan deze van de Europese integratiebeweging) echt feestelijk te vieren. De huidige politieke en economische leiders in de drie landen beseffen maar al te goed, dat er geen redenen tot vlaggen zijn. Een andere oorzaak is de quasi-totale veronachtzaming van de volke en culturele factoren, die nochtans door de vlaams-nederlandse elementen binnen het Benelux-gebied voor de hand liggen. Het nederlandse element, dat de grote meerderheid binnen Benelux uitmaakt, is er niet in geslaagd een nederlandse stempel op deze eerste Europese integratiebeweging te drukken.

Voor als na beschouwen de doorsnee-Nederlanders de Vlamingen als « Belgen », weet de over-

volkomen vreemd staan tegenover « les Hollandais ». Men kent elkaar als toerist, men zet wederzijds van de grens de bloemetjes buiten, brult al eens bij een Nederland-Belgiëmatch (maar ook hier is de echte geestdrift verminderd) en tapt intussen lustig moppen op mekaar, waarbij we de jongste jaren een ongekende bloei vaststellen van deze die de spreekwoordelijke zuinigheid der Nederlanders tot onderwerp hebben, niet altijd even smaakvol en in toenemende mate zelfs hatelijk. Ook dat is Benelux; het is geen drama doch het verschijnsel wijst zowel op een zekere binding als op een zekere vervreemding.

Noch op hoog noch op laag niveau is er buiten het precies afgebakend kader der afgesloten Benelux-verdragen een eenheid in denken en gedragslijn gekomen. De historicus zou er bij vaststellen

■ Een «kommunautair probleem»

niet onder onze duiven schieten

(red.) Dank zij de aktie van een oostendse duivenmelker, die bepaalde belgische streken niet meer neemt, zit de Koninklijke Belgische Duivenbond momenteel met een «kommunautair probleem». Tot goed begrip van de zaak eerst een korte uitleg over de structuur van deze koninklijke bond, die trouwens de beoefenaars van een veel meer vlaamse dan belgische liefhebberij verenigt. Er is een raad van beheer waarvan de voorzitter tevens nationaal voorzitter wordt genoemd. Dit mandaat wordt tans waargenomen door een tweetalige Vlaming. Er zijn dan nog twee «nationale komitees» waarvan de belangrijkste het zogenaamde sportkomitee is en waarvan de voorzitter sinds een goed jaar een eentalige Waal is, waardoor de vergaderingen van dit komitee in het Frans doorgaan. Als men nu weet dat dit Sportkomitee beslist over de meeste praktische regelingen voor de duivenliefhebbers dan is het begrijpelijk dat sommige vlaamse komiteeleden tegen deze eentaligheid, die ook materiële belangen kan schaden, in verzet komen.

Om in de toekomst een herhaling van een dergelijks toestand te voorkomen had het oostendse komiteelid voor- genoemd in toepassing van de statuten handtekeningen van een vijfde der leden verzameld, om een buitengewone algemene vergadering bijeen te doen roepen. Hij had welgeteld 22 in plaats van de vereiste 20 handtekeningen. Normaal moet aan een dergelijk verzoek binnen de 30 dagen gevolg gegeven worden. Op deze buitengewone algemene vergadering zou volgend voorstel gedaan worden. Hier volgt de tekst van dit voorstel: «Het is billijk en noodzakelijk dat de voorzitter van de 3 nationale komitees de tweetaligheid bezitten. Door tweetaligheid kan verstaan worden: bekwaamheid in de vergaderingen in beide landstalen een behoorlijke en duidelijke leiding te geven. De onderscheiden komitees moeten bij het benoemen van hun voorzitters hiermee rekening houden.»

Het verzoek tot het houden van een buitengewone vergadering werd ingediend einde maart. Normaal had men daarover einde april moeten beraadslagen. Zes maanden later is dit, in overtreding der statuten, nog steeds niet gebeurd en slaagde «men» er in 4 ondertekenaars van het verzoek tot intrekking van hun handtekening te overhalen, wat strikt genomen niet belet dat er statutair een geldig verzoek tot het houden van een buitengewone algemene vergadering bestaat.

Het is op zich zelf allemaal niet zo belangrijk maar dit incident tekent eens te meer hoe het er in de belgische unitaire verenigingen aan toe gaat. Als men dan bedenkt dat op 150.000 abonnee- menten op het bondsblad van de belgische duivenbond er eventjes 120.000 in Vlaanderen zijn dan loopt het toch wel de spuigaten uit, dat men in deze bond nog eentalige Walen in de leiding durft opdringen en dat zoveel vlaamse leden maar laten begaan.

Op 26 oktober a.s. wordt in de gebouwen van het Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden te Brussel dan toch de gevraagde vergadering gehouden. We hopen dat de man, die hier de kat de bel aanbodt, voldoende steun zal krijgen van zijn vlaamse kollega's. Het wordt hoog tijd dat de vlaamse duivenliefhebbers wakker schieten.

■ Voor de zelfstandigen

een dode mus

(r. mattheyssens) Minister van Mid- denstand Hanin had ons amendement, waarbij een nieuwe diskriminatie werd verhinderd, afgewimpeld met de aankondiging van een groots plan, geba-

zeerd op het verslag van de werkgroep Allard. Met een stoere trek om de mond liet hij verstaan dat de zelfstandigen in hem een onverschrokken verdediger hadden gevonden en dat hij hun sociale achterstelling zoniet zou opheffen dan toch grotelijks zou ongedaan maken. Het is toen gebleken dat de minister het plan had de pensioenen (gezin) na vijf jaar op 60.000 fr. te brengen, de kinderbijslag vanaf het tweede kind gelijk te maken met deze van de werknemers en de tussenkomst bij de geneeskundige verzorging stevig te verruimen.

De minister heeft de kous op de kop gekregen in het ministerkomitee en van zijn vijfjarenplannetje komt niets terecht. Er is wel een tweejarenplannetje waarbij het pensioen op 45.500 fr. zal worden gebracht, er zijn een paar snippermaatregelen in de sectoren van kinderbijslag en ziekteverzekering voorzien en daarmee is het uit. De werknemerspensioenen zullen intussen ook met 8 % zijn gestegen, zodat de sociale diskriminatie blijft. Bovendien zullen de zelfstandigen de helft van de méeruitgaven zelf moeten betalen en zullen hun bijdragen eens te meer worden verhoogd.

Het is een doorzichtig drogredentje van de minister waarmee hij zijn gezicht tracht te redden, wanneer hij beweert dat dit een eerste fase is om voorstellen van de werkgroep Allard te verwezenlijken.

Deze nieuwe maatregelen behoren tot geen enkel plan en nergens heeft minister Hanin het bedrag vernoemd van een nieuwe verhoging en de termijn waarop deze zal ingaan. Het pensioen van 60.000 fr., waarmee men de zelfstandigen probeerde lekker te maken, werd afgeschreven. De gedachte aan een nationaal pensioen, het enige dat sociaal rechtvaardig is, komt gewoon niet op in het hoofd van de heren ministers.

■ Ons havenbeleid

(1)

nieuwe botsing der ideeën?

(aco) Vorige week zaterdag pakte «De financieel-ekonomische Tijd» uit met een primeur over het verslag van de commissie Craen, een commissie die een jaar geleden, samen met de kommissie Verschaeve, werd opgericht. De door Gaston Craen — Sekretaris-generaal van het ministerie van Ekonomische Zaken — geprezeerde commissie had als taak verslag uit te brengen over de vraagstukken in verband met de invoer van grondstoffen, vooral van olie en droge storgoederen.

Ze is met haar werkzaamheden trager opgeschoten dan de kommissie Verschaeve, waarvan de konkluzies al sedert enkele maanden stof leveren tot polemieken over ons nationaal havenbeleid. Voortgaande op wat «De financieel-ekonomische Tijd» tans gepubliceerd heeft over de kommissie Craen, kan men nog meer polemieken verwachten.

Naar het schijnt zou het verslag Craen het standpunt verdedigen dat de uitrusting van de haven van Zeebrugge, om ze in staat te stellen tankers van 200.000 ton te ontvangen, geen oplossing is. Zulke haven komt ten vroegste over

8 jaar klaar, maar op dat ogenblik zullen er al tankers van 500.000 ton in de vaart zijn. Die kunnen slechts aanleggen in speciale interkontinentale oliehavens, zoals Le Havre.

Voor de aanvoer van ertsen zal de haven van Antwerpen haar rol kunnen blijven vervullen — aldus de Craen-konkluzies — aangezien schepen met een tonnenmaat van 125.000 ton de grondslag van die trafiek zullen blijven. Na uitvoering van de geplande reguleringswerken in de Schelde-bedding kunnen deze schepen de Scheldehaven aandoen. Tot zover de gegevens van het verslag der kommissie Craen, volgens de versie van «De financieel-ekonomische Tijd».

Om hierover kritisch te oordelen en ons eventueel in de polemiek in te schakelen, lijkt het ons te vroeg.

We menen te weten dat er nog geen definitieve tekst van de konkluzies van het rapport der kommissie Craen bestond, op het ogenblik dat de eerste elementen ervan zijn uitgelekt. Woensdag jl. moest er een vergadering van die kommissie plaats hebben. Daar zouden de twaalf leden — waarvan er zes afgevaardigd zijn door de minister van Ekonomische Zaken — zich uitgesproken hebben over de definitieve tekst van de konkluzies van het verslag.

De kommissie schijnt echter ditmaal waterdicht gefunctioneerd te hebben: we hebben er geen gebenedijde letter over vernomen op het ogenblik dat we onze kopij afsluiten. De primeur van onze ondernemende financiële konfrater schijnt trouwens een paar heerschappijen danig te hebben ontstemd; zodat het «black out» nog zal versterkt worden.

Indien aan het verslag en de konkluzies van de kommissie Craen hetzelfde lot beschoren is als aan het verslag Verschaeve, denken we dat we een nieuwe opslaaing van de pennetwisten tegemoet gaan. Indien uit de botsing der ideeën een harmonisch havenbeleid voortvloeit, zullen we ons zeer voldaan achten.

■ Ons havenbeleid

(2)

een zware agenda

(aco) De dag nadien — maandag jl. — had het gentse stad- en havenbestuur de pers uitgenodigd, om haar mededeling te doen van en beschouwingen voor te leggen over de uitbreidingsplannen die men in het Gentse noodzakelijk acht.

Het was tijd dat Gent de stem liet horen. In het onderlinge kruisvuur van de antwerpse en de brugse havenmilieus was de Artevelde-stede op de achtergrond geraakt.

Gent wenst de bouw van een nieuwe sluis te Terneuzen voor schepen van 125.000 ton. De nieuwste sluis is slechts toegankelijk voor eenheden van 60.000 ton, maar leidde toch al tot de vervier- voudiging van de scheepsbeweging.

Tevens dringt Gent aan op de bouw van een nieuw kanaal, dit alles ten westen van de tans bestaande monding van het kanaal van Terneuzen.

Deze programmapunten zijn voor de toekomst van Gent en van de kanaalzone van grote betekenis. Om de ont- plooiing van Sidmar mogelijk te maken, moet dit bedrijf grotere ertsschepen dan de huidige kunnen ontvangen; 125.000 ton lijkt in die veronderstelling verantwoord.

Ook de uitbreiding van de kern van petrochemie, die in het Gentse al bestaat, vergt een grotere sluis en een kanaal met meer diepgang.

We voorzien dat deze desiderata zeker in het Gentse een diepe weerklank zullen hebben. De gentse industrie is nog te zeer op tekstiel gericht. Ze is uitermate konjunktuur-gevoelig. Op dit ogenblik bedraagt het aantal werklozen in het Gentse meer dan het totaal van heel West-Vlaanderen. Dat zijn argumenten die de regering niet zo maar van de onderhandelingsstafel kan vegen. Men kan vermoeden dat ook de rond Sidmar geconcentreerde belangen hun gewicht in de schaal zullen werpen.

Politiek gezien is deze wending en aktivering van het gentse havenbeleid belangrijk. Er zitten ook internationaal- politieke gevolgen aan vast. Als de belgische onderhandelaars eerstdaags kon- takt opnemen met de nederlandse rege- ring, zullen ze niet alleen over werken op het nederlandse grondgebied ten be- hoeve van Antwerpen, maar ook ten be- hoeve van Gent moeten praten. Het wordt een zware agenda.

jules d'hondt

Tegenover de Leiebocht te Deurle een villa met strodak en daarachter de witte muren van een museum: wij bevinden ons in een van de mooiste landschappen van Vlaanderen, bij een uitzonderlijke kollektie heden- daagse schilders — een gift aan de gemeenschap van een industrieel van groot formaat — en bij een echtpaar waarvoor men slechts eerbied en ge- negenheid kon opvatten. Hier is «Vlaanderen» geen abstraktie, maar tast- baar, concreet, levend. Jules D'Hondt is verleden week op tachtigjarige leeftijd overleden. Zijn leven was een stuk geschiedenis van de vlaamse industrie, van de vlaamse kunst en van de vlaamse beweging.

Het gents volkskarakter is minder goed behouden gebleven dan het karakter van andere vlaamse gewesten, maar Jules D'Hondt was hiervan een vertegenwoordiger. Na de lagere school ging hij zijn moeder, die we- duwe was, helpen in haar groentewinkel. Langs een gentse kade ont- moette hij toevallig een duitse invoerder van aardappelen. De negentien- jarige jongen verdiende voor zijn moeder 60.000 goudfrank en bracht dit bedrag naar de gentse bank waar men hem slechts in het Frans kon te woord staan. Hij werd flamingant en is dit heel zijn leven gebleven. Tijdens de eerste wereldoorlog was hij reeds medewerker van de toen- malige gentse schepen voor voedselbevoorrading, de socialistische leider Edward Anseele. Tijdens de tweede wereldoorlog werd opnieuw op hem beroep gedaan door sekretaris-generaal Emiel De Winter en door de leider van de nationale landbouw- en voedselcorporatie Piet Meuwissen. Jules D'Hondt organiseerde de bevoorrading van de bevolking in aardappelen, met de eenvoudige maar doeltreffende formule van de kontrakten waar- bij iedere landbouwer zich rechtstreeks tegenover iedere verbruiker ver- bond.

Tussen de twee wereldoorlogen werd hij tekstiel-industrieel. In deze moeilijke en zeer beweeglijke sektor bracht hij vier ondernemingen (Ver- breyt en Waesland te Sint-Niklaas, Dacca te Temse en Safti te Wetteren) tot grote bloei. De moeilijkheden in een onder hen - Verbreyt - nadat hij zich vijf jaar geleden wegens gezondheidsredenen uit de zaken had terug- getrokken, bleven hem met grote zorg vervullen.

Het ekonomisch welslagen (dat zich uitstreckte over de drukkerij Eras- mus te Gent) van deze eenvoudige, bescheiden en goede man, kon op het eerste zicht verrassen. Zijn bescheidenheid ging echter gepaard met grote durf en doorzettingskracht en zijn goedheid met een diepe mensen- kennis.

Zijn welslagen en zijn gelukkig huwelijksleven met een vrouw die hem steeds ter zijde stond, waren overschaduwed door het vroegtijdig verlies van een enige zoon. Hij werd vader van vele anderen, die steeds op hem konden rekenen, de getroffen van de repressie in de eerste plaats. Niemand zag duidelijker in, welke plichten de rijkdom meebrengt. Met dezelfde zorg waarmee hij zijn ondernemingen had geleid, besteedde hij zijn laatste levensjaren aan de bestending van zijn mecenaat. De Stichting Jules D'Hondt kreeg ruime geldmiddelen ter beschikking voor de verspreiding van het vlaamse bewustzijn bij de brede massa. Jules D'Hondt was temidden van zijn volk gebleven; hij wist wat hieraan nog schortte en hoe essentieel de vlaamsgezindheid van de massa voor de toe- komst was.

Zijn verzameling schilderijen en beeldhouwwerken die hij in een lang leven van kunstzin had bijeengebracht, schonk hij — naar zijn eigen eenvoudige woorden — «terug aan zijn volk», samen met het gebouw waarin ze werd ondergebracht. Het museum kon niet anders dan de naam van zijn vrouw dragen. Zo zal een naam blijven voortleven die tot voor enkele jaren slechts door weinigen gekend was, want voor Jules D'Hondt kwam het meer aan op het doen dan op het zeggen (in zijn gents dialect), en meer op het zijn dan op het schijnen.

Bij degenen die hem gekend hebben zal ook daarom de herinnering aan hem voortleven en meer dan dat: zijn geest en zijn voorbeeld.

Lode Claes

WIJ nazijn

vlaams nationaal

DE ABONNEMENTENSLAG

TWEE VOORBEELDEN

Na de tweede week van de abonnementslag blijkt, dat er in negen van de zeventien arrondissementen flink gewerkt wordt, maar dat de overige acht het voorlopig nog laten hangen. Willen we het «lijstje der schande» eens even afdrukken? Hier is het dan: de arrondissementen Ieper, Roeselare, Brugge, Gent, Dendermonde, Sint-Niklaas, Hasselt en Tongeren-Maaseik moeten nog beginnen met het werk.

Uit de overige arrondissementen bereikten ons uitslagen die goed zijn. Een algemene vaststelling is toch, dat de abonnementslag traag op gang komt. Dat is trouwens alle jaren zo, maar het is een slechte gewoonte: een spreiding van de inspanningen komt immers niet alleen de aktie zelf, maar ook de resultaten ten goede.

We mogen nochtans tevreden zijn met wat reeds is binnengekomen. Uitblinkers blijven de twee voorbeelden die we ook vorige week in de bloemetjes konden zetten: de afdelingen Broechem (arr. Antwerpen) en Sint-Maria-Horebeke (arr. Oudenaarde-Ronse). Goede resultaten eveneens uit Berchem (arr. Antwerpen), Aalst, Mechelen, Oostende en Erps-Kwerps (arr. Leuven).

WIE HAD GELIJK ?

In «Het Volk» van maandag 13 dezer lazen we niet zonder verbazing onder de titel «Wachten op vlaamse toegevingen?»: «In de Voerstreek en in de zes randgemeenten hebben de Vlamingen zich echter tot onherstelbare toegevingen laten overhalen. Niemand moet van ons verwachten, dat wij ook nog de laatste stap zullen zetten».

Het klinkt tans heel anders als de bazuinstoten van de overwinning die we na Hertoginnedal in 1963 hoorden.

Wie had gelijk: de Volksunie of de vlaamse C.V.P.?

De vlaamse C.V.P. weet nu zelf, welke stommitieit ze toen uitgehaald heeft. Dat ze nu de moed heeft met ons die faciliteiten af te schaffen. De randgemeenten zijn vlaamse gemeenten of ze zijn het niet. Als

ze het zijn, dan geen faciliteiten!

ZWARTE SCHAPEN

Wim Jorissen is wel uitgerend het zwarte schaap van de franstalige pers de jongste weken: «Wrokkig, haatdragend, gefantizeerde, sufferd» zijn tal van onparlementaire woorden die in «Libre Belgique», «Soir» en alle dag- en weekbladen naar zijn hoofd geslingerd worden. Overigens moge hij zich troosten (zo dit nodig mocht zijn!), want hij krijgt de mededinging van andere fanatici zoals Maurits van Haegedoren en Edgard Bouwens, die hetzelfde slechte pad bewandelen en die het ook te verduren krijgen in die pers: parlementaire vragen over alle mogelijke mistoestanden en taalwetovertreeders, waar de

ministers goedschiks - kwaadschiks een einde moeten aan maken. Vandaar de woede van de franstalige pers.

WERK AAN DE WINKEL

Eigenaardige mentaliteit die onze senatoren in beschuldiging stelt omdat ze de belgische wetten doen eerbiedigen. Toch een patriotische taak zouden we zeggen!

En hoe ze het doen. In beide jongste nummers (46 en 47) van de Parlementaire Vragen voor de Senaat vinden we er 28 van Jorissen, 22 van van Haegedoren, 20 van Bouwens, samen ongeveer de helft van beide bulletins. In nummer 47 zijn ongeveer drie vierde van de vragen afkomstig van de Volksuniesenatoren, want ook de anderen spelen mee.

Anderzijds staan er 39 wetsvoorstellen op de agenda van de volgende senaatsvergadering om in overweging te worden genomen: 17 ervan komen van de Volksunie (van Haegedoren 7, Jorissen 6, Bouwens en Baert elk 2). Vakantiewerk zouden we zeggen.

NIETS ANDERS TE DOEN ?

Heeft Jorissen niets anders te doen, vraagt «La Libre». Jawel, ze mogen b.v. zijn dienstbetoon overnemen: minimum een 100 gevallen per maand. Om de talloze vergaderingen niet te vergeten, artikels en interviews die van overal gevraagd worden, de financiële mobilizatie en tal van andere dingen die om de hoek komen kijken.

De Volksuniesenatoren slapen niet. Ze werken. Is dat de woede van de «Libre»? Dat ze ook zulke senatoren zoekt. Of zijn die onder de franstaligen niet te vinden?

WANNEER DE 100 ?

Van wetsvoorstellen gesproken. Wij hebben even het lijstje ingekeken van de wetsvoorstellen door de V.U.-senatoren sinds de jongste verkiezingen ingediend. Op anderhalf jaar

zijn er dat al 88. (Jorissen 42, van Haegedoren 15, Baert 12, Ballet 8, Bouwens 5, De Paep 2, Van de Weghe, Jeurissen, Roosen en Blancquaert elk 1.)

Naar we vernamen heeft de fraktie er heel wat nieuwe op het getouw, vooral van Haegedoren, zodat waarschijnlijk het 100-tal vóór nieuwjaar nog bereikt wordt.

Anderzijds zullen er de eerste weken een 5-tal interpellaties gehouden worden: Claes 2, van Haegedoren, Blancquaert en Jorissen elk 1.

Op elk gebied geven de V.U.-senatoren de toon aan. De groep raakt ingereden, zegt de fraktievoorzitter.

VERTEREN

Terwijl de brusselse frankofonen in de kommissie Eyskens met veel kabaal de inlijving

van gemeenten bij de hoofdstad en de uitbreiding van de faciliteiten eisen, zijn ze nog altijd bezig, hun buit van 1963 en 1964 te verteren.

De Raad van State heeft zopas de klacht van de gemeente Overijse tegen de taalgrensfabekening met Terhulpen (La Hulpe) verworpen. Zo blijft een hele vlaamse wijk definitief bij het waalse Terhulpen; de inwoners van de wijk beschikken — natuurlijk! — over niet de minste taalfaciliteit. Terhulpen, Waterloo en Eigenbrakel zouden destijds, volgens het oorspronkelijk regeringsontwerp, nederlandse taalfaciliteiten hebben gekregen, maar de Walen hebben er zich kategoriek tegen verzet en hun slag thuis gehaald. Wat zij van de Vlamingen eisten en eisen, hebben ze nooit zelf willen geven.

Inmiddels heeft de Raad van State de diefstal van vlaamse grond en vlaamse mensen goed-gekeurd!

Verleden woensdag overleed dr. Frans Hemerijck, de ninoofse arts die — in het spoor van pater Damiaan — zijn leven aan de melaatsen wijdde. Dr. Hemerijck is, door zijn menslievend werk, een schitterend vertegenwoordiger van Vlaanderen geweest. Hij behoort tot de groten van ons volk.

V.V.B.: AFWACHTENDE HOUDING TEGEN- OVER WERKGROEP EYSKENS

In het brussels hotel langs de Adolff Maxlaan waar de Vlaamse Volksbeweging gewoonlijk haar perskonferenties houdt, was er vorige week vrijdag een grotere joernalistenophkomst dan gewoonlijk. Er waren diverse franstalige bladen vertegenwoordigd, die anders hun kat sturen. Wij zelf zaten naast een jonge vertegenwoordiger van de «Libre» die van mening was, dat de gemeenschapsproblemen vlugger zouden opgelost zijn moesten de jongeren nauwer betrokken worden in het zoeken naar oplossingen. Een mening waarover wel iets te zeggen valt, ware het niet dat we andermaal konden vaststellen, hoe bar slecht onze franstalige konfraters ingelicht zijn over de elementaire politieke en parapolitieke verhoudingen in Vlaanderen.

Deze grotere ophkomst dan gewoonlijk van franstalige zijde was het gevolg van het thema van de perskonferentie: het standpunt van de V.V.B. ten opzichte van

de werkgroep Eyskens. Dit standpunt is vrij positief, doch ook voorzichtig. De V.V.B. is van mening dat Vlaanderen zich geen illuzies moet maken over Brussel (daarvan kregen we trouwens een staaltje tijdens het debat dat volgde). De socio-economisch-kultureel-administratieve druk op de Vlamingen in het Brusselse kan slechts verdwijnen wanneer de plaatselijke overheidsinstanties paritair worden samengesteld. Daartoe stelt de V.V.B. als essentieel noodzakelijke maatregelen volgende vijf punten voorop. Ten eerste: behoud van de taalwetgeving mits zekere verbeteringen. Het behoud van deze verbeterde taalwetgeving zou via een stelsel van taalregisters met juridische gevolgen de leden van beide gemeenschappen te Brussel tegen vervreemding beveiligen. Daarnaast zou de macht te Brussel paritair door frankofonen en Vlamingen uitgeoefend worden. Dit zou gebeuren met dien verstande dat op een

aantal gebieden, zoals onderwijs, elke groep zelfstandig de eigen belangen behartigt en daartoe de nodige bevoegdheden uitoefent (budget, financiering, onteigenen, bouwen, benoemen enz.).

De V.V.B. is er van overtuigd dat de verwezenlijking van deze punten van wezenlijk belang is voor een duurzame oplossing van het vraagstuk Brussel en van de belgische gemeenschapsproblemen. De federalisering van het land, eventueel langs wegen van geleidelijkheid blijft vanzelfsprekend het grote perspectief, waarin het cruciaal probleem Brussel dient opgelost. In dit verband bevestigt de V.V.B. haar kongresstandpunten van maart jl. en bevestigt ze nogmaals haar verzet tegen het inschakelen van grendels, die elke verdere evolutie onmogelijk zouden maken.

De V.V.B. staat positief tegenover de werkgroep Eyskens doch waarschuwt de verantwoordelijke instanties uitdrukkelijk tegen elke dubbelzinnigheid en elke vervalsing (grendelprocedures, inlijving van vlaamse gemeenten bij de agglomeratie Brussel, aantasting van de integriteit van Vlaams-Brabant en weigering van de pariteit voor de vlaamse gemeenschap in de

gezagsorganen van het hoofdstedelijk gebied, waar deze pariteit reeds in de schoot van de regering ten gunste van de Walen wordt toegepast).

Op deze uiteenzetting volgde een lang en soms zeer bewogen «vragenuurtje». Een tipisch staaltje van de vastgeroeste, alle verbeelding en goede wil ontberende mentaliteit van de franstalige hoofdstedeling zoals die het ook in de hoofdstedelijke frankofone pers voor het zeggen heeft gaf een joernalist van de «Dernière Heure» ten beste. Na het representatief karakter van de V.V.B. in twijfel te hebben getrokken deed hij een aanvat in regel op de «okkulte, naar het buitenland gevluchte vlaamse leiders, die de belgische gemeenschappen tegen elkaar opstoken»! De repressie, zoals de patriotten die vandaag nog zien, werd er eveneens bij gesleurd. Dat werd de geschrokken V.V.B.-leiding en de meeste vlaamse joernalisten toch te gortig en de Dernière Heure-man werd dan ook zeer scherp terecht gewezen, onder stilzwijgende goedkeuring van heel wat zijner frankofone konfraters. Meteen zaten we 'tot over de oren in «the heart of the matter», of liever in het midden van de brusselse modder.

NAKAARTEN OVER BOEMERANG

Zoals onze lezers weten liep, gelijktijdig met de B.R.T.-aktie « Boemerang », de R.T.B.-aktie « 48.81.00 ». De Walen zamelden geld in voor een ms-kliniek in Wallonië, waarvoor — tussen haakjes gezegd — de regering reeds haar goedkeuring had gegeven. De B.R.T. deed het voor een kliniek te Overpelt, een initiatief dat door de regering gauw-gauw moest gebillijkt worden.

Een aantal franskljons in Vlaanderen hebben hun onsociale kaste-houding zo ver gedreven dat ze iedere medewerking aan Boemerang weigerden, doch — met de steun van de R.T.B. — ijverden voor « Opération 48.81.00 ». Dit was onder meer het geval te Tienen en in de tiense omgeving. Mensen kochten te goeder trouw en in de mening dat ze « Boemerang » steunden een kenteken, waarvan ze later dan moesten ontdekken dat het een « 48.81.00 »-kenteken was.

Deze plaatselijke misbruiken zijn, helaas, niet de enigste en de grootste. Het ziet er immers naar uit dat op de door B.R.T. en R.T.B. ingezamelde gelden de fameuze fifty-fifty-regel zal worden toegepast: de helft voor de waalse en de helft voor de vlaamse ms-patiënten. Dit is niet alleen onbillijk, omdat de Vlamingen 60 t.h. van de bevolking uitmaken en omdat deze verhouding ongetwijfeld ook bij de ms-patiënten zal terug te vinden zijn: het zou daarenboven gewoonweg bedrog zijn. Tijdens de inzamelingskampanje is er immers met geen woord over deze fifty-fifty-verhouding gerept.

De voorlaatste « Boemerang »-aktie eindigde met het schandaal van een op de vlaamse tv Frans taterende baron Guillaume. Wordt de jongste « Boemerang » een nog erger schandaal?

WIJ nazijn

Vlaams nationaal

RADIKAAL

« Radikaal », het nieuwe veertiendaagse blad van de C.V.P.-jongeren, bracht reeds in zijn eerste nummer een lange en — naar de jongens van de redaktie stellig menen — « gepeperde » aanval op de Volksunie. Deze aanval kulmineerde in de vaststelling dat de Volksunie een papieren tijger is.

En zo zijn de wonderknappen van Wilfried Martens nog maar eens het vel van de tijger aan het verkopen vooraleer het beest geschoten is.

Maar waarom Mao citeren, als men aan Martens zo'n ongeloflijk knap denker en vervaardiger van aforismen in eigen huis heeft?

BEENHOUDERSREKENING

Van den Boeynants heeft verleden week donderdag geluncht en, zoals gebruikelijk, zijn lunch betaald met een tafelde.

Tussen de kaas en de peer in heeft hij, zo eventjes langs zijn neus weg, verklaard dat er vijftien miljard nodig zijn om aan Brussel de vorm te geven die past voor deze indrukwekkende navel van de wereld.

Een deel van die kosten worden veroorzaakt door infrastructurale werken, die uitgevoerd moeten worden « omdat de stad iedere dag tweehonderdduizend arbeiders van elders aantrekt ».

Zo ziet een brusselse beenhoudersrekening er dus uit: ten eerste wordt de « provincie » dermate verwaarloosd dat ze geen werk in eigen streek kan verschaffen, wat een reusachtige schadepost is. En ten tweede krijgt de « provincie » dan nog eens de rekening gepresenteerd voor de infrastructuur, waarvan de Brusselaars zeggen dat ze nodig is om de pendel op te vangen.

Er zit altijd winst op. Vooral voor Van den Boeynants, die

méer dan alleen maar politiek geïnteresseerd is in de uitbouw van Brussel...

GELIJKE KANSEN

Cijfers om te onthouden: in de brusselse agglomeratie zijn er meer kinderkribben dan in heel de rest van het land. Negen miljoen Walen en Vlamingen moeten het met minder stellen dan niet eens een miljoen hoofdstedelingen.

De juiste verhoudingen: Vlaanderen heeft 21 en Wallonië 12 kinderkribben: in het duitstalig landsgedeelte is er geen enkele.

Te Brussel is er geen enkele nederlandsstalige kinderkrib, maar zijn er 39 franstalige. Het criterium dat gebruikt werd om de taalrol van de brusselse kinderkribben te bepalen, is de taal waarin de instellingen hun correspondentie voeren.

Meteen weten we, dat een brussels kind minstens tienmaal méér waard is dan een waals of een vlaams.

EN MAAR BRUSSEL

Er zijn te Brussel drie franstalige kleintjesoorden, maar geen enkele nederlandsstalige instelling van die aard. Wat het aantal peutertuinen betreft, is de verhouding zo mogelijk nog erger: 35 franstalige tegenover 3 nederlandsstalige.

Op te merken valt dat Brussel in het geheel tachtig instellingen heeft voor nog niet schoolplichtige kinderen en dat in heel het duitstalig landsgedeelte geen enkele inrichting van die aard te vinden is.

Deze verhoudingen — die we ontlenuen aan een ministerieel antwoord op een vraag van Wim Jorissen — bewijzen dat niet alleen de Vlamingen, maar ook de Walen en zeker de duitstaligen het slachtoffer zijn van het brussels centralisme.

(jeeveede) Komende dinsdag (21 oktober) zal naar alle waarschijnlijkheid een « oorlogszaak » die in Nederland nu al twee maanden hevig in het nieuws is, haar ontknoping krijgen. We doelen hier op het geval van de laatste drie Duitsers die op beschuldiging van het plegen van oorlogsmisdaden nog steeds gevangenen zitten in Breda. Nadat over deze aangelegenheid een geweldige controverse was ontstaan als gevolg van het aangekondigde voornemen van minister Polak (Justitie) om het drietal gratie te verlenen, gaat het katholieke Kamerlid Van Schaick op 21 oktober een laatste poging wagen om de veroordeelde Duitsers vrij te krijgen. Te vrezen valt echter dat zijn parlementair initiatief niet met succes zal worden bekrond.

Voor een goed begrip van zaken is het nodig er op te wijzen dat de nederlandse aktie voor vrijlating van de « drie van Breda » niet te vergelijken is met het ijveren voor amnestie in België. Het gaat in Nederland wel degelijk om bedrijven van zware menselijke misdaden, zij het dat deze misdaden (uitroeiing van Joden en ernstige mishandeling van gevangenen) blijkaar toch worden overdreden door degenen die op geen enkele manier iets willen weten van gratie of vrijlating. In elk geval tonen de verslagen van de rechtszittingen waarin tijdens de eerste na-oorlogse jaren de drie werden veroordeeld (aanvankelijk tot de doodstraf; deze is later omgezet in levenslang) aan, dat het niet om zaken van eenvoudige kollaboratie of politieke bedrijvigheid ging. Fischer, Aus der Fünften en Kotalla hebben zich wel degelijk aan zaken schuldig gemaakt die ernstig bestraft dienen te worden.

Waar het nu allemaal om draait, is de vraag of hun straf tans al niet ernstig genoeg is geweest. Wie in Nederland levenslang krijgt, weet dat hij na een zekere tijd — twaalf of vijftien jaar meestal — vrijgelaten wordt. In de loop van de laatste jaren is dan ook herhaaldelijk de mogelijke vrijlating van de drie aan de orde geweest. Dat was vooral het geval nadat een vierde gevangene, Willy Lages, die zich aan soortgelijke misdaden als de drie anderen had schuldig gemaakt, wegens zijn gezondheidstoestand verlof kreeg naar Duitsland terug te keren. De heftige discussies voor en tegen vrijlating van zijn drie landgenoten leverden echter steeds een negatief resultaat op. En dit ongetwijfeld door de « harde » houding van een aantal kopstukken uit de voormalige weerstand en de familieleden van omgebrachte Joden. We voegen hier onmiddellijk aan toe dat van deze laatste categorie die houding zeer goed te begrijpen is, maar dat een zekere wraakzucht hieraan niet

vreemd is. Indrukwekkend en ontroerend werd deze mening onlangs onder woorden gebracht door de amsterdamse rabijn Abel Herzberg, wiens welhaast ganse familie in de nazi-vernietigingskampen is omgekomen. Over het element « vergelding », dat bij tal van nabestaanden van vermoorde Joden nog steeds opgeld doet, sprak hij de volgende woorden: « vergeldingsbehoefte is gewoonweg een mooi woord voor wraakgevoelens. Waarom folteren we de drie gevangenen van Breda niet? Omdat zulks niet meer past in deze tijd. Welnu, 25 jaar gevangenisstraf is even wreed als foltering. Ik vind dat we hen moeten vrijlaten. Het past ons niet de drie in hun eigen munt terug te betalen. » Een diepmenselijk en waardig getuigenis uit een onverdachte bron.

Toen minister Polak (zelf Jood) in augustus bekend maakte dat hij gratie voor de drie Duitsers overwoog, raakte het nederlandse volk voor de zoveelste maal in twee kampen verdeeld. Opmerkelijk was dat in zozegde links-georiënteerde bladen zoals het dagblad « De Volkskrant » en het weekblad « De Nieuwe Linie », het standpunt werd ingenomen dat het inderdaad tijd werd de drie uit gevangenschap te ontslaan. In de socialistische Partij van de Arbeid daarentegen kante de meerderheid zich tegen de vrijlating, onder meer met het nogal naïeve argument dat de neo-nazi's in West-Duitsland die vrijlating zouden zien als een bevestiging van hun mening dat « het allemaal zo erg niet geweest is ». Ook werd het verhaal rondgestrooid dat de drie Duitsers na hun terugkeer als helden ontvangen zouden worden en daarna ingeschakeld in de west-duitse partijpolitiek. Voor drie mannen van tussen de 60 en 70 jaar, die bovendien tijdens hun langdurige gevangenschap hun geestkracht verloren zagen gaan, is dit wel een belachelijke veronderstelling.

In ieder geval liet minister Polak op 30 september weten dat hij zijn eigen voornemen ten spijt, het gratierecht niet zou toepassen. Hij had zien aankomen dat er geen Kamermeerderheid voor een dergelijk plan te vinden zou zijn. Hiermee werd dus een politieke beslissing getroffen, terwijl het toch eigenlijk zou moeten gaan om zuivere rechtsopvattingen bij het beoordelen van de vraag of de na al die jaren zinloos geworden straf moet worden voortgezet tot de dood erop volgt. Voor Nederland dat er steeds zo prat op gaat een rechtsstaat te zijn, is dit een beschamende gang van zaken. Dwaars tegenover de opvattingen van gevangenisbezoekers, van bekwame juristen en van eerlijke oud-verzetmensen zoals de hierboven genoemde Herzberg, en ook dwaars tegen alle humanitaire beginselen in wordt de straf voor de drie Duitsers nu nog eens extra verzwaaard. Men mag immers niet vergeten dat bij hen nu al verschillende keren een hoop is gewekt die achteraf ijdel bleek te zijn. Iets wat inderdaad neerkomt op een foltering die men diezelfde gevangenen vanwege hun oorlogsverleden verwijt.

Het Kamerlid van de Katholieke Volks-Partij, mr. Van Schaick, zal nu een ultieme poging doen om alsnog de wet zodanig te laten wijzigen dat vrijlating mogelijk is. Temeer doordat de liberalen, die mede in de regering zitten, niets voor vrijlating voelen. Daarmee zal dan de straf van de « drie van Breda » wel een straf « tot in het graf » worden. Zonder ook maar iets van de drie Duitsers goed te praten: eens te meer blijkt het nederlandse oorlogstrauma niet te zijn uitgewoed.

Zaterdagmiddag reed een autokaravaan door Antwerpen en de randgemeenten, om te belogen voor het behoud en de uitbouw van de deurnse luchthaven. Veel leeuwelaggen, veel deelnemers en veel sympathie langs de weg.

WAALSE GRONDROVER ?

Tot nog toe kenden we alleen brusselse grondrovers in de randgemeenten. Zullen ze tans de steun krijgen van niemand minder dan van Collard, unitair voorzitter van de B.S.P.?

Het ziet er naar uit. Na de vergadering van het bureau van de B.S.P. maandag lekte uit, dat Collard persoonlijk de uitbreiding van de faciliteiten tot een nieuwe reeks gemeenten buiten Brussel — vanzelfsprekend geen waalse! — zou verdedigen. En zo dit niet aanvaard wordt, zou hij de aanhechting van een reeks vlaamse gemeenten bij Brussel voorstaan « om het aantal Vlamingen te Brussel te vergroten ».

NEEN, COLLARD !

Klaarblijkelijk zijn er te Brussel nog geen Vlamingen genoeg om te verfransen. De heer Collard staat op het einde van zijn loopbaan. Waarschijnlijk wil hij die al blunderend eindigen en de simpatie die in Vlaanderen nog overschiet voor de Walen totaal doen verzwinden. En de waalse B.S.P. even hatelijk maken als de P.L.P.

Wij zullen dan echter ook tegen hem een strijd zonder genade voeren. Geen brusselse kolonizaties en waalse ook niet!

TE DUUR LEVEN

Het leven wordt alsmat duurder en de regering heeft doorgaans het slechte voorbeeld inzake prijsverhogingen : post- en treintarieven zijn er om het te bewijzen.

Mogen we eens een lijstje brengen van de prijsopslag in een aantal diensten, waarvan er verschillende openbare zijn ?

In drie jaar tijds is de prijs voor een kamer in een moedershuis met 34 t.h. gestegen. De telefoon werd in dezelfde periode 33 t.h. duurder, de bioskoop 26 t.h., de kapper 25 t.h., de sigaretten 22 t.h., het ereloon voor geneesheren 212 t.h., een schoolabonnement 21 t.h. en de tram in doorsnee 19 t.h.

Zoals men ziet geven de openbare diensten flink het

voorbeeld ! De regering beperkt zich tot de cinische toezegging dat er « geen nieuwe belastingen » komen.

SCHOOLPENDEL

Senator Van Haegendoren heeft uitgekend dat er in de officiële en vrije scholen van de waalse taalgrensgemeenten Hamme-Mille en Waver bezuiden Leuven, in het totaal 416 leerlingen zijn wier woonplaats in het nederlands gebied is gelegen.

Ook elders bestaat die schoolpendel. Het ware interessant, eens over de globale cijfers te kunnen beschikken, onder meer om de rol van de franstalige universitaire aanwezigheid te Leuven in heel die beweging te kunnen bepalen.

VOX POPULI

Ooit al van het blad « Stamcafee » gehoord ? Wij ook niet, althans niet voor enkele dagen. Een lezer stuurde ons nummer tien van de derde jaargang op en zo konden we kennis maken met Vlaanderens merkwaardigste persorgaan : een bescheiden blaadje, uitgegeven door een Limburger en kennelijk verspreid in de vele herbergen die de vlaamse gewesten nog altijd tellen. Er staan berichten in die de horeca-mensen interesseren, er is een uitgebreide moppenrubriek, de foorreizigers en marktventers vinden er de data in van kermissen en wielervedstrijden en bals en noem maar op, er is een lijst met aanbevolen orkesten, een rubriek voor over te nemen juke-boxen of kikker-voetbalspelen. Kortom, wie het volk op de mond wil kijken, kan dat best met « Stamcafee » te lezen.

Simptomatisch mag genoemd worden dat dit blad, gespecialiseerd in aktuele tooggesprekken, een vurig pleidooi brengt voor amnestie, onder de titel « Gedachten rond de bierkraan ». Inderdaad, het heeft ons óók verbaasd : dit onderwerp op deze plaats. Maar juist daarom symptomatisch !

En blijkens dit artikel heeft

V.U.-afdeling Antwerpen organiseerde verleden week vrijdag een druk bijgewoonde jeugdvergadering, waarop alle nieuwe kiezers waren uitgenodigd. Veel belangstelling en veel (vaak stekelige) vragen aan het paneel Schiltz - Babylon - Maes - Debouwe.

men rond de vlaamse bierkranen méér hart dan in de Wetstraat...

zal nog méér in zijn vuistje gelachen hebben toen hij onder de genodigden op het huwe-

SCHOONBROER

Degrelle is de jongste dagen stellig in zijn nopjes geweest. Weliswaar had de spaanse regering hem, naar aanleiding van het huwelijk van zijn dochter, dringend verzocht niet terug in het openbaar te verschijnen met een fantasie-uniform en de hele resem medalljes die hij in Rusland ging halen. Tegenover deze kleine « schaduwzijde » stond echter het feit, dat het huwelijk te Madrid uitgroeide tot een society-gebeurtenis. Degrelle zal niet weinig in zijn vuistje gelachen hebben toen een lid van de belgische ambassade, in arren moede en over zijn zenuwen heen, verklapte dat België en Spanje eigenlijk overeengekomen zijn om de gewezen Rex-leider — wiens « uitlevering » door Brussel af en toe pro forma wordt geëist — te laten waar hij is. Degrelle

lijksfeest de schoonbroer van onze koning — in de wandeling « Fabiolo » genaamd — mocht begroeten.

WERKGROEP EYSKENS

Sommige lezers vragen ons, welke taal gesproken wordt op de werkgroep Eyskens. Het is heel eenvoudig zoals in de parlementaire commissies. Er zijn twee tolken aanwezig. Iedereen spreekt zijn eigen taal. Alleen een paar vlaamse socialisten praten soms Frans en Van den Boeynants ook al eens een woordje Nederlands.

Op de werkgroep worden anderszids vooralsnog geen beslissingen genomen over onderdelen van de discussiestof. Het gebeurlijk akkoord van de leden wordt alleen op het einde voor het geheel gevraagd. Wie dan akkoord is kan het zeggen, wie dit niet is kan dit eveneens naar voor brengen.

Tenslotte worden de leden van deze werkgroep niet betaald. Het behoort tot hun parlementaire job. Ook het niet-parlementslid oud - eerste - minister Duvieusart, voorzitter van het R.W.-F.D.F., wordt niet vergoed. Hij trekt ten slotte zijn parlementair pensioen.

DE BESTEN

Voor alles wat we doen en zeggen en zelfs denken, weten we (volgens het engelse spreekwoord) steeds heel wat goede redenen te vinden. Maar de échte reden waarom we handelen, spreken, van iets overtuigd zijn is bijna altijd iets helemaal anders.

Dit geldt niet alleen voor elke mens afzonderlijk, het geldt al evenzeer voor mensengemeenschappen en voor elk van de tijdperken waarin mensen leven. Niets misleidend zozeer als de slogan, de fraze waar volgens mensen en tijdvakken beweren te leven.

Het « alibi » waarmee onze tijd in het Westen beweert te leven, is de onaantastbare gelijkheid van alle mensen. Wie er in een gesprek (zelfs in een twistgesprek) in slaagt zich rechtstreeks of door een duidelijke zinspelings op dit dogma te beroepen, legt ten minste zijn tegenspeler het zwijgen op. Het is natuurlijk het onaantastbaar recht van alle voeten schoenen te dragen, als die ten minste nuttig of gewenst zijn. Het is het onaantastbare recht van alle mooie hoofdjes de hoedjes te dragen die zij prachtig achten, met decimeters lange haren of bijna kaalgeschoren te lopen. In die zin, maar ook in een nog veel diepere betekenis (bijvoorbeeld als het gaat om het voor elk menselijk leven gelijke recht bewaard en beschermd te worden), buigen we heel graag en heel diep voor dit dogma.

Maar zoals we vaak dat het duidelijkst en het sterkst uitdrukken wat we niet zeggen, wat we het uitspreken niet eens waard achten ; zoals we hieraan het meest intens denken waarvan we niet eens weten dat we er mee bezig zijn, zo schuilt achter deze absoluut onaantastbare stelling een even onontkoombare werkelijkheid van tegenstelling en verdeeldheid. Terwijl men het onderscheid tussen goed en kwaad bijna volledig loochent of als bijkomstig beschouwt, wordt het onderscheid tussen « de » goeden en « de » slechten zeer scherp bevestigd. Al was begrijpen, inzien en aanvaarden dat er géén onderscheid is tussen goed en kwaad. Alle mensen zijn gelijk, maar tot die « gelijken » behoren toch zij niet meer die het zouden aandurven aan die gelijkheid te twijfelen of er zelfs maar vragen over te stellen !

De onontkoombare werkelijkheid is dat - hoe dan ook, hoe heimelijk ook - de mensen steeds op zoek zijn naar een of andere soort « besten » ! Die besten zijn dan de meest wetenschappelijken of de meest intellectuelen of de meest succesrijken of de talrijksten of de minderheid, maar dan de minderheid die gelijk heeft. Dit kan zelfs komische vormen aannemen zoals bij hen die eerst menen een meerderheid te vormen en zich dan beroepen op het recht van de meerderheid ; als zij daarna ontdekken dat hun meerderheid niet bestaat, verklaren zij dan maar - en dit zonder meer, zonder enige verantwoording - dat de meerderheid eigenlijk geen betekenis heeft. Belangrijk is het dat de minderheid het meest ontwikkeld of het meest optimistisch is.

Toch hebben ook deze mensen een maatstaf waarvolgens iets of iemand tot het beste behoort. Het is de maatstaf van mevrouw Mabel Julup uit de staat Missouri, die zo buitengewoon veel smaak had. Zij kocht een ongewoon mooie chinese vaas uit jade en ontdekte toen dat haar meubelen er niet bij pasten. Dus kocht zij, smaakvol, nieuwe meubelen. Toen zag zij dat haar huis niet meer paste en zij bouwde, smaakvol, een nieuw huis. Dan bleek dat haar man niet meer paste en zij liet zich scheiden en huwde een nieuwe, heel elegante heer. En toen gebeurde het ondenkbare, het ontzettende : toen ontdekte de smaakvolle mevrouw Mabel Julup dat zij zelf eigenlijk niet meer paste bij die elegante heer, in dat prachtige huis, tussen die schitterende meubelen, naast die ongewoon mooie chinese vaas.

Wij zoeken allen het beste, de besten naast en rondom ons : vaak echter zoeken we alleen maar heimelijk onszelf, vaak zijn al onze redenen alleen maar goede redenen, is de enige échte reden onze onfeilbare « smaak »,

MROD

Het noordfranse stadje Brunemont heeft een verwelkomingsbord voor toeristen aan de gemeentegrens gezet ; het « hartelijk onthaal in een vredige gemeente » werd — in zalig onbesef — vlak naast het kerkhof gezet.

het maar da
de besten!

UNIVERSITEIT LIMBURG NU!

Op zaterdag 19 oktober betogen Limburgers van alle gezindheden te Hasselt voor de oprichting van een universitaire instelling in hun provincie.

Waarom deze eis ?

Limburg heeft een kolossale achterstand wat betreft de deelname aan het universitaire onderwijs. Enkele cijfers. Op 53.150 Belgische universiteitsstudenten telde men in 1968 slechts 2.587 Limburgers. Om het niveau van het rijksgemiddelde te bereiken, moeten er aldus 2.000 bijkomen. En zo men de Brusselse agglomeratie als vergelijkingspunt wil nemen, dan bedraagt dit tekort niet minder dan 6.500 eenheden.

Bij de meisjesstudenten is deze achterstand nog heel wat groter. In 1966 bedroeg het totaal aantal Limburgse universitaire wat betreft de jongens : voor het Rijk 69,3 per duizend ; voor Limburg 43,9 per duizend ; wat betreft de meisjes : voor het Rijk 23,6 per duizend, voor Limburg 11,75 per duizend.

Vormt het Limburgse gemiddelde wat betreft de jongens bijna twee derden van het rijksgemiddelde, dan is dit voor de meisjes nog niet eens de helft.

Hier komt bij dat de Limburgse achterstand, zowel wat betreft de jongens als wat betreft de meisjes, alsmaar groter wordt.

In de periode 1960-1968 is het aandeel der 19-jarigen in het totaal universitaire als volgt geëvolueerd : voor het Rijk van 18,1 pct. naar 38,3 pct. ; voor Limburg : van 14 pct. naar 22 pct. Waar het rijksgemiddelde met 10 pct. is vooruitgegaan, bedraagt deze vooruitgang voor Limburg slechts 8 pct.

Bijzonder angstwekkend bij dit alles is dat, volgens wetenschappelijk gefundeerde vooruitzichten, het studentenaantal in België voortdurend zal vermeerderen : in 1975 vijf en zeventig duizend, in 1980 honderdduizend en in 1985 honderddertien duizend ; dat Limburg een ware demografische explosie heeft gekend en nog kent.

In dit verband wil ik enkele zinsneden citeren uit de rede die gouverneur Roppe heeft uitgesproken bij de opening van de provincieraad in oktober 1967 : « Tussen 1947 en 1966 steeg het aantal inwoners van 440.446 tot 631.326, wat een aangroei betekent van 37,1 pct. Dit percentage wordt door geen enkele andere provincie benaderd en overtreft ruim driemaal het groeiritme van het Rijk in zijn geheel, waar het slechts 12,2 bedraagt. In absolute cijfers bedroeg die aangroei 170.880 eenheden, wat gevoelig meer is dan deze van alle waaalse arrondissementen samen, waar de toename 161.063 eenheden beliep. De jeugdige leeftijdsstructuur der Limburgse bevolking, waarvan in 1961 meer dan 40 pct. behoorden tot de leeftijdsklasse beneden de 20 jaar, laat voorzien dat de demografische expansie tijdens de eerstkomende jaren nog zal aanhouden. Een prognose van het Nationaal Instituut voor de Statistiek voorziet dat een vierde van de totale bevolkingsaangroei van het Rijk tijdens de periode 1967-1970 in Limburg zal worden geregistreerd, namelijk 52.300 op 206.200 ». Tot daar gouverneur Roppe.

De Limburgse achterstand inzake deelname aan het universitaire onderwijs is onaanvaardbaar. En dit om verschillende redenen.

Ten eerste. Op het ogenblik hebben alle partijen zich uitgesproken voor de demokratizering van het onderwijs : iedere politieke formatie meent terecht dat alle jeugdige staatsburgers gelijke kansen moeten krijgen inzake onderwijs.

Ten tweede. Algemeen wordt aanvaard dat in deze dynamische tijd, deze tijd waarin stilstand vrij vlug in achterstand verandert, alle intellectuele krachten die in een volk aanwezig zijn, volledig tot ontwikkeling moeten kunnen komen.

Ten derde. De Vlaamse achterstand inzake deelname aan het universitaire onderwijs is in een belangrijke mate te wijten aan de achterstand die Limburg heeft op dit vlak. (In vergelijking met landen als bij voor-

beeld Engeland, Nederland en Zweden, ligt ook het Belgisch gemiddelde aan de lage kant.)

De Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid voorziet dat het aantal Franstalige studenten als volgt zal aangroeien : 31.000 in 1970, 35.000 in 1975, en 47.000 in 1980.

In 1970 zal de voorsprong van de Franstaligen nog 5.000 eenheden bedragen en in 1980 nog « slechts » 4.000. Aan een dergelijk ritme zullen wij er nog vijftig jaar over doen om evenveel Franstalige als Nederlandstalige studenten te hebben. Dit terwijl de Vlaamse jeugd niet even talrijk is als de Waalse, maar anderhalve keer zo groot...

Vierde en laatste reden waarom wij de Limburgse achterstand inzake deelname aan het universitaire onderwijs niet kunnen aanvaarden. Limburg kent op dit ogenblik een economische crisisperiode. Rekonversie en expansie zijn dan ook absoluut noodzakelijk. De aanwezigheid van wetenschappelijk hoog gekwalificeerd personeel kan hier heel wat aan verhelpen.

Teneinde onze achterstand ongedaan te maken, vragen wij dat in onze provincie een universitaire instelling zou worden opgericht en uitgebouwd.

De memoranda van de Bestendige Deputatie van 20 april en 3 augustus 1967, en vooral de reeds eerder vermelde rede van gouverneur Roppe geven m.i. duidelijk weer wat men wenst en verlangt, namelijk een instelling die een gans nieuwe instelling zal zijn.

Het weze me toegelaten dit even te verduidelijken.

Waar de traditionele universiteiten uit fakulteiten en speciale instituten zijn opgebouwd, zou een Limburgse universiteit uit departementen bestaan. Hiermee wordt bedoeld — en ik gebruik hier de woorden van gouverneur Roppe — « een aantal studierichtingen uit verschillende fakulteiten, die elk afzonderlijk (...), georganiseerd worden. Een dergelijke formule die ook in het buitenland bij nieuwe stichtingen meer en meer de voorkeur krijgt, laat toe een instelling uit te bouwen, die zich bewust tot een groep van elkaar inspelende disciplines zonder daarom alle onderdelen van de traditionele fakulteiten te behouden ».

Op de grond van rationele en regionale behoeften meent men dat volgende drie departementen zouden moeten worden opgericht : natuurwetenschappen, medische wetenschappen, economische en sociale wetenschappen. Naast deze departementen, die een volledige opleiding van kandidaat tot doctor verzekeren, zouden misschien ook nog enkele steundepartementen kunnen worden opgericht, departementen die niet instaan voor een volledige opleiding, maar wel een basis of postgraduate vorming verschaffen.

Van een universitaire instelling in Limburg wordt veel verwacht. In de eerste instantie een stijgende toename van het aantal studenten. Dit omdat studeren aan een instelling in eigen streek minder kostelijk is en als dusdanig vooral de jongeren ten goede zal komen. Bovendien is het zo dat, wat men in de sociale psychologie de « drempelvrees » noemt, gemakkelijker kan worden tegengegaan zo de onderwijsinstellingen in eigen streek zijn gelegen.

Dit laatste werd reeds overduidelijk aangetoond in de in 1964 uitgegeven brochure « Ruimere kansen voor allen ». En nog maar pas heeft dr. A. Bonte in een ophefmakend werk, getiteld « Demokratizering van de toegang tot het hoger onderwijs », de gegrondheid van deze stelling opnieuw bevestigd.

« Voor gezinnen zonder universitaire traditie is de vrees voor overgang naar een onbekende omgeving, soms in een ver afgelegen stad, voldoende om van verdere studie af te zien. Dit verschijnsel werd waargenomen bij een landbouwersgroep, gekenmerkt door traditionele levensstijl en gesloten kultuurkring, veel afwijzend tegenover het onbekende en zich verzetend, zowel tegen de sociale als tegen de geografische mobiliteit. Het werd eveneens en voornamelijk waargenomen bij de handarbeiders, die zich doorgaans houden aan sekundaire onderwijsinstellingen met eigen finaliteit (economische humaniora en technisch onderwijs) (...); ook hier bestaat een zeker verzet tegen

de sociale mobiliteit en een afkeer van een milieu dat zo totaal vreemd schijnt te staan tegenover de arbeiderswereld. Er zijn streken in het land waar de terughoudendheid tegenover de universitaire studien in de hand gewerkt wordt door het gering aantal academici in de streek gevestigd of uit die streek afkomstig ; de jongeren hebben geen tastbaar aanknopingspunt met de universitaire studien en met de beroepen waarop zij voorbereiden. Doorslaggevend is wellicht niet zozeer de geografische afstand als dusdanig, maar wel de oorzaak van niet concrete afwezigheid, onbekendheid en bijgevolg ook van psychisch ervaren onbereikbaarheid. De spreiding (...) is een waardevol middel om die « drempelvrees » te helpen overwinnen. Hierdoor immers worden de universitaire studien dichterbij het leven van de gewone mensen gebracht, dus ook binnen hun psychologisch bereikbare ruimte ; de zichtbare gelegenheid tot studeren, de ruimere bekendheid en de grotere openheid zullen het overwinnen van bijkomende hinderpalen veel gemakkelijker maken ». Aldus lezen wij op de bladzijden 41 en 42 van de hoger vermelde brochure « Ruimere kansen voor allen ».

In West-Europa wordt er op dit ogenblik een integratieproces doorgevoerd : politieke en economische grenzen zullen in een min of meer nabije toekomst veel van hun betekenis verliezen. Dit betekent dat de enige afbakening, die niet zal verdwijnen en bijgevolg zal blijven bestaan, een natuurlijke afbakening is. Ik bedoel : de kulturele entiteiten of volkeren.

Wij Vlamingen horen, samen met de Nederlanden, tot een zelfde kultuurgemeenschap. Weliswaar heeft de eeuwenlange scheiding ons enigszins uit elkaar doen groeien. Maar anderzijds stellen wij vast dat er in de jongste jaren — en vooral dan bij de intellectuelen — een integratieproces op gang is gekomen, dat spijs alle hinderpalen van officiële aard niet meer tot stilstand kan worden gebracht.

Hierbij komt dat ook in de politieke partijen de voorstanders van kulturele samenwerking met Nederland geen uitzondering meer vormen.

Het is in deze optiek dat wij de oplossing van het universitaire probleem in Limburg binnen een ander kader zoeken ; het kader van het ganse Nederlandse taalgebied.

Zo wij in dit taalgebied rond de bestaande universiteiten een cirkel aanbrenge met een diameter van 50 km., dan stellen wij vast dat, samen met de Westhoek en een deel van N.O.-Nederland, gans het Benelux-Middengebied — waarin beide Limburgen gelegen zijn — buiten ieder van deze cirkels valt.

En zo wij hetzelfde doen rondom de bestaande instellingen van universitaire onderwijs, dan zien wij dat, uitzondering gemaakt voor hetzelfde deel N.O.-Nederland, alleen de beide Limburgen niet worden bestreken.

Dit alles toont aan dat er zowel in Nederlands- als in Belgisch-Limburg een universitaire probleem bestaat. Het verklaart tevens waarom wij dit probleem door middel van een inter-Limburgse stichting willen oplossen.

Een dergelijk voorstel heeft niet alleen weerklank gevonden in Belgisch-Limburg. Ook aan gene zijde van de Maas zijn er heel wat personen die in deze richting denken.

Hier komt bij dat er reeds een zekere infrastructuur aanwezig is. Ik bedoel : de Limburgse Economische Hogeschool, waar men naast Vlamingen ook Nederlanders aantreft. En dit zowel bij professoren als bij studenten. Het is trouwens niet alleen op het vlak van hoger onderwijs dat er tussen beide Limburgen samenwerking en uitwisseling bestaat.

E. Raskin,

Volkvertegenwoordiger

Wij Vlamingen en wij volksnationalisten beschikken noch over de macht van het geld noch over de macht van de orde-strijdkrachten, noch over de macht van de salons. Wij behoren niet tot het gevestigde bestel. Onze grootste macht is ons getal en is onze aktie in het parlement. Stelselmatig en onderduims afbreken van het parlement berokkent schade aan Vlaanderen. Het parlement is echter ziek; de ziekte-oorzaken liggen deels bij het parlement zelf, maar grotendeels buiten het parlement.

Het zwartmaken van het parlement geschiedt niet door degenen die « Volksgazet » en « Vooruit » als de « zwarten » bestempelen en als « facisten, pseudo- en simili-facisten of facistoïden » doen doorgaan. Het zijn bepaalde brusselse kringen die tegen Vlaanderen en tegen de democratie dromen van een sterk gezag of een sterke man, het zijn de hoera-demokraten van de grote belangengroepen (zowel van « rechts » als van « links »), het zijn sommige grote-partij-bonzen die van besloten konklaven houden, het zijn de persmagnaten die dit bestel ondersteunen, die op een onderduimse en sluwe manier bij tij en ontij het parlement in gebreke achten.

BIJ DE OPENING

VAN HET

PARLEMENTAIR JAAR

HET PARLEMENT

Na een verkiezing, nog vóór een kamerlid of senator de mond heeft opengegaan, oefent het parlement zijn invloed uit. Ook al is het parlement ziek, toch blijven de uitslag van verkiezingen en de parlementaire incidenten en aksidenten de belangrijkste faktor van invloed op alle « overheden », van af de vorst tot de jongste ministerie-directeur.

De Volksunie telt 34 parlementsliden. De parlementaire arbeid van ieder van ons is door onze kiezers te beoordelen, te controleren en eventueel te veroordelen. Onze kiezers en hun representanten — de partijleden — zijn onze werkgevers en hebben het recht te verwachten dat wij zeer hard werken voor wat wij verdienen. Dat is elementair. Een parlementslid dat niet zeer hard werkt voor de partij, is zijn « pree » niet waard... maar het is niet noodzakelijk in het parlement dat men werkt. Alleen het feit dat wij met 34 zijn heeft belang. De dag dat wij met 50 zijn lopen ze ons achterna om ons het federalisme op een zilveren plateau aan te bieden. Borms heeft nooit als parlementslid gezeteld, maar zijn 89.000 stemmen liggen aan de basis van de taalwetten van de jaren dertig! Borms heeft voor deze wetten niet gewerkt; hij heeft er niets voor verdiend, maar er voor gelezen.

Op enkele bijzonderheden na hebben Kamer en Senaat dezelfde bevoegdheid. Zulks komt er op neer dat alle wetten tweemaal behandeld worden. Dit houdt voor- en nadelen in. Op de leeftijd na (min. 25 jaar Kamer en 40 jaar Senaat), de wijze van verkiezing (nl. provinciale en nationaal gekoöpteerde senatoren) en op het effectief na (220 kamerleden en 179 senatoren) is het parlementair personeel in beide kamers gelijkaardig. De Senaat is wellicht serener, minder elektoralistisch en dus rustiger en meer democratisch.

Wat doet het parlement? Het parlement stemt de begrotingen als vertegenwoordiger van de arbeiders en betalende bevolking die « de natie » heet. Iedere begroting is een « wet ». Het dient erkend en betreurd dat de meeste tussenkomsten bij de besprekingen van de begrotingswetten betrekking hebben op het regeringsbeleid en helaas te weinig op de duiten. Bij de algemene rijksbegroting (de zgn. rijksmidelenbegroting) wordt ieder jaar opnieuw het regeringsbeleid besproken.

Het te geringe belang dat de parlementsliden hechten aan cijfers in de begrotingen is deels de schuld van de regering (en dus van de zgn. traditionele partijen). De begrotingen worden noch inhoudelijk noch tipografisch duidelijk voorgesteld. Alles wordt in het werk gesteld om een aantal zaken te

verdonkeren. Het is een ware « kruisweg » om achter sommige dingen te komen.

Behalve de begrotingswetten stemt het parlement de gewone wetten.

Begrotingswetten en gewone wetten worden eerst in de verschillende commissies behandeld (één commissie per ministerie). Commissie-vergaderingen zijn besloten vergaderingen waar de pers niet aanwezig is. In de gedrukte notulen worden de namen van de leden die het woord nemen niet vermeld bij de tussenkomsten. Het luidt « een lid zegt... » Dit heeft als gevolg dat er een redelijke gedachtenwisseling plaats heeft. Als men zijn « dossier kent » wordt er minstens geluisterd naar wat men zegt. Op de commissievergaderingen noteert men weinig afwezigheden.

Er worden in het parlement interpellaties gehouden waarop een debat volgt. De interpellatie is het sterkste middel van controle op de regering. Daarom is het aangewezen, het interpelleren tot belangrijke zaken te beperken.

Er worden mondelinge vragen gesteld, waar de minister op antwoordt zonder dat er een debat mag worden gehouden. Een mondelinge vraag is also een mini-interpellatie voor welbepaalde en concrete zaken.

Ieder parlementslid kan schriftelijk vragen stellen die in het Bulletin van Vragen en Antwoorden moeten beantwoord worden.

Natuurlijk moet men de vraag zo precies formuleren dat het antwoord niet ontwijkend kan zijn. Dit stelsel is een vorm van schriftelijke interpellatie, waardoor de wetgevende macht het beleid van de uitvoerende macht publiek in het licht stelt. In sommige gevallen wordt het antwoord niet gepubliceerd maar « persoonlijk medegedeeld ». Het stellen van vragen wordt in de democratische Senaat niet besnoeid, in de Kamer helaas wel.

In de wandelgangen en de « rookzalen » wordt gepraat en dat is niet onbelangrijk. In een democratie past het dat men eerlijk luistert naar de tegenstrevende.

Er worden vergaderingen gehouden van de politieke « frakties ».

De parlementsliden kunnen beroep doen op een volstrekt objectieve en toegewijde studiedienst; zij hebben een uitstekende bibliotheek tot hun beschikking. Dokumentaire vragen om inlichtingen, schriftelijk tot de minister of openbare diensten gericht worden doorgaans korrekt beantwoord indien ze korrekt en deskundig gesteld zijn. De parlementsliden hebben het recht, in het Rekenhof de bundels zelf te gaan instuderen.

Een parlementslid dat er zich de moeite voor geeft, kan zoniet over alles dan toch over zeer veel objectief geïnformeerd geraken, op voorwaarde dat hij taai volhoudt « tot de aanhouder wint ».

In de unitaire staatsorde is de Volksunie een kontestatie-partij en niet een gewone oppositie-partij. Zij kontesteert het unitaire bestel. Zij doet het om te beginnen alleen maar door te zijn, door er bij te zijn. Afwezig blijven waar dan ook, mag men alleen om uiterst zwaarwichtige redenen (b.v. de grendels verhinderen).

Oppositie-partij was de B.S.P. onder de regering Van den Boeynants en is nu de P.V.V. Oppositie-partijen zijn aspirant-regeringspartijen. De Volksunie is maar een aspirant-regeringspartij tot het verwezenlijken van federalisme en niet vroeger. Zij is zeker aspirant-regeringspartij in geval van federalisme; het zal dan immers niet meer gaan om « Vlaanderen » maar (wat veel belangrijker is) « welk Vlaanderen » in « welk België », in « welk Europa ».

Een kontestatie-partij is geen anti-parlementaire of obstructie-partij. Fundamenteel gehecht aan de parlementaire democratie treedt de V.U. dus in het parlement konsekwent op als loyaal partner.

Het parlementair stelsel kan niet zuiver functioneren zonder « oppositie ». Nu is het zó dat de parlementariërs van de partijen die reeds mede geregeerd hebben, hun oppositie-rol maar gebrekkig vervullen. Het is moeilijk het beleid van de eigen meerderheid te bekritisseren. Zelfs de oppositie kan bezwaarlijk tegen de politiek van de regering te keer gaan omdat deze politiek in vele gevallen het vervolg is van wat vorige regeringen deden tot dewelke men wel behoorde.

De oppositie van de Volksunie is doelmatig. Door te zijn wat wij zijn en te doen wat wij doen heeft Vlaanderen al heel wat geprofiteerd.

Parlementaire vragen, interpellaties en andere tussenkomsten zijn dus van belang. B.v. de officiële vaststelling dat slechts 30 % nederlanderstaligen in het wetenschappelijk onderzoek staan, is het gevolg van een interpellatie en men zal uiteindelijk iets moeten doen.

Als wetgevers (wettenmakers) zijn alle parlementsliden en inz. de leden van de oppositie er niet goed aan toe.

De meeste wetten (meer dan 90 %) komen voort uit wetsontwerpen van de regering. Een voorstel van wet van een parlementslid wordt weliswaar telkens « in overweging genomen » (een beleefde formaliteit) maar, zeker als het van de V.U. komt, geraakt het niet verder

dan de commissie. De aanwezige minister vindt een of ander voorwendsel om uitstel van bespreking te vragen en meerderheid tegen minderheid haalt de minister het. Toch is het indienen van voorstellen van wet essentieel! Een « partij » spreekt niet in eerste orde in vage moties of manifesten. Daarin verschilt ze van drukkingsgroepen. Een partij draagt politieke verantwoordelijkheid; zij moet haar stellingname concreet formuleren in « voorstellen van wet ». Vanwege de V.U. mogen en moeten deze voorstellen radikaal zijn, maar degelijk wat inhoud en juridische formulering betreft. Dan hebben ze een waarde, ook al komen ze er niet door.

Het is vaak niet beneden de waarheid het parlement als « praatbarak » te bestempelen. Dit is geen kritiek op het principe van de democratische volksvertegenwoordiging, maar op het parlement zoals het hic en nunc reilt en zeilt.

Het parlement is een logge en vaak trage machine. Al deze kritiek wordt van verschillende zijden fel in de verf gezet; zij is gekend. Van meer belang is het na te gaan wie schuld heeft aan deze « ziekte aan de Wetstraat ».

Een massa kiezers missen iedere politieke bewogenheid. Er zijn tienduizenden kiezers die zonder inzicht noch oordeel traditioneel « hun partij » volgen. Vele oudere arbeiders stemmen B.S.P. en beseffen niet dat de ware socialist in de B.S.P. dungezaaid zijn. Vele ezels, wezels of kwezels vrezten hel of vagevuur moesten ze niet C.V.P. stemmen. Zij hebben de voormalige Herderlijke Brieven onthouden.

Men beoordeelt een parlementslid aan zijn simpatieke snuit, zijn vaardigheid aan de tapkast en op een bal enz. Wij kunnen de lijn doortrekken.

Het aantal leden van de politieke partijen, van alle politieke partijen, is niet in verhouding tot hun aantal kiezers. De politieke vorming en -aktie die van de afdelingen der partijen uitgaat, is te gering. Dit alles heeft als gevolg dat de vastgeroeste blinde aanhangers en de zgn. « vlottende massa » (dus de kiezers die het minst politiek-gevoerd zijn) een te grote invloed hebben. Een partij als de V.U. die vooral op een overtuigd publiek stoelt en de mensen niet aantrekt door « plaatsbezorgerij », is dan ook in de ogen van alle politologen belangrijker dan haar zetelaantal doet vermoeden.

Ook zelfkritiek weze veroorloofd! Wij moeten ons afvragen of wij niet intenser te werken hebben aan de politieke vorming van leden en kaderleden.

De grootste schuldige voor de devolutie van de parlementaire democratie is de regering — dus de traditionele partijen.

De regeringen en regeringsmeerderheden leggen het er stelselmatig op aan, het parlement zo veel mogelijk te omzeilen. Wat maar enigszins door een koninklijk besluit kan geregeld worden, geschiedt niet bij wet. Moelijke zaken worden in cenakels bedisseld en dan in ijltempo doorgedrukt met de steun van de regeringspartijen.

Nu is het wel zo dat het openbaar leven zeer ingewikkeld geworden is en dat de werktechnieken van het parlement daar niet meer tegen opgewassen zijn. Zij moeten beslist grondig worden gewijzigd.

M. van Hagendoren.

senator.

SHANKILL ROAD

Skankill Road te Belfast (waarin het engelse werkwoord « to kill » of doden terug te vinden is) zal waarschijnlijk een keerpunt betekenen in de noordierse crisis, al kan men de toestand in Ulster met evenveel gemak betitelen als de waarschijnlijk laatste fase van de ierse kwestie. De gewapende opstand van de ierse protestantse radikalen tegen de britse bezettingstroepen is inderdaad een keerpunt in het ulsterse vraagstuk: zij die omwille van het behoud van hun feodale heerserspositie in Ulster altijd de snaar van de eenheid met het « moederland » betokkelden, komen vandaag als de eerste de beste ierskatolieke rebellen in opstand tegen datzelfde moederland, omdat dit laatste een — alsnog bescheiden — begin wil maken met de gelijkheid in rechte en in feite tussen alle bewoners van Ulster. Daarmee is meteen de legende van « Englands trouwste burgers » naar de haaien. De Paisley-clan staat aldus voor de keus tussen het prijsgeven van de « solidariteit met Londen » en de « onafhankelijkheid », beide even utopisch.

De deling van Ierland na de proklamatie van de Ierse Vrijstaat en de sociaal-ekonomisch-religieus-politieke discriminatie tussen de katolieke minderheid en de protestantse meerderheid in Noord-Ierland zijn vandaag de algemeen erkende oorzaken van de huidige impasse in Ulster. Uiteraard legt de wereldpers meer de nadruk op het tweede dan op het eerste, al kan men op de duur het nationaal-iers aspekt van de huidige crisis niet ontkennen. Zoals de zaken tans hun loop nemen, zal trouwens het nationale element in de crisis een steeds grotere rol spelen.

Na de eerste verzetsgolf van de noordierse katolieken wou de vorige protestantse premier O'Neill een zeer bescheiden begin met hervormingen maken. Hoewel hij toen in de stevig georganiseerde meerderheidspartij der Unionisten (voorzitter van de band met Engeland) een meerderheid achter zich kreeg, werd hij tot aftreden gedwongen onder druk van buitenuit, vooral van de radikale vleugel, die in dominee Ian Paisley haar dweepzieke en met haat vervulde leider vindt. O'Neill's opvolger Chichester Clark dreigt nu van het zelfde laken een broek te zullen krijgen. Ook hij slaagde er in, de leiding van zijn partij tot het aanvaarden van de door Londen voorgestelde hervormingen te overhalen (met 28 stemmen voor bij 7 tegenstemmen — waaronder twee voormalige ministers — en 2 onthoudingen, een stevige numerieke meerderheid dus), opnieuw ech-

ter verhiel zich de « wrekende stem » van Paisley doch gingen de ultra's deze keer van woorden tot daden over.

Aanvankelijk stemden de noordierse protestanten in met het beroep door Belfast op Londen om militaire steun tegen de steeds gewelddiger opruisende katolieke verzetsgolven. Ze schenen niet te beseffen dat dit beroep een bekentenis van onmacht was. De bevestiging daarvan hebben ze nochtans een paar weken geleden gekregen onder vorm van het rapport Hunt. Op voorstel van Londen werd inderdaad door een commissie, voorgezeten door Lord Hunt en in samenwerking met de britse minister Callaghan, een onderzoek in Noord-Ierland ingesteld, waarvan het resultaat zonder meer verpletterend is voor het protestants beleid. Het verslag Hunt stelt zeer duidelijk de noordierse regering verantwoordelijk voor de ontstane wanorde en bevestigt deze vaststelling in zijn voorstellen, die neerkomen op een geleidelijke afbraak van de elektorale vervalsing, de sociaal-ekonomische discriminatie en de politieke willekeur. Via dit rapport werd meteen het noordierse « faux problème » tot een vraagstuk van belangrijke politieke orde opgetild, waarvan het karakter dringend is geworden.

Het rapport Hunt en zijn praktische aanvaarding door de onder britse voogdij terecht gekomen ulsterse regering hadden bij de protestantse onderdrukkers van de katolieke minderheid het effect van een bom. Ze voelden zich

verraden en op slag was het uit met de vriendelijke houding van de protestantse bevolking tegenover de « britse helpers in de nood ». Het tee-uurtje ruimte de plaats voor sluipschutters, scheldende en spuwende barrikade-wijven, brandstichtende jongelui. Dominee Ian Paisley hield een brandrede tegen Chichester en zijn handlangers, die hij erger verraders dan O'Neill noemde. De gevolgen daarvan waren vreselijk: te Belfast brak rond de Shankill Road de hel los, de britse troepen moesten met scherp schieten en met gepantserde wagens de gebarrikadeerde protestantse wijk al vechtend veroveren, vaak kruipend op de grond, onder de prikkeldraad of achter een pantserwagen, in de brandgeur en de rook van een burgeroorlog die zijn naam nog niet durft zeggen.

Dat Lord Hunt de afschaffing van de beruchte B-Specials (de zogenaamde protestantse vrijwilligerspolitie) voorstelt, is maar normaal. Het is echter normaal dat de protestantse ultra's in deze likwidatie het begin van hun nederlaag zien, want dit korps was een der sleutels van hun macht.

Van britse zijde ondergaat men tans de gevolgen van de vergissingen in het begin der twintiger jaren. Voorlopig schijnt er terzake eensgezindheid te bestaan tussen Labour en Tories over de aan te nemen houding in dit konflikt, al staan de britse konservatieven toch dichter bij hun noordierse geestesverwanten dan Labour. Onvermijdelijk echter zal Londen Dublin nauwer moeten betrekken bij deze crisis. De Ierse Republiek heeft tot nog toe gematigd gereageerd en zich zelfs een volkomen achterhaald londens misprijzen laten welgevallen. Doch het is duidelijk dat de oplossing ten slotte slechts ligt in de hereniging van Ierland, zij het dan langs federale wegen, met waarborgen voor de protestantse bevolking van Ulster. Het zal o.m. afhangen van de evolutie in de schoot van de Unionisten en bij de protestantse bevolking zelf, of deze hereniging geleidelijk tot stand zal komen of door het heen en weer vloten van de aanvals- en tegenaanvalsimpulsen tussen noordierse protestanten en katolieken zal gebruskeerd worden.

Vrijwel iedereen zal wel eens de klassieke omschrijving van een diplomaat hebben gehoord. Volgens die bepaling is een diplomaat iemand, die niet alleen nooit zegt wat hij denkt maar die uitsluitend spreekt om te verbergen wat hij denkt. Een dergelijke definitie is natuurlijk juist: zó is het, maar het is niet alleen zo. Men mag tenslotte nooit vergeten dat ook als de diplomaat spreekt (en dus spreekt om te verbergen wat hij denkt), hij toch nog altijd iets wil bereiken, vaak zelfs nog iets wil mededelen! Hoe ingewikkeld de diplomatie zelf is blijkt duidelijk voor wie er aan denkt dat het gaat om een gesprek tussen mensen die er in geoeftend zijn te verbergen wat zij bedoelen door de woorden zelf waarmee zij zich tot elkaar richten.

« Diplomaat » en « diplomatie » zijn woorden die afgeleid werden van het griekse woord « diploma ». « Diploma » betekent een stuk perkament of papier waar iets op geschreven werd en dat dubbel gevouwen werd. In de verhoudingen tussen personen bewijst een diploma dat tegenover alle derden door een « bevoegde » persoon getuigd wordt dat iemand iets kent of iets kan. Een buitengewoon waardevol of een totaal waardeloos stuk papier, naargelang de betrouwbaarheid van wie het afleverde en vooral naargelang de échte en niet de papieren waarde van hem die het ontving.

Iets dergelijks geldt ook wel in de grote, de internationale verhoudingen: de stukken die tussen de staten gewisseld worden bestaan steeds in « dubbel »: een voor elk van de partijen. En het is niet onwaarschijnlijk, dat het gebruik van het woord zelf daarvoor ontstond. Wat wij nu onder diplomatie verstaan, als regelmatige geoeftende dienst voor de verhoudingen tussen de staten, met allerlei plechtige vormen maar met echte voorrechten zoals de onschendbaarheid van de personen, ontstond het eerst op initiatief van Venetië, spoedig gevolgd door de pausen.

DIPLOMATIE

GEHEIM OF OPENBAAR

Het dubbele doel van de diplomatie ligt als het ware in dit ontstaan: het verzamelen van kommerciële en later ook militaire inlichtingen en het bevorderen van al dan niet geestelijke invloed ten voordele van het eigen gezag of gebied. Een diplomaat is zowel de officiële spion als de officiële propagandist van zijn land. Dat na eeuwen verstarring en onbekwaamheid een diplomaat vaak niet veel meer is dan een rondwandelende kleerdrager, kan niet worden ontkend. Maar eigenlijk zou elke diplomatie zowel propaganda als spionage moeten zijn. En waar de diplomatie nog iets waard is, is zij dat ook!

Na hun staatsgreep in 1917 hebben de kommunisten iets ongehoords gedaan: zij hebben de geheime akten van hun eigen land bekend gemaakt! Zij hebben, in hun grenzeloze haat tegen het tsaristisch regiem, het geheim van hun « eigen » diplomatie verraden. En wel omdat zij meenden daarvoor een grote propagandistische slag te slaan! Daarna zijn zij in werkelijkheid meer dan anderen, zij het schijnbaar niet, tot de geheime diplomatie teruggekeerd. In zoverre diplomatie propaganda is heeft zij altijd toneel gespeeld op de markten, de grootheden of de vredelievendheid of de onoverwinnelijkheid van het eigen land uitgeklaard. In zoverre diplomatie spionage is heeft zij steeds het vergeten worden en de stilte gezocht. Maar beide functies lopen vaak dooreen: terwijl men tentoonstellingen organiseert, loopt een stille werfagent voor de spionage rond. Het doel van de stille infiltratie in allerlei diensten is vaak niets anders dan een (vals) beeld te verwekken van de eigen macht of zwakte.

Wie meent in het « open » gezicht van de diplomaat en in zijn woorden de bedoelingen van zijn land te lezen, is vreselijk naïef. Het komt er op aan in het heimelijke het geheim te zoeken en in het openlijke het verborgene. Maar wat men ook verhoppen moge van een « open en eerlijk » gesprek op de markt: de geheime diplomatie is onuitroeibaar en al evenzeer onmisbaar!

Dagelijks beeld in het Midden-Oosten: Israëli-sche soldaten en pantserwagens in de Negev-woestijn. Het Egyptisch voorstel, besprekingen aan te knopen volgens de Rodos-formule werd door Israël afgewezen. De oorlog luurt voort.

- Reisverbod naar het buitenland in Tsjecho-Slovakije.
- Op het kongres der britse konservatieven te Brighton wordt onder druk van de groep Enoch Powell (die een open doekje kreeg tijdens zijn tussenkomst) een « krachtige beperking van de kleurlingen-inwijking » bepleit en in een motie goedgekeurd. Tory-eenheid geraakt op de helling.
- Paus Paulus opent de tweede bischoppensynode te Rome. Hij weigert een afvaardiging van kontesterende priesters te ontvangen.

DEZE WEEK IN DE WERELD

- Twee sovjetrussische ruimtetuigen gelanceerd, gevolgd door een derde, met de bedoeling een ruimtestation

te bouwen. In totaal nemen 7 kosmonauten aan deze ruimtetocht deel.

- Israël wijst virtueel het Egyptisch voorstel, onderhandelingen aan te knopen op basis van de zogenaamde Rodos-formule, af tot ongenoegen van Washington. Ook in Arabische landen komt verzet tegen deze mogelijkheid tot uiting.
- Peking laat tweede britse joernalist vrij: Norman Barrymaine, die 20 maanden te Sjanghai werd vastgehouden als spion.

HONGER IN DE WERELD

De statistieken over de honger in de wereld hebben steeds heel wat publiciteit gekregen. Terecht natuurlijk, want dit is een probleem dat de grootste belangstelling verdient. Nu er

een statistiek is gemaakt die wijst op enige verbetering in deze situaties, krijgt die heel wat minder aandacht. Toch staat het vast dat tijdens 1968 de landbouwproductie met drie procent gestegen is, terwijl de wereldbevolking slechts

met twee procent aangroeide. Over een periode van tien jaar bekeken blijkt er een lichte aangroei van de voedselproductie per persoon te zijn. De aangroei is het grootst in Azië, daar is het procent gemiddeld vijf, in Malezia zelfs elf en in

Tailand acht procent. Alleen in Latijns-Amerika is de voedselproductie gedaald, de bevolking is er echter gestegen.

CHINA IN CIJFERS

Bijna alles in China is geheim, en cijfers kunnen even goed dienen voor propaganda als woorden. Ook de cijfers die nu volgen zijn aan die regel onderworpen, al komen ze zowel van japanse als Amerikaanse bronnen. Ze worden echter wel gegeven als « schattingen », en dat is dan een vorm van eerlijkheid. De bevolking van China is van vijfhonderdtweeënveertig miljoen in 1949 aangegroeid tot zevenhonderdzesentwintig miljoen. Het inkomen is verdubbeld: van vijftig miljoen dollar tot honderd miljoen dollar. Het Chincees is ook voor de Chinezen zelf een buitengewoon moeilijke taal, daarom is het niet zo verwonderlijk dat slechts tien procent van de bevolking kon lezen en schrijven in 1949; dit procent is in 1968 tot vijfendertig gestegen. De productie van voedingsgranen is echter slechts gestegen van honderdenacht miljoen metrieke tonnen tot honderdneentwintig miljoen. De productie van ruw staal steeg van tweehonderduizend ton tot zo maar even twaalf miljoen ton, en de kolenproductie van tweehonderdvijftig miljoen ton tot driehonderdvijftig miljoen ton.

lijk heel wat hoger ligt gezien de zeldzaamheid van de voorwerpen. Tot de schilderijen behoren, naast het portret van « de heilige Jeroom als kardinaal » ook twee Rembrandts, namelijk « De Schilder » en het portret van « Gerard de Lairesse. »

DUBBELE INTOXIKATIE

In de zuidfranse stad Nîmes werden zopas achttien personen aangehouden wegens het gebruiken van drogeermiddelen. Zestien van deze aangehouden zijn minder dan achttien jaar oud: jongens en meisjes uit het middelbaar onderwijs. De twee meerderjarige aangehouden zijn een leraar en zijn vrouw. Zij waren niet alleen de opvoeders van deze jonge mensen in het onderwijs, zij hielden er ook nog een soort eigen « schooltje » op na. Na de mei-revolte van vorig jaar in Frankrijk waren zij van Lyon naar Nîmes overgeplaatst en hadden daar een aantal jongeren aangeworven voor een intense opleiding in de links-revolutionaire levenswijze en blijkbaar ook in het hasjiesj-roken. Mag men dit een dubbele intoxicatie noemen?

GEHEIME PRIJS

Hoe de kleine coalitie in de Bondsrepubliek eigenlijk tot stand is gekomen, en vooral wat wij er mogen van verwachten of moeten van vrezen, is een heel ingewikkelde zaak. Enkele elementen in die geschiedenis zijn echter wel eenvoudig. Zo bijvoorbeeld wat de sociaal-demokraten aan de liberalen in elk geval hebben moeten toegeven op het niveau van het programma. De S.P.D. gaf namelijk twee belangrijke programmapunten op: het paritair medebeheer in de grootindustrie en de eis tot grotere belastingen op erfenissen en vermogens. Niet zo onbelangrijk dat er zozeer mag over gezweven worden als dit in werkelijkheid gebeurt.

OOK EEN ERFENIS

In augustus van dit jaar overleed de Amerikaanse bankier Robert Lehman. Dat ook bankiers sterven is natuurlijk niet zo merkwaardig. Merkw aardig zijn echter wel de erfenissen die ze soms nalaten. Robert Lehman heeft zijn kunstcollectie (en alleen dit gedeelte van zijn erfenis!) nagelaten aan het Metropolitan Museum van New York. De waarde van deze drieduizend kunststukken (in grote mate juwelen!) wordt op zo maar even honderd miljoen dollar geschat, hoewel ze waarschijnlijk

Fidel Castro heeft enkele dagen geleden even gespijbeld bij het kappen van suikerriet; hij moest op het vliegplein van Mavanor de Brazilianen verwelkomen, die onlangs uitgeruild werden tegen de V.S.-ambassadeur in Brazilië.

DEFREGGER

Nog maar eens Defregger? De kranten hebben daar al zoveel over geschreven, dat er toch niets aan toe te voegen is? En waarom zoveel méér belang hechten aan de zaak van een bisschop dan aan die van zoveel andere lager-geplaatsten?

De wijze waarop « Der Spiegel » een paar maanden geleden de zaak Defregger wereldberuchtend bezorgde, maakt van deze man in zekere zin een symbool. Een symbool niet om zijn bisschoppelijke waardigheid, maar omdat hij een anonieme Hauptmann is geweest, zoals er duizenden waren. Men kan het Defregger kwalijk nemen dat hij Hauptmann is geweest, maar men kan in geen geval de officier van een kwarteeuw geleden méér schuldig achten omdat hij later bisschop is geworden. Dit is dan toch elementaire eerlijkheid: alleen als de booswicht volhardt in de boosheid, vergroot hij zijn aanvankelijke schuld. Houdt hij integendeel op met gelijk welke vorm van kwaad of misdaad, dat wordt dit hem - tenminste dan toch door normale mensen en rechters - later ten goede aangerekend.

De manier waarop « Der Spiegel » de zaak heeft aangepakt, bewijst dat het blad er een totaal tegenovergestelde mening op nahoudt: niet de Hauptmann, maar de bisschop is belangrijk! Misschien heeft de redactie van het duitse weekblad onbewust wel de diepste grond van haar bedoelingen blootgelegd, toen ze in haar « Titelgeschichte » over Defregger schreef dat er in de bonte rij van oorlogsmisdadigers nog een bisschop ontbrak...

De « zaak Defregger » is nu al voldoende uit de doeken gedaan door de pers, opdat iedereen het dossier zou kennen? Toch niet! De aanvankelijke beweringen van « Der Spiegel » werden overal klakkeloos overgenomen, terwijl de correcties die achteraf door het blad moesten worden aangebracht, doorgaans elders werden verzwegen of veronachtzaamd.

De beschuldigingsakte van « Der Spiegel » steunde vooral op drie punten. Ten eerste werden er onder bevel van Defregger zeventien mensen neergeschoten, nadat slechts één Duitser was vermoord geworden. Ten tweede verliepen tussen bevel en feitelijke terechtstelling zes uren: een bewijs van wreedheid en een reden om de terechtstellingen niet als doodslag maar als moord te betitelen.

Ten derde had Defregger het bevel moeten weigeren.

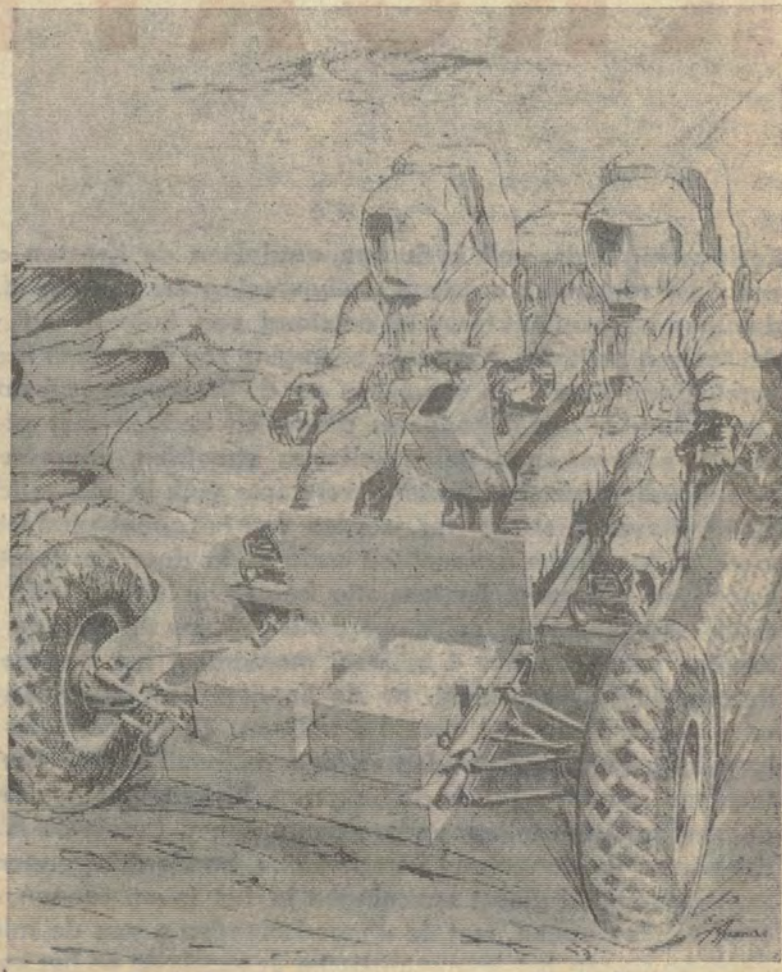
Intussen is echter onomstootbaar gebleken dat er niet één, maar wel degelijk vier Duitsers vermoord werden. Daarenboven is het zo goed als zeker dat er van de zeventien slachtoffers zeven gedood werden tijdens het doorzoeken van het dorp. Het verschil kan subtiel lijken, maar uit hoofde van Defregger is het essentieel. De verhouding van tien vermoorde gijzelaars voor één vermoorde Duitser lijkt op het eerste zicht onbelangrijk, maar is ze dat wel? Toen de franse generaal de Lattre de Tassigny zich in 1945 bij de bezetting van Duitsland gekonfronteerd zag met gelijkaardige problemen als die van de divisie waarin Defregger Hauptmann was in Italië, loste de Fransman het probleem als volgt op: te Stuttgart 25 Duitsers voor één Fransman; te Leutkirch en Saulgau - op 27 april 1945 - tweehonderd Duitsers voor één Fransman.

Zes uren tussen bevel en uitvoering: het onweerlegbaar bewijs voor de mentale wreedheid van Defregger? Het eerste bevel van divisie-kommandant Boelsen aan Defregger luidde: alle mannelijke bewoners neerschieten. Het bevel werd niet uitgevoerd. Het tweede bevel luidde: alle mannen tussen 16 en 60 jaar. Defregger stelde voor, deze mannen te deporteren en te gebruiken voor vestingswerken. Het derde bevel handhaafde het tweede, hield tevens het platbranden van het dorp in en werd overgebracht door twee officieren die de uitvoering moesten controleren. Defregger weigerde en verzocht de beide officieren, het bevel zelf uit te voeren. De betrokkenen hebben deze feiten bevestigd. Op hun weigering heeft Defregger zijn verantwoordelijkheden zelf genomen en gaf hij luitenant Ehlert opdracht, enkele huizen plat te branden en slechts de 20- tot 50-jarigen neer te schieten.

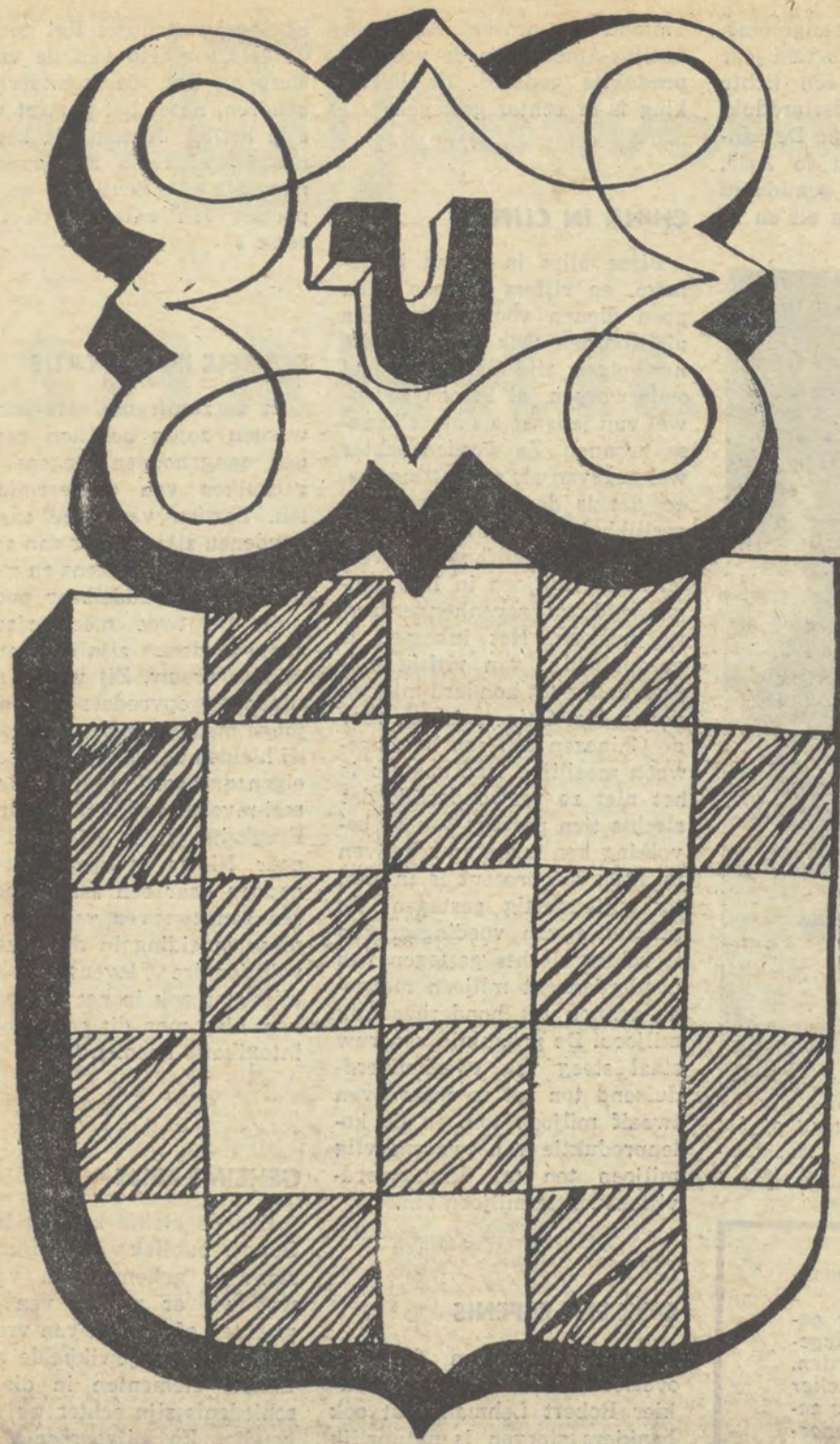
Wie te goeder trouw is zal moeten erkennen dat Defregger de zes uren tussen bevel en uitvoering besteed heeft aan het trachten te redden van zoveel mogelijk mensen. En het is vrij duidelijk dat een ultieme weigering om het bevel uit te voeren slechts voor gevolg kon hebben, dat de dodenlijst nog met één naam zou aangevuld zijn geworden: Defregger.

Men kan uiteindelijk Defregger kwalijk nemen dat hij nog leeft. Dat de man vandaag bisschop is, doet niets ter zake. De uiteindelijke vraag is: of men na een kwarteeuw nog verder kan gaan met het waanzinnige standpunt, dat iedere Duitser het bewijs van onvoorstelbaar heldendom moet leveren vooraleer hij recht heeft op schuldloosheid en leven. Dat men het van de Lattre de Tassigny en de vele anderen niet vraagt, is op z'n zachtst gezegd zonderling...

A.N. Tovano

De Russen oriënteren zich naar de bouw van ruimtestations; de Amerikanen blijven zueren bij maanlandingen, waarvoor ze tans voertuigen ontwerpen.

DE KROATEN

Zoals menig ander volk in Europa, ontdekten de Kroaten onder impuls van een door romantiek ontstane taalbeweging en van de ideeën van Herder de eigen nationaliteit terug en ontstond een cultuur- en volksnationalisme dat tot een politieke, nationale beweging zou voeren. Er is een tamelijk groot parallelisme tussen de slovaakse en de kroatische vrijheidsstrijd. Beide volkeren stonden onder hongaars gezag en hadden met pogingen tot magiarizatie af te rekenen. Beide volkeren streefden vooreerst naar een verstandhouding met het grotere, verwante volk in een zelfde staat, maar zoals de Slovaken slachtoffer werden van het groot-tsjechisch centralisme, zo werd de kroatische nationaliteit onderdrukt door de groot-servische centralisten van Belgrado. En tenslotte beleefden beiden een kortstondige periode van nationale zelfstandigheid tijdens de tweede wereldoorlog. De Kroaten zijn, met circa 4 miljoen, momenteel het tweede grootste volk in de republiek Joegoslavië, na de Serviërs met meer dan 6,5 miljoen en voor de Slovenen met circa 1,5 miljoen. Zij vormen één vierde der totale bevolking van de meer dan vijftien nationaliteiten der volksrepubliek waarvan sommige (zoals de Bulgaren, Turken, Italianen) slechts enkele tienduizenden leden tellen, andere daarentegen (zoals de Albaniërs, de Macedoniërs en de Hongaren) verscheidene honderdduizenden. Een dergelijke verscheidenheid moest spanningen in het leven roepen, zowel binnen de staat als daarbuiten, met de «moederlanden» van de minoriteiten. De verhouding tussen het kommunistische Joegoslavië en het kommunistische Bulgarië nu is niet beter dan die tussen de vooroorlogse regimes van Belgrado en Sofia; de twistappel vormen hier de bijna 900.000 Macedoniërs.

Het grootste «kommunaifaire» probleem zowel gisteren als vandaag ligt echter in de verhouding tussen de twee zeer verwante grote volkeren: de Kroaten en de Serviërs. Aanvankelijk was het tegen hongaarse en oostenrijkse overheersing gericht kroatische nationalisme sterk gericht naar Servië, dat reeds voor 1914 een zelfstandige staat was en in de beide Balkanoorlogen aan prestige had gewonnen. Toen de eerste wereldoorlog uitbrak, stonden Kroaten en Serviërs op tegenovergestelde fronten; en verscheidene oostenrijkse generaals en hogere officieren waren Kroaten, zoals bijvoorbeeld generaal Stancic, die tijdens de tweede wereldoorlog inspekteur van het kroatisch leger zou worden.

Reeds in 1897 hadden jongeren uit de verschillende zuidslavische volksgroepen, evenals partijen uit Kroatië en Servië, een verbond gesloten waarbij zowel de politieke vereniging als de nationale autonomie in het vooruitzicht gesteld werden. Gedurende de eerste wereldoorlog werd in Londen een «joegoslavisch comité» gesticht. Bij de ineenstorting der Donau-monarchie kwam in Zagreb een nationale raad bijeen. Men verklaarde Slovenië, Kroatië en Bosnië-Herzegowina onafhankelijk en drukte de wens uit met Servië en Montenegro een unie te vormen.

Deze vereniging werd officieel bekrachtigd en voltrokken op 1 december 1918 door prins-regent Alexander van Servië in naam van koning Peter I, in een adres aan de Nationale Raad van Zagreb. Het moeilijkste moest echter nog gebeuren: het «Koninkrijk van Serviërs, Kroaten en Slovenen», zoals de nieuwe staat heette, moest volgens een algemeen-geldend kiesrecht een grondwetgevende «skupstina» of parlement kiezen. En reeds begonnen de moeilijkheden: twee dagen na Alexanders adres verklaarde de kroatische Staatsrechtspartij dat zij een onafhankelijke kroatische staat wilde. Stefan Radic, leider der kroatische boerenpartij, overhandigde de italiaanse afgezant in Fiume in mei 1919 een petitie met 150.000 handtekeningen waarin een onafhankelijke staat Kroatië werd geëist. Door de vredesverdragen van St. Germain, Neuilly en Trianon bekwam de nieuwe staat belangrijke gebiedsuitbreiding in het noorden en westen: in de Vojvodina, de lage en moerassige polderstreek tussen Belgrado en de hongaarse grens woonden echter grote minderheidsgroepen, vooral Duitsers en Hongaren, naast Roemenen. In het zuiden woonden Bulgaren, Albanen en Macedoniërs.

Dit zou de nationaliteitskwesie vereenvoudigen! De diversiteit der belangen en groepen weerspiegelde zich ook in de partijen die alle, met uitzondering der kommunisten en socialisten, op nationalistische of religieuze basis stonden. In het

parlement hadden de servische partijen het overwicht en de grondwet werd door het servische overwicht in de staat en niet door de nationale diversiteit geïnspireerd. De jonge staat had reeds van in het begin af te rekenen met een sterk kroatisch verzet tegen de groot-servische bestrevingen. Radic behaalde met zijn boerenpartij in 1920 een belangrijke overwinning: daartegenover — en tegenover de stijgende anti-centralistische aktie — vaardigde de regering dekretten uit tot verdediging van de staat.

Tot in 1928 werd de skupstina nog regelmatig gekozen. Maar in dat jaar was de animositeit tussen de Grootserviërs en de kroatische nationalisten zo scherp geworden, dat de groot-servische afgevaardigde Rasic in het parlement op zijn politieke tegenstrevers schoot. Dit gebeurde op 20 juni 1928. Twee kroatische afgevaardigden, waarbij Pavlo Radic, neef van Stefan, werden gedood; drie andere, waaronder Stefan Radic zelf, werden zwaar verwond. Stefan zou kort daarop overlijden. Nu braken de Kroaten alle betrekkingen met Belgrado af en heel de kroatische oppositie kwam in konferentie te Zagreb bijeen. Bij de heropening van het parlement daagden de Kroaten niet op, maar vergaderden in Zagreb. «Los van Belgrado» was het parool en Radic's opvolger Macek eiste een zelfstandig Kroatië dat alleen door een personele unie met Belgrado zou verbonden zijn.

Toen greep Alexander zelf in. Hij zond het parlement naar huis, stelde een regering aan en richtte verkiezingen in, met één enkele staatslijst. De indeling van het land werd dan ook gewijzigd, zodanig dat de volksgebieden in verschillende banaten werden verdeeld, waarbij geen rekening werd gehouden met de volksgrenzen. Alexander die zijn vader Peter I opvolgde in 1921, had zich in de wereldoorlog een goed soldaat getoond; politiek was hij echter bekrompen en weinig vooruitziend. Peter I, afstammeling van de servische boer Karageorgevitsj, had de laatste vorst der Obrenovic, Alexander die in 1903 vermoord werd, als koning van Servië opgevolgd; hij stierf in 1921.

Alexander regeerde diktatoriaal. Zijn grootservisch centralisme verscherpte nog de haat tegen de Serviërs bij de onderdrukte volkeren, wier naam zelfs uit de officiële benaming van het «koninkrijk van Serviërs, Kroaten en Slovenen» verwijderd werd. De nieuwe benaming werd nu officieel «Joegoslavië». Maar niet alleen de binnenlandse politiek stootte op verzet. De buitenlandse politiek die door Joegoslavië, samen met Roemenië en Tsjecho-Slovakije in de «Kleine Entente» gevoerd werd, was aanvankelijk sterk beheerst door vrees voor een mogelijk herstel der Habsburgers en voor de revizionistische politiek der van grondgebied en volksdelen

Een vooroorlogse gemeenschappelijke hoeve met zijn bewoners die haar ontstaan vóór de

beroorde overwonnen staten als Bulgarije en Hongarije. Het is niet zonder betekenis — ook voor de latere evolutie — dat de op Frankrijks en Englands belangen gericht politiek de «Kleine Entente» door de minderheidsgroepen in deze landen zoniet bestreden dan toch zeer koel onthaald werd. En betekenisvol is ook het feit dat een dr. Ante Pavelic, de latere oorlogsleider van Kroatië, die in 1929 reeds ter dood veroordeeld werd, in Bulgarië aziel kreeg en van daaruit Italië zou bereiken waar hij de aktie van zijn «Ustach» zou leiden.

Deze buitenlandse politiek van Alexander, maar ook zijn binnenlandse politiek van verdrukking zouden tenslotte zijn eigen ondergang betekenen.

Toen hij met de franse minister van buitenlandse zaken Barthou bij een staatsbezoek aan Frankrijk in oktober van datzelfde jaar te Marseille werd vermoord door kroatische nationalist, werd het Westen zich opnieuw van de scherpe tegenstellingen op de Balkan bewust.

Na Alexander werd zijn zoon Peter II tot koning uitgeroepen; daar hij minderjarig was, werd een regentschapraad aangesteld met prins Paul. De politieke koers bleef voorlopig ongewijzigd. De konferentie van München stelde echter een einde aan de «Kleine Entente». Prins Paul trachtte nu zijn politiek meer naar de Asmogendheden te oriënteren; hij bezocht Berlijn en Rome. Joegoslavië kreeg belangrijke duitse investeringen en duitse leningen en bij het uitbreken van het Duits - pools konflikt bleef het neutraal.

In februari was een kabinet aan het bewind gekomen onder Cvetkovic die de oplossing van het kroatisch probleem — voordien ook tot «faux problème» uitgeroepen — als bijzonderste opdracht zag. Meer en meer helde Joegoslavië nu naar de Asmogendheden over en einde maart van 1941 wordt op verzoek van Hitler Joegoslavië lid van het driemachtenpakt. Joegoslavië's toetreding werd getekend op 25 maart 1941. Twee dagen later werd onder generaal Simovic een staatsgreep uitgevoerd: de regent werd terzijde geschoven, de minderjarige Peter II voor meerderjarig verklaard en tot koning uitgeroepen en een vriendschapsverdrag met de Sovjetunie gesloten.

OORLOG OP DE BALKAN

Door de plotse wending van de joegoslavische politiek kwam heel het duitse concept in de war. Daarenboven werd de

hulp aan Italië, dat spijs alle fascistische grootspraak van het aangevallen Griekenland een flinke afstraffing had gekregen, nu zeer bemoeilijkt.

Daarenboven was het verdrag met de Sovjetunie op de vooravond van de Russische veldtocht voor Duitsland een bedreiging in de rug. In die omstandigheden besloot Hitler te handelen en op 6 april rukten de Duitse legers Joegoslavië binnen. De Kroatische nationalist, die jarenlang in het buitenland in ballingschap hadden geleefd, dachten hun uur geslagen. Op 10 april proklameerde kolonel Kvaternik de onafhankelijke Kroatische staat in Zagreb en de ustachi, de Kroatische militie, nam de macht in handen. 's Avonds trokken Duitse troepen Zagreb binnen en werden er door een juichende massa onthaald. Op 12 april werd Belgrado bezet en op 16 april werd in Kroatië reeds een regering gevormd uit leden der Ustacha, met dr. Ante Pavelic als leider of «poglavnik». Generaal Simovic vluchtte met koning Peter over Atene en Jeruzalem naar Londen. Op 17 april kapituleerde het joegoslavische leger en het grondgebied werd verdeeld.

Deze kapitulatie was gedeeltelijk ook een gevolg van de houding der Kroaten: Kroatische troepen deserterden massaal of saboteerden, wat niet moeilijk was omdat de meeste sleutelposities — die van technici, telefonisten en telegrafisten, mecanici en elektriciens — door Kroaten bezet waren.

Joegoslavië werd verdeeld. Benevens het zelfstandige koninkrijk Kroatië (dat een Italiaanse hertog als vorst kreeg, die echter nooit in het land rezideerde) werd Montenegro in juli 1941 onafhankelijk verklaard. Slovenië, dat zich afzijdig had gehouden, werd gedeeld: de Beneden-Krain kwam bij Italië, terwijl Duitsland de vroegere oostenrijkse (karintische en steiermarkse) gebieden en de Boven-Krain aanhechte.

Italië had het grootste deel der Dalmatische kust geannekseerd en daar door Kroatië van de Adriatische zee afgesneden, wat in de lijn lag van de Italiaanse «mare nostrum»-politiek. Hierdoor ontstond er al een eerste rivaliteit tussen de nieuwe staat en de Italiaanse bondgenoot. Deze rivaliteit zou nog sterker worden na het begin van de veldtocht tegen de Sovjetunie.

Had in mei 1941 de Sovjetunie nog de joegoslavische gezant de diplomatieke rechten geweigerd en hadden de joegoslavische kommunisten zich tegen de oorlog en de «alliantie met het Britse imperialisme» uitgesproken, dan wijzigde zich hun houding totaal na de Duitse inval in Rusland. In hun kranten werden Frankrijk en Engeland eerst als oorlogstokers uitgescholden en werden de vroegere joegoslavische politici als hun lakeien beschreven.

De voormalige minister van defensie generaal Drazha Mihailovitsj had reeds de eerste verzetsgroepen, de chetniks (zo genoemd naar de guerrillastrijders tegen de Turken) georganiseerd na de inval der Duitsers.

Het is pas na juni 1941, na het begin van de veldtocht in Rusland dat de kommunisten hun eerste partizanengroepen inrichtten. De sekretaris-generaal Josip Broz, een gerussifiëerde Kroatische kommunist, riep de volksrepubliek Uzice uit als integrerend deel der Sovjetunie. Maar aldaar werd hij er verjaagd door de Duitsers. In november zou de latente vijandschap tussen de Servisch-nationale chetniks en de kommunistische partizanen openlijk uitbreken en de eerste gevechten tussen beide verzetsgroepen plaatsgripen.

Kroatië had, als compensatie voor de Adriatische kust, het gezag over Bosnië-Herzegowina gekregen, waar benevens een gemengde Servisch-Kroatische bevolking, ook een grote groep moslims woonde. De ustachi gingen hardhandig te werk bij de «Kroatizering» van dit gebied. Men beweert dat honderdduizenden Serviërs werden uitgemord. Een aantal (ca. 500.000) kon zich redden door het katholieke geloof aan te nemen in plaats van het orthodoxe. De Moslims werden gerust gelaten: zij leverden zelfs later aan de Duitsers verschillende regimenten.

De verzetsorganisatie van Mihailovitsj, die de talrijkste en meest actieve was, werd nochtans uiteindelijk door de kommunisten overvleugeld nadat Churchill besloten had Tito te ondersteunen: een politieke blunder die de Sovjetisering van de Balkan en een jarenlange burgeroorlog in Griekenland tot gevolg zou hebben. Einde mei

1943 werd een militaire missie naar de partizanen gestuurd vanuit Engeland. Voordien hadden nochtans verslaggevers allesbehalve vleiende rapporten naar Londen gesuurd waarin erop gewezen werd dat partizanen in de meeste centra slechts over een klein groepje simpatizanten beschikten en dat zij gevreesd en gehaat werden door de bevolking, vooral door de boeren.

Eisenhower zond een telegram naar Mihailovitsj, begin 1943, om hem te groeten in naam van het Amerikaanse leger: De Gaulle verleende hem het oorlogskruis.

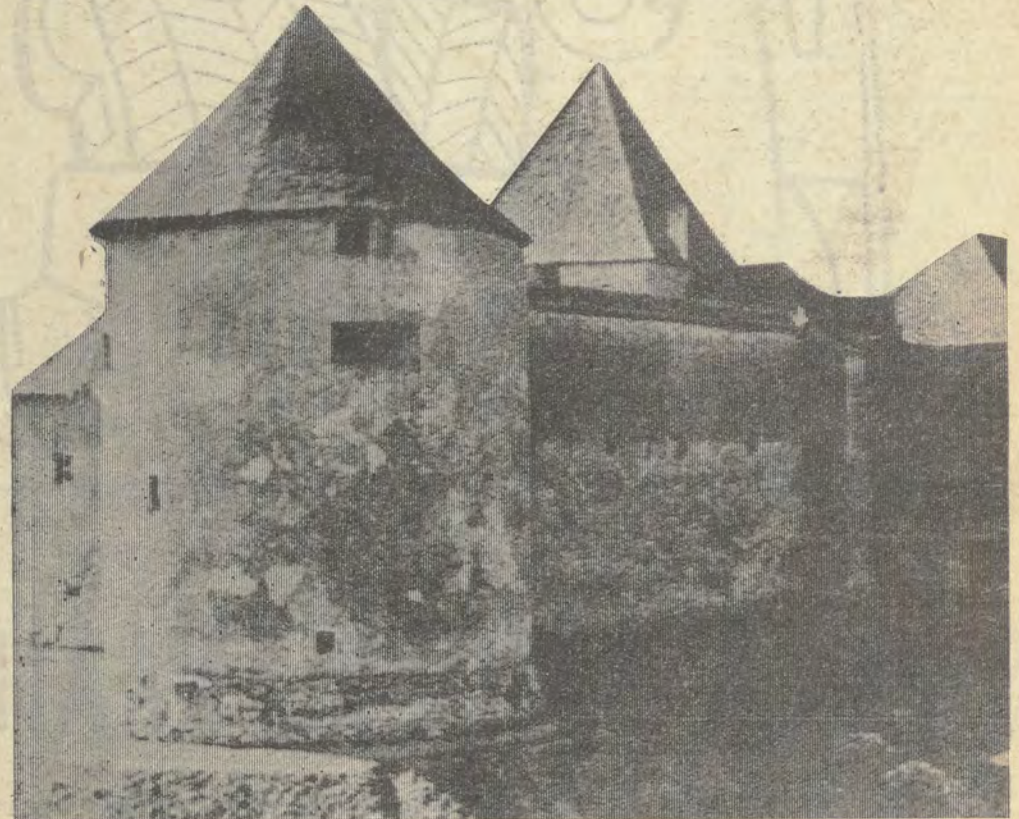
Het zou pas na de kapitulatie van Italië zijn, dat Tito gedeeltelijk het gebied kon gaan bezetten dat door de Italianen ontruimd was. In 1943 waren twee pogingen om naar Servië door te breken mislukt. Een regeringskomitee was echter reeds gevormd, met Tito als president. In november 1943 liet hij zich tot «maarschalk» benoemen. Een hele wending zouden de zaken krijgen nadat op de konferentie van Teheran besloten werd Tito te steunen. De Engelsen lieten Mihailovitsj in de steek en weigerden hem nog wapens te leveren. De Sovjets erkenden Tito's komitee als de enige joegoslavische regering, wat meteen inhield dat de regering in ballingschap met koning Peter in Londen werd opzij geschoven.

De situatie in Kroatië werd met de dag ernstiger: Goebbels zelf zei dat de parti-

ding al wat er aan wreedheid plaatsgreep. De Engelse auteur Voigt zegt o.m. dat Joegoslavië wel meer vernieling van de buitenlandse vijand ondervond, maar dat de grootste wredeheden door binnenlandse vijanden bedreven werden. De volksgroepen die het meest te lijden hadden waren de Volksduitsers in de Vojvodina (Banat en Batschka) en de Kroaten. In Kroatië barstte terreur los tegen al wie met Pavelic's regering iets had te maken gehad en dat was het grootste deel der bevolking. Ongeveer een miljoen Kroaten werden uitgemord. De Volksduitsers, die zich grotendeels politiek-afzijdig hadden gehouden, werden rechteloos verklaard. Zij die niet vluchten konden vielen ten offer aan de executie-kommando's of stierven in concentratiekampen en in gassen en in konzentriekamp. Terwijl ca. 80.000 Duitse krijgsgevangenen werden uitgerooid.

Zelfs het show-proces tegen de terechtstelling van Tito's rivaal in de illegaliteit, Mihailovitsj, en het proces tegen de Kroatische bisschop Stepinac konden het Westen echter niet verontrusten.

Het huidige Kroatië heeft de status van een volksrepubliek in de federale republiek Joegoslavië. De nationale tegenstellingen worden zoveel mogelijk naar de achterplan geschoven, maar het nationalisme der Kroaten is niet dood. Naast de grote verscheidenheid van de emigranten uit andere delen van Joegoslavië, is de on-

Oude vesting te Varasdin.

zanen een voetbal gemaakt hadden van Pavelic's regering! De Italianen die reeds vóór hun kapitulatie in het geheim de chetniks van wapens hadden voorzien en die dit later voor Tito deden, voerden een anti-Duitse en anti-Kroatische Balkanpolitiek in de hoop dat de Balkan Italiaans interesse-gebied zou worden. Zij hadden er echter noch de economische noch de militaire macht toe en na hun kapitulatie lieten zij een vacuüm achter dat gemakkelijk door de kommunisten kon gevuld worden.

Ook Kroatië was een vacuüm geworden na het uiteenvallen der Ustacha-macht. Duitsland had de handen vol elders en Kroatische legereenheden die in het oosten vochten, konden niet vrijgemaakt worden voor de strijd in eigen land. Tenslotte verdeelde nog een innerlijk konflikt de radikalen en de gematigden in de Kroatische regering.

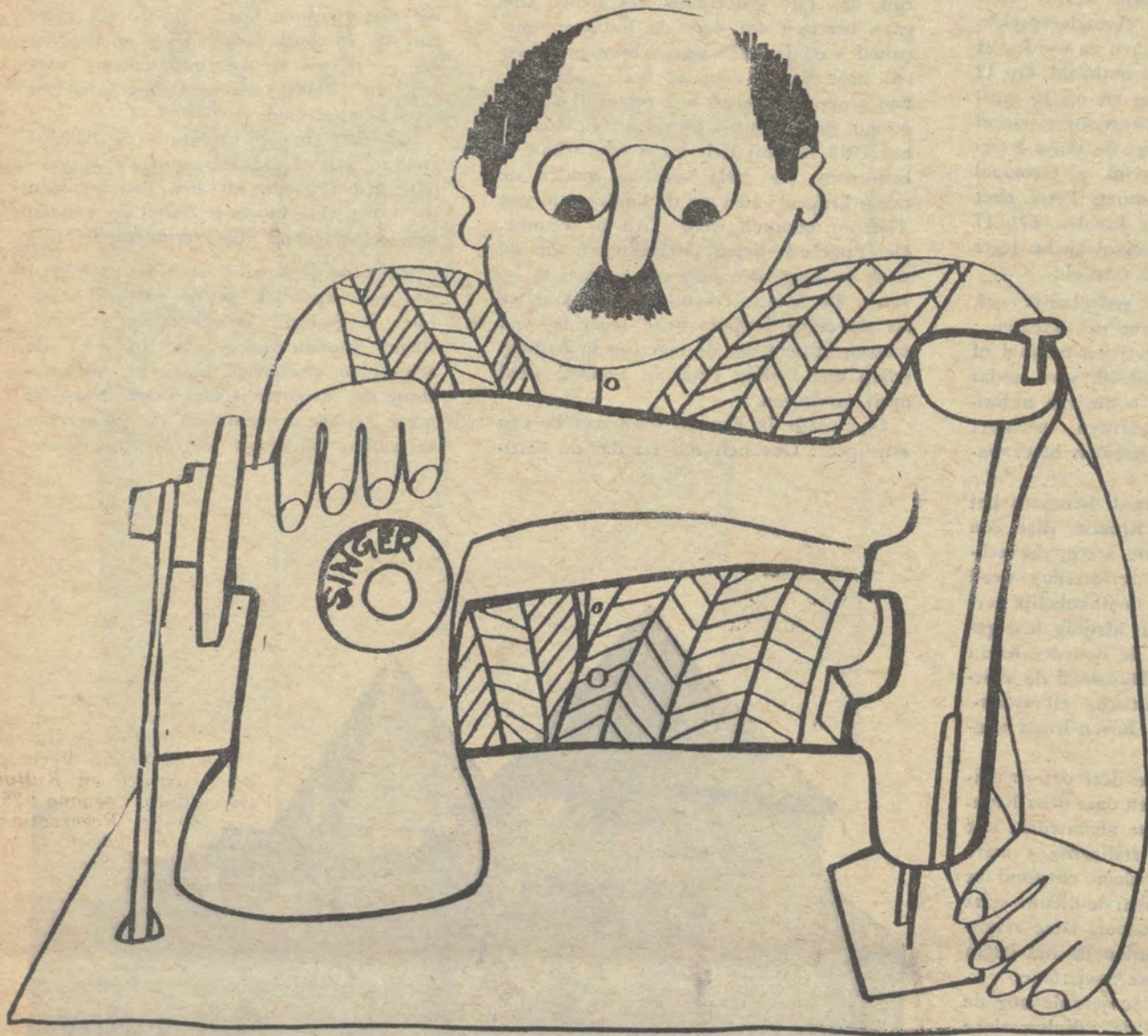
Belgrado werd einde oktober door de Russen bezet, Kroatië volgde pas in mei 1945. Pavelic en een aantal Kroatische nationalist konden vluchten. De zelfstandige Kroatische staat had opgehouden te bestaan. De beproeving voor het Kroatische volk zou pas beginnen. Want hoe wreed ook de wijze waarop de oorlog in de Balkan gevoerd werd — zowel tussen Duitsers en Serviërs, Kroaten en Serviërs, als tussen de chetniks en de kommunistische partizanen onderling — toch overtreft het einde van de oorlog en de bevrij-

geveer 75.000 man tellende politieke Kroatische emigratie op enkele uitzonderingen na tamelijk homogeen. Hoewel ook hier een scheiding tussen radikalen en gematigden vast te stellen is, blijft toch bij allen de idee van een zelfstandig niet-kommunistisch Kroatië aanwezig.

Dat de politieke aktiviteit deze emigranten door het Tito-regime allerminst geapprecieerd wordt, blijkt uit de moorden die door Tito's diensten gepleegd werden in West-Duitsland, in Spanje en elders. De laatste, onafhankelijke Kroatische staat heeft amper vier jaar geleefd. Hij heeft, spijs grote onvolmaaktheden en tekortkomingen, de wil van het Kroatische volk tot zelfbeschikking duidelijk ondersteefd. Met deze wil zal elk regime rekening moeten houden. Het probleem der nationaliteiten in Joegoslavië is door Tito enigszins ontzcherpt en naar de achtergrond gedrongen. Maar de toepassing van het Sovjetsysteem, waarbij autonomie wordt verleend maar de Russische nationaliteit het overwicht behoudt is in Zuid-Slavië niet mogelijk omdat de verhoudingen daar anders liggen. Bij een liberalisering van het regime (waarvoor momenteel weinig hoop bestaat) zouden de controversen echter opnieuw tot uiting komen, en de zelfstandigheidsbestrevingen opnieuw aan bod. Eeuwenlang had Kroatië zijn eigen staat, zijn eigen politiek bestaan. Dat kan een volk niet vergeten...

haar eigen **Wij**sje

vlaams nationaal

SINGER SINGER, NAAIMASJIE...

De eerste naaimachine die kettingsteekmachine heette en die aanvankelijk alleen in de schoenindustrie gebruikt werd, kwam rond 1770 ter wereld. Ze leek zeker niet op de huidige naaimachines die men zomaar uit een valiesje kan toveren en die haast geruisloos alle mogelijke steken en siersteken aan een ongelooflijk tempo uit zich duwen. Sinds het eerste gedrocht-dat-kon-naaien is men bestendig op zoek geweest naar verbeteringen. Vooral landen als Frankrijk, Engeland en de V.S.A. hebben heelwat bijgedragen om de naaimachine te maken tot wat zij nu is. In 1814 was er een weense kleermaker die het klaarspeelde een machine in mekaar te knutselen die honderd steken per minuut kon maken. De snuggere man bewam wel een patent, maar zijn tuig kwam nooit in de handel. In 1830 ontwierp een andere kleermaker, een Fransman die een tekstielabriekje bezat, een houten machine die het tot 200 steken per minuut bracht. De uitvinder die eigenlijk de grootste bekendheid zou verwerven met zijn naaimachine, is ongetwijfeld de naar Amerika uitgeweken Duitser Singer.

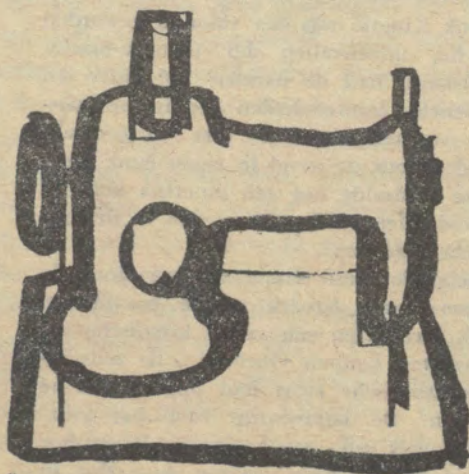
Isaac Merrit Singer, een te Boston levende Duitser, had zich het maken van een naaimachine als zijn hoogste levensdoel voorgenomen. Hij werd er wereldbekend door. Onze Paul van Ostayen vond zijn naam en het geluid van de machine zo welluidend dat hij er een fonetisch gedicht over schreef. Singer kwam in 1850 met een voor die tijd praktisch machientje voor de dag. Hij vond een geldschietter en trok met zijn plannen naar New-York. Een vriend-advokaat nam de distributie op zich zodat Singer zich volledig kon wijden aan zijn werk. Van dan af volgde de ene verbetering of nieuwe vondst de andere op. Zes jaar later kwam zijn verdeler op de idee die hij het « huurkontraat » noemde en die zowat de voorloper is van de verkoop op afbetaling.

In korte tijd veroverden de Singernaaimachines de markt en werden in alle grote landen fabrieken en distributenetten voor Singer opgericht.

Onlangs kwamen de Singer-fabrieken in Karlsruhe in het nieuws toen zij een nieuw type naaimachine op de markt brachten.

Maar eerst even in het kort de geschiedenis van deze duitse Singer-fabrieken.

In het voorjaar van 1860 (de V.S.-kleer-

makers hadden de Singer weldaden al leren kennen) kregen twee duitse machine-monteurs de toelating om een montage-plaats en winkel op te richten. De zaak nam vlug grote afmetingen en na twintig

jaar ging zij over in een naamloze vennootschap. Totaal vernield tijdens de oorlog, werd de fabriek in 1945 opnieuw op dreef gebracht. Drie jaar later zocht het bedrijf reeds ontplooiing in andere delen van West-Duitsland. Op dit ogenblik heeft de hoofdfabriek van Karlsruhe 1500 werknemers waarvan er zich een 9 % uitsluitend bezighouden met het testen van de afgewerkte toestellen. Elke dag verlaten 1250 nieuwe Singer-naaimachines de werkhuizen, bestemd voor alle landen van Europa.

In het begin van dit jaar bracht Singer-West-Duitsland een nieuw type op de markt, de « 700 ». Ondertussen ook al in België verkrijgbaar, is dit toestel de meest perfecte naaimachine. Er zit een doorschijnende spoel in met automatische opwinding. Het zetten van de spoel is steeds een hele karwei geweest. De « 700 » lost dit probleem op met één simpele druk op de knop en de draad van de klos wordt langs de naad van de stof gebracht, die gewoon mag blijven liggen en die dus niet moet worden weggenomen. De naaimachine kreeg dan ook de naam van « hokuspokus ». Verder heeft de « 700 » een hele boel mogelijkheden meegekregen, beginnende bij de kettingsteek, voor het maken van knoopsgaten en algeronde uiteinden, over ringen die aanduiden hoeveel meter draad er zich nog op het spoeltje bevinden, tot een knap middelje om behendig en vlug naalden te wisselen.

Werkelijk veel te veel om op te noemen, maar stuk voor stuk zaken die een vrouw die-het-allemaal-graag-zelf-naait met vreugde zal begroeten. En die de concurrentie dus vlug zal overnemen.

MEDEWERKING

Toen wij verleden week in ons openingskursiefje, onder de titel « Truusje is trug » de hoop uitdrukten ooit een kritiekje te mogen ontvangen, lag het echt niet in onze bedoeling een lawine van antwoorden los te gooien. Wel de dames op hun recht te wijzen, hun on- of tevredenheid te uiten. Graag drukken wij een simpatieke brief af van een mevrouw uit Diepenbeek, die blijkbaar graag « haar eigen wijsjie » leest maar die zeker ook interesse heeft voor de (belangrijke) rest van « Wij ». Wij weten heel goed dat dames, met of zonder kinderen, al dan niet thuiswerkend, hun handen vol hebben en dat het werkelijk zo moeilijk is om na dat vele werk nog in de pen te klimmen en een kwaje of een goede brief te schrijven. Wel zouden wij u op tijd en stond willen raadplegen voor wij ons begeben aan een onderwerp waar u meer kaas van gegeten heeft dan wij.

Zo hopen wij kortelings een onderzoekje te houden omtrent het schooluniform voor meisjes. In een paar meisjesscholen in Vlaanderen zitten reeds een aantal geuniformeerde meiden een reeks vragen te beantwoorden i.v.m. hun uniform. Bij dezen hadden wij ook graag uw medewerking gehad, uw mening, uw ervaring, uw pro's en contra's, wat uw dochter er over meent en uw zoon en man...

In de nabije toekomst hopen wij de plaats van de televisie in leven, huiskring en zo eens onder het vergrootglas te nemen en ook daarvoor stelden wij uw medewerking zeer op prijs. Briefjes en telefoontjes graag naar de redakte, Sylvain Dupuislaan 110, Brussel, telefoon 02-23.11.98.

GEACHTE REDAKTIE,

« Truusje is trug », fijn zeg. Eindelijk hebben vrouwen ook weer iets te lezen in « Wij ». En inderdaad is één pagina te weinig. Maar misschien is er hier en daar toch wel een vrouw die (wanneer man-lief naar de voetbal is) stiekem de andere paginas ook leest, omdat de « goede zaak » haar interesseert. Blijkbaar is vrouwen-eman-cipatie meer een zaak van vrouwen-clubjes stichten, dan van gewoon je plaats opeisen en innemen in de maatschappij als mens.

Is het echt niet mogelijk dat de vrouw op elke pagina aan bod kan komen, zonder in een specifiek hoekje gedrongen te worden? Trouwens, wij hebben niets tegen « haar eigen wijsjie », want ook mannen stellen een mooie foto en informatie over opvoeding en gezin op prijs. Wij zullen met plezier pagina 14 blijven lezen, maar U kan toch niet verlangen dat we het daarbij laten. Daarom voelen we ons te zeer betrokken bij het federaliseringsproces, Brussel, gemeenteraadsverkiezingen enz.

En zelfs durven we het aan, hevige interesse te hebben voor de duitse verkiezingen, Vietnam, Zuid-Amerika enz. Misschien heeft Truusje hierover ook een mening? Laat het ons weten, desnoods op een andere pagina. Good luck Truusje.

Met vriendelijke groeten,

L.H.-H., Diepenbeek

Alexander de Grote

De uitgeverij Heideland zet met een werk over Alexander de Grote de reeks « Genie en Wereld » voort. Dit boek — het vijfde deel — is evenals de vorige zeer mooi uitgegeven, in een keurige band en voorzien van talrijke illustraties zowel in zwart-wit als in kleur. Deze illustraties zijn ingedeeld in zes reeksen, rond zes temas: de zoon der goden, de eerste wapenfeiten, een tweede Ilias, de nieuwe meester van Azië, de eerste mislukking, de ware heerschappij van Alexander.

De tekst zelf omvat negen hoofdstukken, geschreven door negen verschillende auteurs, die elk een periode of een aspect uit Alexanders leven en uit zijn tijd behandelen. Gerard Walter onderzoekt in « De Tijd van Alexanders geboorte » hoe door de ontombare wil van een geniale jongeman een machtig rijk als Perzië kon ineenstorten en hoe een bar en arm land als Macedonië tot startbasis voor een wereldveroveraar kon worden. Robert Flacelière tekent Alexander als leerling van Aristoteles: de koningszoon bewonderde de wijsgeer die voor zijn opvoeding zorgde, maar hij wilde verder reiken, over de opvattin-

gen en het milieu van de Griek heen, naar een toekomst met universele dimensies.

Jacques Madaulle schildert de figuur van Alexander als een tweede Achilles en Jean Lartéguy, de schrijver van de bekende romans « Les Centurions », « Les Mercénaires » enz., belicht de figuur van de jonge veldheer als opvolger van Darius. Hij volgt Alexander en zijn troepen op hun tocht van de Balkan tot Tibet.

Jacques Benoist-Méchin heeft in een hoofdstuk getiteld « Heer der Wereld » Alexanders rijk (en het ontstaan ervan) aan een analyse onderworpen; Albert Campdor beschrijft in « Voor de slagboom van het onbekende » eveneens dit rijk in zijn ontstaan en zijn uitgestrektheid — een historisch en geografisch overzicht — en Jacques de Bourbon Busset handelt in « De dood van een held » over de laatste maanden en de dood van Alexander, die stierf toen hij 33 jaar was.

Generaal M. Carpentier vraagt zich af: « Wat maakte hem onoverwinnelijk? » en hij analyseert de verscheidene veldtochten, de samenstelling van

Alexanders troepen enz.

Ten slotte trekt Jules Romains de lijn tussen de grote veldheren der geschiedenis: Alexander, Cesar, Napoleon. Hij vergelijkt hen, zowel naar fysieke gesteltenis als naar geestelijk evenwicht (waarbij Cesar het op zijn kollegas in de genialiteit blijkt te halen).

Alexanders boeiende persoonlijkheid wordt zodoende door verscheidene ter zake bevoegde auteurs voor ons opgeroepen. Niet alleen Alexander zelf, maar ook de tijd waarin hij leefde, de wereld die hij veroverend doortrok, de geest en de wil die hem bezielden.

Dit vijfde deel in de reeks « Genie en Wereld » over Alexander de Grote is dus heel wat meer dan een biografie of een politieke, psychologische of historische studie, maar het belicht de vele facetten van deze geniale figuur, die uit de kracht van zijn genialiteit en geholpen door de omstandigheden, veertien jaar lang het grootste deel van de toen bekende wereld zou beheersen.

« Alexander de Grote » - reeks Genie & Wereld, 5de deel, 278 blz. - Heideland Hasselt - reeksprjs: 375 fr.

RONI RANKE MOZAIEK 13

De studiegroep der katholieke hoogstudenten geeft regelmatig, naast haar brochures over diverse onderwerpen, ook het literatuur-tijdschrift « Mozaiek » uit. Het nummer 13 bevat uitsluitend gedichten van Roni Ranke. Wie Roni Rankes liriek verdient las of hoorde, weet dat zijn verzen grotendeels door de vlaamse beweging, door situaties in Vlaanderen gisteren en heden en door vlaamse figuren geïnspireerd worden.

Het is zeker Roni Rankes bedoeling niet, daarbij aan poëtische hoogvliegerij te doen, aan een individualistisch esteticisme. Zijn vers is engagement, is strijdkreet. Het is gebalde verontwaardiging, scherpe spot, geselende satire, het is maning en wekroep. Ranke treedt in het voetspoor van René De Clercq, Wies Moens, Ferdinand Vercoocke, Peleman e.a. die, het strijdvers vaak met

briljant meesterschap beheersend, dit genre tot een volwaardig deel onzer liriek hebben gemaakt. Bij Ranke overweegt de toespitsing op een pregnante zeggings en op het samenballen van gedachte en gevoel, op de esthetische bekommernis. Hij wil niet schoon schrijven, hij wil geen kruiswoordraadselgedichten schrijven, geen in stukjes gehakt proza met beelden die de lezer overdonderen en overbluffen maar hem inwendig koud laten. Ranke wil begrepen worden, gevoel opwekken, gedachte verspreiden. Hij wil raken met zijn satire en zijn spot, hij wil uitdagen en zo tot bezinning brengen. Zijn lijvige bundel bevat een tachtigtal lange en korte gedichten, het ene beter geslaagd dan het andere, het ene ook poëtisch beter dan het andere en uitgroeiend tot werkelijke poëzie waar het gevoel de vorm doorstraalt en doorlaat.

Wij kunnen moeilijk al het frappante uit deze bundel citeren. Enkele strofen slechts:

Hollander of Belg,
kruid dat ik verdelg.
Nederlander ben ik geboren
Twee koningen zullen het horen!

Hij heette vroeger storm-student
nu partisaan der konferentie.
Verrijkt met een geleerde vent
aanvaardt ons volk zijn dekadentie...

Vlaanderen moet aan de Nederlanden denken
omdat men geen parelwyn in een
vingerhoed kan schenken...

Niet alleen voor jeugdkringen en -groepen is deze bundel ten zeerste aanbevolen: hij past in de bibliotheek van ieder flamingant!

SLUITING VAN ONDERNEMINGEN

Bij de Standaard Wetenschappelijke Uitgeverij verscheen de uitgave der gebundelde referaten en besprekingen, die gehouden werden op de eerste studiedag van de jonge « Belgische Vereniging voor Arbeidshoudingen », in 1967. Het centrale thema van referaten en besprekingen was de sluiting van ondernemingen. De bundel in kwestie bevat drie reeksen documenten. In de eerste plaats zijn er de vier gehouden voordrachten. Het tweede deel bevat de verslagen der verschillende studiegroepen en het derde deel brengt een omvangrijke documentatie, waarin onder meer de wetgeving ter zake, het nationaal akkoord van 10 juli 1958 en de verschillende adviezen van de Nationale Arbeidsraad opgenomen werden.

Uit heel de discussie rond het thema blijkt de noodzakelijkheid het geheel verder wettelijk uit te bouwen en blijkt tevens de noodzaak om de beslissingsmacht in de bedrijven niet aan kapitaal en technologie alleen toe te vertrouwen.

« Sluiting van Ondernemingen » — Standaard Wetenschappelijke Bibliotheek — 264 blz. - 270 fr.

DAT MOET U...

... beKIJken ...

■ Het tentoonstellingsrad draait op volle toeren. De oogst aan uitnodigingen tot het bijwonen van de « vernissages » — waarom niet het zoveel nederlander en begrijpelijker woord « opening »? — op de redactie wordt voortdurend rijker. Hier is een nieuw vrachtje: Lucien Compennol en Francine Gravel, grafiekers, in galerij « Windekind » Oude Koormarkt 30, Antwerpen, tot 9 november; A. Van der Borgh, schilderijen, tot 19 oktober in Sint-Annacentrum, Hanegraefstraat 5, Antwerpen Linker Oever; Leo Vandekerckhove, schilderijen, in de Galerie Albert, Koning Albertstraat 32, Hasselt, tot 28 oktober, opening heden zaterdag om 15 uur.; René De Coninck, schilderijen, Standaard Galerij, Kristinastraat 144, Oostende, tot 6 november; Johan Pot, schilderijen, tot 22 oktober in de Galerij « Uutverkoren », Sint-Martensstraat 51, Ronse; verder een hele reeks tentoonstellingen in het brussels Paleis voor Schone Kunsten in het kader van « Europa '69 » - Italiaans Seizoen (Fresco's uit Florentië; Moderne Kunst in Italië; Actuele Italiaanse Kunst; 80 tekeningen uit de Verzameling Cini; Grafiek en Juwelen; Italiaanse kunstambachten en Hedendaags Italiaans Meubel).

■ Elke zaterdagmiddag wordt om 15.30 uur in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel de Breugel-film van P. Haesaerts vertoond door de Vereniging voor Artistieke en Culturele Verspreiding. Toegang: 75 fr., jeugd 50 fr. Reservatie ter plaatse dagelijks van 11 tot 19 uur, behalve 's zondags. Telefoon 12.50.45.

... niet geloven ...

■ Het gezwets van mensen, die in radio, tv en geschreven pers een flinke stuiver bijverdienen als « kritikus » is soms om te kotsen, vooral wanneer men de dingen, waarover ze met zeer geleerde woorden ellenlange artikels schrijven, zelf gezien heeft. Het volstaat zich een bepaald jargon eigen te maken, de naam te kennen van nieuwe technieken en van alle « moderne meesters » of wie daarvoor doorgaat, en dan deze ingrediënten regelmatig en afwisselend te stoppen in geleerd en vooral progressief aandoende « verhandelingen » om als « kenner », « specialist », « kritikus » zijn weg te maken in de kulturele kronieken van de nieuwsmedia of in gespecialiseerde tijdschriften. Dat overvloedig en onmatig geschrijf en gewrijf over de kunst van vandaag (in tegenstelling met de quasi-totale afwezigheid van enige geschreven kritiek in de grote perioden van de kunst die achter ons liggen) is er intussen niet in geslaagd, het publiek te overtuigen en zelfs maar wegwijst te maken in de jungle van het hedendaags kunstbedrijf, dat meer en meer op een koel-geleide misleiding begint te gelijken en waarvan de taal vaak even duister is als waarover met zoveel holle woorden gesproken en geschreven wordt. Dat heeft onder andere tot gevolg dat men tegenwoordig de echte kritische geschriften moet gaan zoeken in de « katakomben » van de publistiek en dat men zelfs meer houvast heeft aan de beschouwingen van sommige medewerkers van satirische bladen. In de dooernstige publikaties en andere nieuwsmedia hoeft men, op enkele uitzonderingen na, echt de werkelijke kritiek niet meer te zoeken. Wanneer komt er een einde aan deze verfoeilijke brain-washing?

DRIE BROCHURES

In zijn brochure « Jeugd vandaag en gisteren », uitgegeven door het S.K.H., heeft Ward Hermans beschreven hoe reeds gisteren de jeugd — vaak vruchteloos — stormliep tegen de gevestigde machten. « Wij waren kinderen van mensen die, verkerkelijkt tot in het bijgeloof, nog in de kerkban werden geslagen wanneer zij zoals in 1929 dorsten schrijven dat Vlaanderen ons vaderland is... »

« Het tekent meteen de situatie van toen en de moed, die er nodig was om zich als non-konformist te bekennen.

« Toen wij na de eerste wereldoorlog van het front terugkeerden, hebben wij geen klaslokalen bezet maar het parlement. De wereld is er niet door veranderd. Toen niet. Tans ook niet. De te af te leggen weg gaat niet over enkele straatrebellies... »

Ward Hermans waarschuwt er nochtans voor, al te lichtzinnig de kern van een gerechtvaardigd verzet voorbij te willen gaan omwille van de modeverschijnselen en aberraties: « Elke generatie heeft zijn wijsgeren gekend. Die van mijn generatie waren Spengler, Maurras, Freud, Romain Rolland, om maar die te noemen. Vandaag heten ze niet eens nog Heidegger maar Marcuse, Brown en Chomsky. Maar men kan dergelijke verschijnselen niet meer afdoen met begrippen die men tot belediging wil maken... »

Ward Hermans' brochure is geen systematische ontleding van de contestatie gisteren en heden bij de jeugd, maar zij tracht met een overvloed aan details dat weer te geven wat de geest van jong en oud in het verleden heeft bewogen en nog beweegt...

In de Reflector-reeks van de uitgeverij Keesing verscheen nu het nr 4, « Valt België uiteen? » van Manu Ruys. Na een kort historisch overzicht — waarbij de mite van de « belgische » continuïteit sedert Cesar wordt genomen voor wat ze is — schetst de auteur in het kort de vlaamse opstandine en werpt dan een blik op de problematiek van Wallonië en Brus-

sel, waarna de jongste evolutie geschetst wordt. Manu Ruys maakt België's levenskansen in de toekomst afhankelijk van de oplossing van drie grote vraagstukken: dat Wallonië zijn economische en demografische crisis kan overwinnen in het belgisch kader; dat Vlaanderen niet door een waals-brussels bondgenootschap in een dwangpositie wordt gemaneuvreerd en dat Brussel een hoofdstad wordt waarin de twee taalgemeenschappen in vrede naast elkaar leven.

Huppel - en Knuppel - werkwoorden

Het is bekend dat de plezierige uitspraken niet uit de mond van beroepshumoristen komen, maar dat de komiek van het slippertje — geschreven of gesproken — juist om de dooernstigste bedoeling alle beroepshumor overtreft.

Wij hebben onlangs het boekje van Piet Theys « Mensen is misselijk » hier vermeld. Dit boekje bevat lapsussen uit de pers, zetfouten of konstruktiefouten in de

WARD HERMANS : « Jeugd vandaag en gisteren » - uitgave Sekretariaat Katholieke Hogeschoolstudenten, Kronenburgstraat, Antwerpen - 30 fr.

MANU RUYS : « Valt België uiteen? » - Uitgeverij Keesing, Deurne - 25 fr.

WERE-DI-JEUGDBRIEF : « Studentenrevolte » Jordaenskaai 3, Antwerpen - 20 fr.

De brochure bevat naast enkele foto's verscheidene kaarten en statistische gegevens. De meeste zaken die Ruys in zijn brochure vermeldt zijn gekend door iedereen die de vlaamse strijd enigszins, zij het zelfs passief gevolgd heeft. Door haar bondigheid en overzichtelijkheid is ze nochtans zeer geschikt om aan mensen te lezen te geven, die een objectieve « inleiding » tot de kommunitaire problematiek wensen: wij denken hier in het bijzonder aan Noordnederlanders!

zin, v ak door lapidaire journalistieke stijl veroorzaakt. De school is een buitengewoon ontginningsterrein voor wie naar zulke humor zoekt. Enkele jaren geleden verscheen van een frans auteur een aantal « uitspraken » van leerlingen uit het middelbaar onderwijs, bijeengegaard uit schoolstellen of proefwerken. Sedertdien zijn ook in ons taalgebied reeds verscheidene bundeltjes met kinder- en scholierenhumor verschenen. Wij dienen hierbij wel onderscheid te maken tussen de humor, die ontstaat door de kinderlijke vindingrijkheid en die vaak van taalkundige originaliteit getuigt en die welke door de taalkundige en andere slippertjes van klein en groot geschapen wordt.

Willem Vermeylen, leraar, heeft in zijn « Huppel- en Knuppelwerkwoorden » (waaronder de lezer een schoolse vervorming van hulp- en koppelwerkwoorden zal ontdekken) een aantal dezer slippertjes van leerlingen, leraars en directeurs bijeengebracht.

Enkele citaten uit dit amuzante boekje: een leraar: « Ik moet vandaag over de hersenen spreken, maar ik heb wat anders in het hoofd... » en uit een schoolopstel: « Wij mogen thuis geen kat hebben want ons vader heeft een vogeltje ».

Willem Vermeylen « Huppel- en Knuppelwerkwoorden » - Standaarduitgeverij.

In de reeks der Were-di-jeugdbrieven, die de meest-diverse problemen behandelen, is het zo pas verschenen vierde nummer van dit jaar gewijd aan de studentenrevolte. « Studentenrevolte » bevat een drietal korte stukken, waarvan het eerste — ook het langste — bestaat uit een interview afgenomen door Pol Van Caeneghem van de praeses K.V.H.V. Gent 1968 - 1969, Vik van Brantegem. Er wordt gewezen op de oorzaak van de veranderde en veranderende universiteit: zeer grote studentenaan-groei, groter deelneming vanuit arbeiders- en bediendenmilieu, sterker belangstelling voor letteren en wijsbegeerte. Er wordt ook gewezen op de gewijzigde omstandigheden, waaraan de traditionele studenten-organisaties zich moesten aanpassen. De zogenaamde « spontane » studentenbewegingen worden op hun spontaneïteit, ook het huidige onderwijsstelsel kritisch benaderd.

Jef Vercauteren brengt een stukje over « Informatie » waarin even de sluiser licht wordt op de verbanden tussen de zogenaamde bourgeois- en progressie-machten. Tenslotte scheidt Jos Dierickx in een viertal bladzijden zeer in het kort de revolte en het non-konformisme der vorige vlaams-nationale jongeregeneraties.

Van de firma Polydor ontvingen wij twee mooie platen ter bespreking. Ditmaal minder klassiek en meer volks: koorwerken uit Vlaanderen en gitaarklanken uit Rusland.

Platen-rubriek

GUITAR A LA CARTE

Polydor - Stereo 249292

Folge 2

Waar de eerste uitgave « Guitar à la carte » hoofdzakelijk spaanse gitaarmuziek bracht, krijgen we nu in deel 2 een LP met uitsluitend klanken uit het oude Rusland. De befaamde gitarist Ladi Geisler vertolkt een twaalfstal gekende « Schlagers ». Hij voert ons mee naar het land tussen Wolga en Don: steppen, toendra's, romantische herinneringen met kaarslicht, kaviaar en vodka.

« Guitar à la carte » een vitale « sound » met russische specialiteiten, die terecht in de hele wereld gesmaakt worden en ook bij ons de gitaarliefhebbers zal bekoren.

MIJN VLAANDEREN,

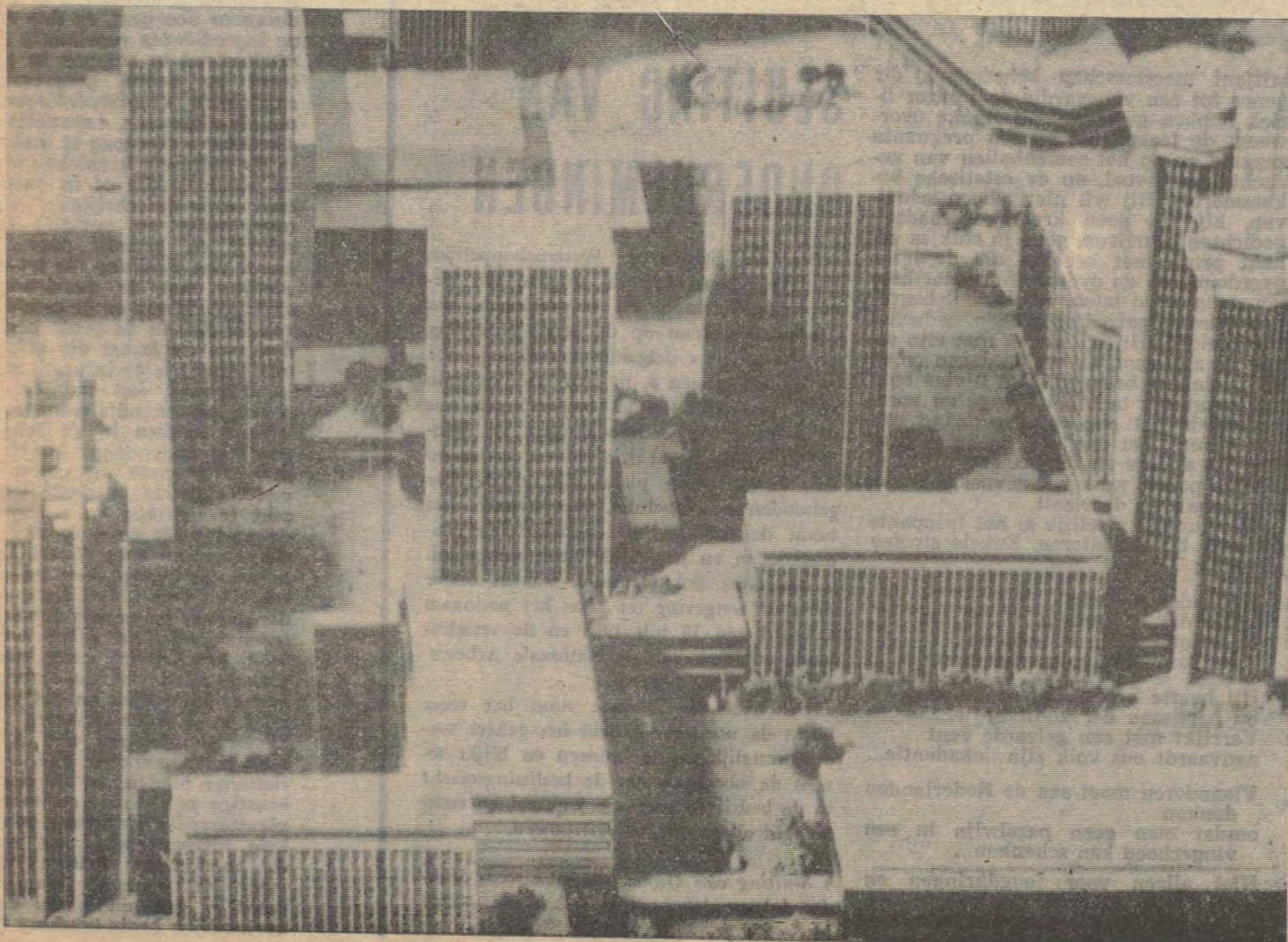
DIE SCONE

Polydor - Stereo - 236903

Een gelukkig initiatief van Polydor! Twaalf vlaamse liederen op 22 B door het O.L.-Vrouwkoor van Mechelen onder leiding van Bob Peeraer en met orkestrale begeleiding van Gaston Nuyts.

Niettegenstaande het welbekende liederrepertorium dat deze LP brengt, krijgen we hier toch een uitgave waar aan uitvoering en vertolking bijzondere aandacht werd besteed. Inderdaad, bekende namen als M. Deboosere, Will Ferdy en Bob Benny verlenen hun solistische medewerking. Wij horen ze ondermeer in « Zusterke Begijn » (Will Ferdy), « Mijn Moederspraak » (Bob Benny), enz...

Om te besluiten een plaat die in de chaos van « eigentijdse » beat- en brulmuziek, in elke vlaamse huiskamer moet weerklinken!

TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV

Zaterdag 18 oktober
 20u50 : BRUSSEL NED.
 Rendez-vous (kleinkunstprogramma).
 22u30 : NEDERLAND 1
 Poets (de avonturen van een verborgen kamera).

Zondag 19 oktober
 19u : BRUSSEL NED.
 Saoedi-Arabië (een eksploratie).
 20u50 : NEDERLAND 1
 De mist (televisiespel van de Joegoslaaf Danilo Kis).
 21u35 : NEDERLAND 2
 Erasmus, minnaar van rust en schaduw (een documentaire).

Maandag 20 oktober
 20u30 : BRUSSEL NED.
 De terugkeer van de verloren zoon (premiere van een tsjechoslovaakse film).
 20u30 : BRUSSEL FRANS
 Situation '69 (het proces van de 270 mijnsteehopers in België).

Dinsdag 21 oktober
 20u35 : BRUSSEL NED.
 Johnny Belinda (tv-spel met o.a. Mia Farrow).
 20u25 : FRANKRIJK 1
 Le curé du village (naar het werk van Honoré de Balzac).
 22u55 : DUITSLAND 1
 De architect (een interview met Albert Speer).

Woensdag 22 oktober
 20u50 : BRUSSEL NED.
 Panorama.
 21u35 : BRUSSEL NED.
 Monica (eenakter).
 22u : BRUSSEL FRANS
 Kortfilms (een tekenfilm uit Tsjechoslovakije en een franse speelfilm).
 21u25 : FRANKRIJK 1
 A dossier ouvert (documentaire over Zweden).

Donderdag 23 oktober
 21u15 : BRUSSEL NED.
 Ten huize van Bertus Aafjes.

Vrijdag 24 oktober
 20u25 : BRUSSEL NED.
 Praten tegen een vreemde (derde deel van dit tv-spel).
 22u10 : BRUSSEL NED.
 Magasien (kritisch-satirische magazine).
 20u20 : NEDERLAND 1
 't Schaep met de vijf poten (komedie in een amsterdams café).

Een mini tv kan ook grote programmas brengen ..

GEHOORD

&

GEZIEN

Knoeiboek op de maan

Een tv-ontmoeting met de drie Amerikaanse astronauten die de trip naar de maan maakten, had interessant kunnen zijn, zelfs als de hoofdbrok van het programma moest gedraaid worden binnen de waanzinnig korte tijd dat de Nasa-jongens op belgische bodem verbleven.

De verfilming van de perskonferentie in het Amerikaans Teater was alleszins een voorbeeld van hoe het niet moet. Niet omwille van de — overigens onvergeeflijke! — technische storingen, maar wel omwille van de hele opvatting van het programma.

We willen desnoods nog even aannemen dat er niets aan te vangen was binnen het raam van het officiële Nasa-bezoek,

maar waarom er dan een halve avond mee vullen ?

Voetbal op het scherm

« Wanneer komt er nou nog eens voetbal op het scherm ? » Wie zijn oor te luisteren legt, krijgt deze klacht duizendmaal te horen. De jongste weken was er nochtans kans genoeg om de liefhebbers van de ledere loierd tevreden te stellen. Standard en Lierse speelden beiden in een Europabeker, waarvan geen enkele wedstrijd werd uitgezonden. Geldgebrek? Och kom : voor één keer willen we ons steunen op de resultaten van het bestendig kijk- en luisteronderzoek, waaruit blijkt dat er wél geld voorhanden is voor uitzendingen die ten eerste veel minder kijkers interesseren en ten tweede cultureel beslist niet hoger staan dan voetbal.

We wachten met spanning op de maand november en op de wedstrijden die Standard en Lierse dan tegen Real Madrid en Manchester zullen spelen.

De eigen ontspanningsproducties van de B.R.T. zijn doorgaans beslist niet van aard, dat zij de voetbal van het scherm mogen spelen...

Kwistetwel

De jongens van de B.R.T. klagen over de inkrimping van het tv-budget en ze zijn van oor-

deel dat, bij eventuele besnoeiingen, voorrang dient gegeven aan eigen producties boven buitenlandse doorsnee-programmas.

Met dat principe zijn we het volkomen eens. Maar dan moeten die eigen producties toch iets méér zijn dan het zoutloze allegaartje dat door de twijfelachtige geestigheden van Jan Teys verleden week zaterdag aaneengeregen werd. Krijgen we weer een winterseizoen met binnenlandse, maar onmogelijke zaterdagavonden ?

De cel waarin wij leven

We hadden die cel graag wel eens even via de kamera grondig willen bezoeken; tenslotte hebben toch niet alle kijkers « in de bak » gezeten. Hoe je je portie koffie-met-kamfer toegeschoven krijgt en hoe je de plee opmoet zegt méér over het strafregime dan vijftien interviews.

Dit is slechts een kleine bemerking in de rand van een programma, waar we voor de rest met heel veel belangstelling naar hebben gekeken. Een uitzending waar je een heel stuk wijzer bent van geworden, en dat kan je tenslotte slechts uiterst zelden over tv zeggen.

De vlaams-nationale gedachte op de tv...

VLAAMSE T.V.

Zaterdag 18 oktober

16.00 tot 17.40 : Volksuniversiteit — 18.20 : Zandmannetje — 18.25 : « De vliegende fiets » : Avonturenfilm voor de jeugd — 19.20 : Autorama — 19.50 : Keurig Frans — 19.52 : Zoeklicht — 19.57 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Julia : Kippenoep met kip — 20.50 : « Rendez-vous » : Klein-kunstprogramma — 21.40 : Echo — 22.10 : Mannix : De eer van de familie — 23.00 : TV-nieuws.

Zondag 19 oktober

11.00 tot 11.40 : H. Mis vanuit de St. Lambertuskerk te Houthalen — 14.00 : Voor boer en tuinder — 14.30 : Het spook van Monnikereiland : De tunnel — 14.45 : Bert en Bertje — 15.15 : Binnen en buiten, met o.m. : Wielrennen : Grote Prijs der Naties te Vincennes — 17.15 : Solodansen — 18.30 : Sportreportage — 19.00 : « Saoudi-Arabië » : Exploratiefprogramma — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Sherlock Holmes : De hond van de Baskervilles — 21.30 : Dr. Lindt, strijder op twee fronten — 22.20 : TV-nieuws.

Maandag 20 oktober

14.05 tot 15.50 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Sporttribune — 19.20 : Avonturen in de Stille Zuidzee : De bloedwraak — 19.45 : Hier spreekt men Nederlands — 19.50 : Zoeklicht — 19.55 : - Mededelingen. - De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.30 : Filmtribune : « De terugkeer van de verloren zoon » — 22.00 : Gastprogramma : De Katholieke gedachte — 22.30 : TV-nieuws.

Dinsdag 21 oktober

14.05 tot 15.50 : Schooltelevisie — 17.55 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Tiensteranken — 19.25 : Alledag — 19.50 : Keurig Frans — 19.52 : Zoeklicht — 19.57 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Europa nu — 20.35 : « Johnny Belinda » : TV-spel — 22.15 : Vergeet niet te lezen — 22.50 : TV-nieuws.

Woensdag 22 oktober

16.00 tot 16.30 : Schooltelevisie — 17.00 : Schooltelevisie — 17.30 : Jevansjong — 19.25 : Zandmannetje — 19.30 : Vergrootglas op de postzegel — 19.45 : Hier spreekt men Nederlands — 19.50 : Zoeklicht — 19.55 : - Mededelingen. - De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Doris Day-show : Juanita's verloofde — 20.50 : Panorama — 21.35 : « Monica » : Eenakter van Pauline Mauculy — 22.10 : Gastprogramma. Het vrije woord : Het humanistisch verband — 22.40 : TV-nieuws.

Donderdag 23 oktober

14.05 tot 15.50 : Schooltelevisie — 18.25 : Technisch en wetenschappelijk Engels — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Jonger dan je denkt — 19.35 : Filmmuseum van de schaterlicht — 19.50 : Keurig Frans — 19.52 : Zoeklicht — 19.57 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De indringers : De teutigen — 21.15 : Ten huize van Bertus Aafjes — 22.05 : Première — 22.45 : TV-nieuws.

Vrijdag 24 oktober

14.05 tot 15.45 : Schooltelevisie — 17.55 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Luceat — 19.30 : Ziet u er wat in ? — 19.45 : Hier spreekt men Nederlands — 19.50 : Zoeklicht — 19.55 : - Mededelingen. - De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : « Praten tegen een vreemde » : 3de deel : Roze-Bob, mijn oude schelle teddybeer — 22.10 : Magesien — 23.00 : TV-nieuws.

ZOEK DE ZOMER IN DE WINTER

Reis naar Oost-Afrika !

- zeer voordelige reizen per speciaal vliegtuig;
- wekelijks vertrek;
- comfortabele hotels;
- lekker luiëren op het strand aan de Indische Oceaan;
- jacht op groot wild... met de kamera.

EEN ONVERGETELIJKE REIS
 De V.T.B. bezorgt U op verzoek de
 KOSTELOZE PRACHTIGE KLEURENFOLDER

Vlaamse Toeristenbond
 Afdeling : PRIVEEREIZEN
 Sint-Jakobsmarkt 45, Antwerpen, Tel.: (03)31.09.95

SURDIAC-Centraal
 meer kamerverwarming
BULEX - TRI-MATIC
 SANITAIR

K. Verschraegen
 Dr. Em. Maeyensstraat 36
 ST. AMANDSBERG
 Tel. (09)28.45.05

NOLI BELGIUM
 (Dep. International Chemicals Company
 Noli A.G. Glarus Switzerland)

Vraagt

VRIJE MEDEWERKERS
 Provincie Limburg, provincie Brabant, Brussel Stad,
 Provincie Antwerpen (uitgezonderd Stad)

**Werkkring : klinieken, hospitalen, rusthuizen,
 grote bedrijven.**

Schrijf in volle vertrouwen naar
NOLI BELGIUM (Afd. I)
Bisthoevelaan 21, WILRIJK

Wij sport

Vlaams nationaal

GEEN SCISSION

Men herinnert zich dat de grote leiders van de belgische volleybalbond een klein schokke kregen, toen de voor een slordige 90 % uit Vlamingen bestaande bond op een goeie dag fenomeen Waterlain als voorzitter aan de dijk zette, en hem verving door de Vlaming Degraeve. Dit gebeurde ook met andere federatiebonzen. Onmiddellijk werd de grote klok geluid: de waalse en brabantse (franstalige) clubs zouden een eigen federatie oprichten, het afstappen, de deur dichtkletsen, en nog zo een en ander in die zin, alles onder de bezielende leiding van m'sieur Waterlain, die nochtans uit hoofde van zijn beroep de belgische eenheidszaak zou moeten verdedigen. De vlaamse bondsleiding hield tegenover al die dreigingen het been stijf, en kijk, we vernemen zopas dat er van de waalse federatie niets in huis komt. Dat is trouwens een wijze beslissing van de Waaltjes, want afscheuring zou voor hen meteen het einde hebben betekend. Dat struktuurhervormingen binnen de bond in het vooruitzicht gesteld worden, is een andere goede zaak. En de moraal uit heel de historie laten we over aan onze lezers.

AMIS GOING HOME !

De Amerikaanse basketters die wij met trosjes naar onze kontreien haalden, beginnen meer en meer van hun neuzeken te maken, en zelfs hier en daar hun schup af te kuisen. Hier deugt dit niet, daar verdienen ze niet genoeg (zij het dan altijd veel meer dan in de States, waar ze precies ook niet tot de dikst betaalde vedetten behoorden) en ginder is het weer wat anders. Onze clubs hebben het, ons inziens, veel te lang van die mannen willen hebben, en veel te weinig aandacht besteed aan de opleiding van eigen, jonge spelers (nochtans goed mogelijk, en ten bewijze de «oude» namen van Steveniers, Eygel en Loridon). Eens de Amerikanen terug naar huis — en dat schijnt niet heel lang meer te zullen duren — wat gaat er ons dan overblijven aan eigen jong talent? De buitenlanders hebben hier handig het vet van de soep geschept, en onze dirigenten hebben er vergeten aan te denken wat zij moeten aanvangen met de verdunde afkooksels dat ze achterlaten.

ANDERE NORMEN

Er bestaat dus een nieuw plan voor de aanduiding der deelnemers aan de wereldkampioenschappen wielrennen. De selectie zal voortaan niet meer uitsluitend afhangen van het humeur van enkele bondsdirigenten, maar gebaseerd zijn op de in de loop van het seizoen behaalde uitslagen. Wie een heel seizoen goed reed, maar wiens gezicht niet in de smaak valt, zal in het vervolg tóch naar de wereldkampioenschappen kunnen. Lijkt ons zeer logisch. «Les Sports» heeft eens nagegaan hoe de belgische ploeg te Zolder er zou hebben uitgezien, als ze geselecteerd was geweest volgens de nieuwe normen. Van Looy (Willem II), Stevens en Spruyt (Faema) zouden er niet bij zijn geweest. Van Schil, Erik de Vlaeminck, Pintens en Vekemans wel. De aandachtige lezer merkt op dat Merckx (die zelf alle Faema-suksessen voor zijn rekening moet nemen) minder werkvolk zou hebben meegekregen. Schuilt hier nergens een klein addertje onder het gras?

MAATREGELEN VERWACHT

Iedereen weet wel dat in de belgische veldlooptocht ook niet alles gesmeerd loopt. Het (nog maar nauwelijks) verkapte professionalisme, de groeiende commerciële inmenging, de overladen kalender, de snel groter wordende behoefte aan geld, het zijn maar een paar voorbeelden van hangende kwesties. De atletiekbond zal nu eens gaan zien wat

er kan gedaan worden. Verwacht wordt een nieuwe reglementering inzake de inschrijving van de deelnemers aan de verschillende koersen. Aldus wil men vermijden dat Gaston Roelants op zeventwintig plaatsen tegelijk op de affiche staat, en dus op zeventwintig plaatsen zijn kat moet sturen, waardoor Jan publiek nog eens Frederika wordt genoemd, met gemopper wellicht, maar toch met achterlating van centen. Verder verwacht men de verdeling der koersen in categorie A (nur vedetten) en categorie B (ook krabbers). Volgens ons ruikt dat nogal naar bevordering van vedettes en negotie en is het voor de sport geen goede zaak, maar het is nu eenmaal een teken des tijds. Zegt men.

DAT OOK ALS 'T KAN

Als ge nu een bepaald sportproza moet geloven, dan gaan wij de beste der werelden tegemoet, eens dat de verdomd ouwerwetse scholen uren en nog eens uren zullen gaan besteden aan sport, turnen, zwemmen en zo verder. Wij staan daar betrekkelijk skeptisch tegenover, wat lang niet wil zeggen dat wij er bezwaar zouden tegen hebben als er een uurtje turnen bijkwam, of als — vooral dat dan — de beschikbare tijd wat beter zou benut worden.

Bevordering van de gezondheid der leerlingen lijkt ons echter ook: de marteltuigen, die men schoolbanken noemt, in brand steken, in de scholen voor een behoorlijke verwarming, verlichting en verluchting zorgen, de boekentassen van de peuters wat minder vol laden met allerlei ongeopende geleerdheid, het medisch toezicht — misschien zelfs de medische behandeling — verscherpen, de hygiëne bevorderen, en tientallen andere zaken meer. Of kan dat allemaal, eens dat «ze» aan sport doen, geen kwaad meer?

BEZUINIGEN

Het is zowat een tijdsverschijnsel dat men in alle sporttakken spreekt over bezuinigen, al loopt het ondertussen met het geldgesmos nog altijd de spreekwoordelijke spuigaten uit. Nu komt er weer bericht dat ook in de rijke automobielsport besparingen moeten gedaan worden. De inrichters van de Europese «grote prijzen» zijn bijeengekomen, en zij zijn het eens geworden over de prijzen die zij in hun diverse koersen zullen ter beschikking stellen. Die zullen voortaan in alle landen schommelen rond de dertig miljoen per wedstrijd. De renners en de konstruktoren vinden die prijzen eerder aan de lage kant, en wij begrijpen dat, want die mensen hebben fantastische onkosten. Maar langs de andere kant moet men toegeven dat 30 miljoen besteden om de massa wat griezelpret te bezorgen — de andere bedoelingen van de autosport schuiven we maar even opzij — nog niet zó weinig is.

MARSI !

Er is in heel de pers veel te doen geweest over de direktie van het gentse zwembad, die twee gehandicapten verbod samen met de niet-gehandicapten (zogezegd) te zwemmen. Zelfs Frans van Mechelen heeft die direktie gelaakt. We zouden zeggen: terecht. Anderzijds moet toch ook enig begrip opgebracht worden voor het feit dat die direktie enigszins de prang op de neus kreeg vanwege de «sportieve» dames en heren die niet in gezelschap van lichamelelijk minder bedeeden wensen te vertoeven. Meer dan de houding van de direktie, komt volgens ons de opvoeding en de beschaving van «het publiek» in het gedrang. De juiste toon trof weer eens (?) Zjaak Lecoq, die minister van Mechelen terecht wees, toen die zei dat dit zaakje de vlaamse sport niet dient. Het gaat hier niet om een misstap van vlaamse sportbeoefenaars, aldus Zjaak, maar om een humanitaire blunder. Hij nam daarbij op zich de edele taak de vlaamse sportmensen te verdedigen tegen hun minister. Marsi, Zjaak, dat is schoon van u, maar laat het toch maar zo, joeng.

INCIVIEKE PREMIER

Wat is me dat nu, zijn ze nu in Holland allemaal op hun koppeken gevallen of heeft alleen pietje de Jong na-last van de warme zomer?

Wat boenkt die meneer daar zo pardoos op tafel? Dat het moet gedaan zijn met het uithangen van de nationale vaan naar aanleiding van voetbalwedstrijden en zo en dat het niet nodig is altijd maar het Wilhelmus af te dreunen als er ergens gesjot wordt. Het ventje denkt daar zelfs een reden voor te hebben. Een sportman is een sportman, zegt hij wijs, en met alle verschuldigde eerbied voor zijn kwaliteiten als dusdanig, niks meer. Hij is zomin representatief voor de natie als Jef of Sus.

De vertegenwoordigers van de natie in het buitenland, dat zijn de ambassadeurs en niet de shotters of koereurs. En al dat getruut met nationale symbolen bij onnozele sportspektakels kan alleen misplaatst nationalisme propageren en zotte patriotische gevoelens opwekken.

Voilà, daarvoor moet dat zo groot geworden zijn. Stel u voor dat onze Eyskens Gaston dat ne keer zou eksplikeren aan onze Impe Gaston op een min of meer verstaanbare wijze. Ge zoudt de patriotten een gang zien gaan van «Eyskens buiten». Eén van die patriotten heeft trouwens ook de Jong eens goed op zijn plaats gezet.

Holland, aldus Jacques Lecoq, (want hij is het natuurlijk), wordt nogal een stukske meer gewaardeerd omwille van Jan Janssen en Toon Geesinck dan omwille van zijn ambassadeurs, waarvan geen honderd mensen de naam kennen (want daar komt het blijkbaar op aan) en van zijn handels- en diplomatieke missies.

Zei niemand minder dan de vicomte Berryer — en die zal het toch wel weten zeker? — niet tot Jef Jurion dat de Anderlechtspeleers «ont été de magnifiques ambassadeurs (vetjes a.u.b.) du sport

belge» (kleintjes, want «hambettant» beperkend)? Hoorde't: ambassadeurs?

Beweren, aldus nog de Zjaak, dat een sportman zijn land niet vertegenwoordigt is de vijf minuutjes houden met de vaderlandsliefde van de brave man en de sport degraderen tot een simpel vertoningske. Dat verdient ze niet.

Wij die van de Hollanders nog meest van al de sigaren, de «druppels» en de kaas waarderen, denken er niet aan het verstandje van de kleine de Jong te zetten tegenover het verstand van de grote Zjaak. Onder meer al omdat de laatste een Bels is en dus gelijk heeft.

Wij pleiten dus gewonnen verloren voor nog intensiever gebruik van nationale drápoos en bravezeunen, niet alleen als wij een aflapperij beginnen of eindigen tegen buitenlandse sportdiplomaten, maar ook als wij het ondereen «arrangeren». Als Anderlecht bij voorbeeld weer eens geen penalty krijgt, lijkt het hijsen van de omfloerste belgische vlag half-stok ons een passende geste.

Wij stellen bovendien voor dat men onze échte ambassadeurs, de mannen van Anderlecht (en van Standard natuurlijk) en Merckx en Roelants en Mon Ceulemans (al «klat» die nogal gaarne Vlaams) en Reding, naast de functie ook de gebruikelijke titel, pree, personeel, wagens, complimenten en pensioenen zou bezorgen, want het maakt in het buitenland een te slechte indruk als ze daar lijk echte armoezaaiers binnen komen vallen.

Eén klein detail houden wij nog even in beraad: of wij het ook zo ver zouden drijven dat wij, Vlamingen, een struis zwart beest aan de staak zouden hijsen en allemaal tegelijk zouden gaan brullen dat ze het niet zullen temmen, als de mensen uit het moederland Brussel of Wallonië op bezoek komen.

Of heeft dat met het voorgaande niets te maken? Dan hebben wij er weer geen sjiek van gesnapt!

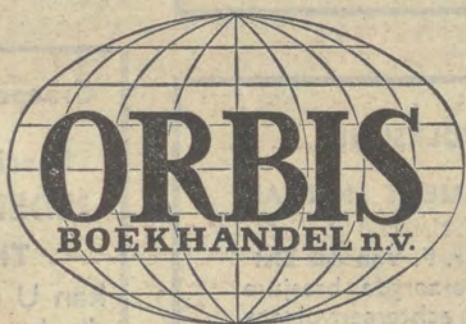
Beelden uit voetbalwedstrijden die tijdens het voorbije week-end heel wat kijkers lokten Racing-White - S.C Charleroi dat op een gelijkspel (1-1) uitliep (boven), en Standard - Anderlecht (links en rechts onder) waar de paars-witten een 1-0 nederlaag op de neus kregen.

nu leeft uw kind met open oog en oor

CECOP

daarom hebt U nu een encyclopedie nodig

Orbis Boekhandel beschikt over de meest volledige gamma van de beste encyclopedieën die voor het ogenblik op de boekenmarkt beschikbaar zijn.

Inlichtingen vragen bij Orbis Boekhandel betekent meteen dat U een objectief overzicht krijgt van iedere encyclopedie.

Orbis Boekhandel is voor U de beste garantie voor die encyclopedie die het meest in uw gezin past!

BON (voor gratis inlichtingen)

(teruzgenden aan N.V. Orbis Boekhandel, Tabakvest 1, Antwerpen)

Gaarne ontvang ik zonder de minste verplichting nadere inlichtingen over één van de volgende encyclopedieën.

Mijn voorkeur gaat uit naar de nummers :

NAAM :

ADRES :

WOONPLAATS :

BEROEP :

Handtekening W?

1 Orbis. Systematische encyclopedie

In Kleur. Verschijnt in 27 landen !
Geschiedenis, Algemene Cultuur, Dieren en Planten, Aardrijkskunde en Wetenschappen.
Rijk geïllustreerd ! Een standaard werk.

2 Visum

Elseviers moderne gezinsencyclopedie.
Een boeiend naslagwerk voor alle leden van het gezin.
Volledig in kleuren.
Bij aankoop : gratis een visum microscoop.

3 Winkler Prins

Honderd jaar encyclopedische ervaring staan borg voor de wetenschappelijke betrouwbaarheid van deze oorspronkelijke nederlandsstalige informatiebron.

4 Maritieme encyclopedie

Het eerste handboek in de wereld met alles over zee en scheepvaart.
Een handboek voor ieder die ook maar iets met varen te maken heeft.

5 Standaard encyclopedie

Een panorama van de wereld in kleur, zo boeiend als het leven zelf.

6 Grzimek. Het leven der dieren

Een grandioos werk dat het gehele dierenrijk in al zijn pracht voor ieder dierenliefhebber onthult op een meesterlijke wijze.

Aanbevolen Huizen

PAPYRUS

Boek- en Papierhandel
Zaakvoerder : Fons Labeau
de Ribaucourtstraat 7
(nabij het Sint-Jansplein)
Sint-Jans-Molenbeek - Brussel 8
Telefoon : (02)28.87.09

30 8

HOME

Eigentijdse wooninrichting
Rijschoolstraat 45 B
ST. TRUIDEN
Telefoon : (011)741.96

Manège « VOLMOLEN »
Opoeteren (L.)
Paardenpension - Rijlessen -
Wandelingen
Restaurant-Bar-Zwembad-
Camping.
TEL (011)648.34

AL AL KEUKENS GLASAL

Fabrieken te Ramsdonck
tel. 015/714.47
Vochtbestand - Vuurvast
Matige prijs
Voor West-Vlaanderen
DE MEYER Walter
Bruggestraat 136, Zwevezele
tel. 051/612.84

Aanbouw - KEUKENS
Specialist : H. DOX p.v.b.a.
Carnotstraat 135, Antwerpen
tel. 35.17.14
Standaard en Maatwerk : Milmö
Zeyher Keukens - Elektrische
toestellen tegen groothandelsprijs

« PIET POT »

Antwerpen's gezelligste
Bierkelder
Grote Pieter Potstraat 4
(bij Suikerrui)
Open vanaf 8 uur 's avonds
Maandag en dinsdag gesloten

Bezoek « Gasthof
DE VEERMAN »
Kaai 26, St.-Amands a.d. Schelde
Tel. (053)332.75
Mosselen - Paling
Uitbater : Jan Brugmans

3-2-68

Tapijten CASPERS
Mechanische en Perzische
Tapijten - Vloerbekledingen
Gentsestraat 6, AALST
Tel. (053)291.89

Grote lens :
GLAZEN en MONTUREN.
Gratis voor verzolderen.
Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optiker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(let a.u.b. op het huisnummer !)
Telefoon : 35.86.62
10 % korting op vertoon dezez.

PERS spiegel

« Brussel und kein Ende », zegt zelfs de Franfurter Allgemeine. En nu Bascour zijn payottenstok in het hanekot van het liberale neerhof te Brussel heeft geworpen is het ook daar gedaan met Brabantse kakelen. Nog grotere vlaamse gek is die Jorissen met zijn voorstel om een tiende provincie (duits-talig) op te richten. Zo is Wallonië dan gans omsingeld.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG

De niersteen van Eyskens' krizis is blijkbaar van brusselse makelij. Want over de brusselse struikelsteen zal waarschijnlijk de hele poging weer eens stranden volgens dit vooraanstaande duitse dagblad.

« Nadat de eerste weken zonder grote wrijvingen verlopen waren, is men nu aan de steen des aanstoots gekomen, namelijk aan de besprekingen over de situatie van Brussel. »

« Waar hoort de hoofdstad thuis in 'n staat die zonder enige twijfel in de toekomst half-federalistisch of gans federalistisch zal georganiseerd worden. Zal dit Brussel een soort scheidsrechtersrol kunnen spelen tussen de beide polen, of zal het als een soort betwist gebied aan de twee landsdelen overgeleverd worden? »

« Dat alles zijn grondwettelijke kwesties die voor het grootste deel met historische ressentimenten beladen zijn. In de ogen van de vlaamse bevolking — en deze reactie vindt men in alle partijen die vlaamse kiezers hebben — is Brussel het grote concentratiepunt voor de denationalisering van vlaamse mensen naar de franse cultuurgemeenschap. »

LA FLANDRE LIBERALE

Vanaudenhove heeft er niet alleen in 1944 veel te weinig doen neerschieten, maar hij heeft zelfs verzuimd als P.V.V.-voorzitter de grote keus te doen, want uit sommige blauwe koekoekseieren komen leeuwjes gekropen in plaats van brusselse kiekens.

« Zoals de prins van de fabel heeft M. Vanaudenhove een welp laten groeien waarvan beet en klauwen zijn staat vernielen, onder het mistroostige blauwe oog van M. Descamps. Het opgeblazen belang dat plots een mijnheer Bascour krijgt — zijn gek voorstel deed aanvankelijk zelfs zijn flamingantische vrienden de schouders ophalen — toont een verschrikkelijke wet van de politiek. »

« Negen maal op tien zijn het de slechten die de goeden meesleuren en de wet bepalen. Wat al rampen ! »

LA DERNIERE HEURE

Triomfalistisch vaart dit P.V.V.-De Muyter-blad uit tegen de waarschijnlijk erg verbaasde Bascour die zich tot « neo-racist » ziet omdopen. Zo heeft deze Fajot niet alleen een deel van de Sint-Kwintense kiezers van Staf De Clerq. Hij krijgt er nu zelfs de scheldnamen van.

« Weldra zal men naar de stembus gaan voor de gemeenteverkiezingen. Indien de late nalopers van de dwang en van het recht van de bodem zich inbeelden dat ze hun macht gaan bevestigen, zullen ze een pijnlijk ontwaken beleven. Men heeft de talentelling afgeschafte omdat ze een juist beeld kon geven van de echte taalsituatie in het brusselse gebied. Nog een weinig geduld en deze talentelling zal gehouden worden : meer bepaald in oktober 1970. »

HET LAATSTE NIEUWS

Uit deze beschouwingen van Piet Van Brabant wordt duidelijk hoe hecht de eenheid nog is in het laatste bastion van de belgische eenheid : De P.V.V.-Brussel.

« De vreugde van de h. De Muyter, voorzitter van de Brusselse PVV-federatie, is opvallend. Aan wie het horen wil verkondigt hij thans nooit meer op een zelfde lijst als senator Bascour te willen staan. »

» Hij heeft inderdaad eindelijk de handen vrij om bondgenootschappen af te sluiten met zijn FDF-vrienden. Onderhandelingen zijn overigens al begonnen. Het manifest was de aanloop. Wellicht vinden zij enkele Vlaamse slachtoffers en stromannen, die zij gevangen hebben in hun raderwerk van dienstverlening en op wie zij druk kunnen uitoefenen bij hun « poll ». Wie de standpunten van de h. De Muyter, Mundeleeur en Risopoulus vertaalt kan geen woordvoerder van de Vlaamse openbare mening zijn. »

VOLKSGAZET

Met de keizer-koster Jozef II geeft de Volksgazet-hoofdredakteur niet alleen de voornaam gemeen. In het kosterbedrijf blijkt hij een uitstekend requiemzanger te zijn. Met dit verschil : uit de lijkzang van Jozef kwam voor een tijdje een belgische staat voort, het requiem van Jos is gezongen bij de lijkbaar van België.

« Waant men dat de Vlaamse meerderheid zich altijd zal blijven laten beleiden door een bepaald « Brussel », dat beweert « bindteken » te zijn doch in werkelijkheid slechts een haard van opruiing en staatsvernietiging is, die het bestaan van het land oneindig méér in gevaar brengt dan alle Vlaamse en Waalse extremisten samen? »

« Er zijn vanzelfsprekend tal van landen waar het voor « de provincie » lastig leven is met een hoofdstad waarvan de hogere rijkdom de aanmatiging in de hand werkt. »

« Zelden neemt de arrogantie echter dezelfde afmetingen aan als aan de oevers van de Senne. »

« Waarbij nog komt dat, de Belgische verhoudingen in acht genomen, het daaruitspruitende gevaar voor catastrofale gevolgen, die het leven van geheel het land kunnen bedreigen, nergens zo groot is als hier. »

« Wij weten wel dat deze waarschuwing voor de honderdste maal geuit door iemand die als socialist, geen taalnationalist en geen extremist wil zijn, voor de honderdste maal schouderophalend door de heren van de hoofdstedelijke Franstalige pers in de wind zal worden geslagen. »

« Wij vrezen dat die slechts zullen begrijpen wanneer het te laat zal zijn en de Belgische doodkist, waarin zij zo ijverig nagels slaan, voorgoed zal zijn verzegeld. »

DE STANDAARD

En een van die vlaamse extremisten, kamerlid Mattheysens belicht als antwoord op hardleerse kwakzalver Moyersoens (bija zo hardleers als die andere Vrije Tribunist Klebooms) welk het verschil is tussen pariteit in een unitaire staat en gedeeltelijke pariteit mits veel federaal zelfbestuur.

« De h. Moyersoens vertrekt van een fictie, en zijn oplossing, al is zij konsekwent, negeert de werkelijkheid. Ik verheug mij echter in de afwijzing van de pariteit in de topadministratie, door de h. Moyersoens. Hij heeft destijds in de Kamer die pariteit verdedigd en gestemd. Het is echter steeds lofwaardig zijn vergissing te herroepen, zelfs als daarvoor jaren bedenktijd vereist is. »

« De oplossing moet m.i. gezocht worden in de federale inrichting — met twee partners — van deze staat. De erkenning van de twee gemeenschappen moet leiden, op grond van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, tot de autonomie voor de eigen, specifieke aangelegenheden. De gemeenschappelijke belangen moeten gemeenschappelijk worden behartigd door de beide gemeenschappen, onder vrijwillige beknopping van het zelfbeschikkingsrecht, met het oog op hun beider belangen. Hier is de staat niet meer op gelijke individuen gebouwd, maar op gelijke gemeenschappen. De pariteit is hier verantwoord voor de beperkte gemeenschappelijke belangen, en wordt ruim gecompenseerd door de autonomie voor de eigen aangelegenheden. »

WALTER LUYTEN

JEURCLOO ...
stelt voor.....

kanteldeuren
rolluiken
zonnblindes
zonnententen
schoolmeubelen
winkelmeebelen

Jeurcloo
TEL. 011-132.31 & 132.36
ZONHOVEN - 081024

HERMES SCHOO L

Zuidlaan 54, Brussel
Volledige
secretariaatcursussen
STENO- en DACTYLOGRAFIE
in vier talen

BOEKHOUDEN
MODERNE TALEN
HANDELSCORRESPONDENTIE
ENZ
DAG- EN AVONDLESSEN

M Lemonnierlaan 211, Brussel
Tel. (02) 11.00.33

DE school waar Vlamingen
zich thuis voelen

Wij zoeken dringend voor
de vlaamse provincies
**ZELFSTANDIGE
HANDELSAGENTEN**
voor de verkoop van
**MODERNE
EN NIEUWE
ENCYKLOPEDIË**

Interessante en flinke commissie
voor DINAMISCHE elementen.
Schrijven met vermelding
« RDG-vervolgwerken »
Standaard-Boekhandel,
Belgielei 147 a,
ANTWERPEN

VOLKSUNIE FUNDAMENT EN TAAK

door Mr. F. Van der Elst
Deze verzorgde brosjure
belicht achtereenvolgens
de taak van de Volksunie
als politieke partij en het
nationalisme als maatschappelijke
vize en als politieke stroming.

Te bekomen, zolang de
voorraad strekt, door stor-
ting van 15 fr. op giro-
nummer 1476.97 van
Volksunie vzw, Brussel 1,
met vermelding op de
strook van de reden der
betaling.

meester
kleermaker

VERMEESCH
KLEDING

STEENHOUWERSVEST 52
ANTWERPEN
Tel. 31.35.83

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

NAAR
UW
MAAT....

ZO'VEEL BETER

VERMINDERING VOOR
VIJF LEDEN

Gemeente BORGERHOUT

Vorming van een wer-
vingsreserve voor werk-
man, respectievelijk geoe-
fend werkman.

De bekendmaking geschiedde
in het Belgisch Staatsblad van
3 oktober 1969.

Voor alle inlichtingen met be-
trekking tot de deelnemings-
voorwaarden, gelieve men zich
te wenden tot het « Sekretari-
aat » ten gemeentehuize, de
eerste vijf dagen van de week,
tussen 8.30 u. en 17 uur. -
(Tel. 35.02.65).

RAMEN EN DEUREN IN KUNSTSTOFFEN HARDE P.V.C. TROCAL

Wind en waterdicht.
Hoogwaardige termische isolatie.
Volledige weerstand tegen :
Korrosie, tegen alle weersomstandig-
heden, tegen zeelucht en industriële
omgeving.

Kleurvast - zelfdovend.
Alle types van ramen kunnen gemaakt
worden op om het even welke maat.
Voor alle inlichtingen en bestek :

DEVICO n.v.

Driehoekstraat 17-19
EREMBODEGEM - TERJODEN
Tel. (053) 21808

Groepen en maatschappijen allerhande !!! Speciaal voor U bedacht. IEDER DORTMUNDER

THIER BRAU HOF
kan U op ieder ogenblik van
de dag van het jaar middag-
en avondmalen aanbieden.

INTERESSANT

Avondmaal op vrijdag,
zaterdag of zondagavond
in een gezellige sfeer.

Nadien krijgt U gratis gedu-
rende 5 uur een der beste
Oberbayern orkesten.

Middag- en avondmaal in groep
gezellig, fijn, goed en goedkoop.

Inlichtingen ter plaatse
THIER BRAU HOF
Leuven - Tel. (016) 46311
THIER BRAU HOF
Hulste - Tel. (056) 71536
THIER BRAU HOF
Antwerpen - Tel. (03) 312037
DE KLAROEN
Aalst - Tel. (053) 22853
Nieuwbrugstr. 28, Brussel 1
Tel. (02) 18.74.89

600 ARBEIDERS 1001 MOGELIJKHEDEN!!

Deze slogan betekent méér dan wij in een boek zouden kunnen beschrijven. Het is duidelijk dat U in volle vrijheid wilt kiezen, dat U niet wenst te handelen met een tussenpersoon of met een beginneling. U zult immers niet tevreden zijn met het eerste het beste ! U vraagt een maximum aan degelijkheid en comfort en U wenst uw geld niet in 't water te werpen ! U vraagt natuurlijk eerst vrijblijvend voorlichting ! U wenst eerst met eigen ogen te zien ! U wilt rechtstreeks van onze cliënten weten of ze tevreden zijn. U wenst een vlotte service en snelle uitvoering. Met één woord : U wenst het beste van het beste zonder een frank teveel te betalen.

HET BESTE VAN HET BESTE...

ZONDER EEN FRANK TEVEEL TE BETALEN !!!

Daar komt het inderdaad op aan...

Daarom moet uw zaak op voorhand grondig besproken en bestudeerd worden en zulks zonder enige voorafgaandelijke verplichting voor U ! U moet op voorhand weten waaraf en waaraan ! U heeft het recht veeleisend te zijn.

ONZE KLIENTEN HEBBEN HET RECHT

VEELEISEND TE ZIJN !!!

Stenen kopen = opbrengst verzekeren !!!

Raadpleeg onze diensten over onze prachappartementen aan de Dampoort te Gent - aan het Meerlenhof te Hoboken - aan de Belgiëlei te Antwerpen. Over onze zeer voordelige villapercelen te Drongen bij Gent - in het Leuvense en in de mooie natuur van onze Limburg !

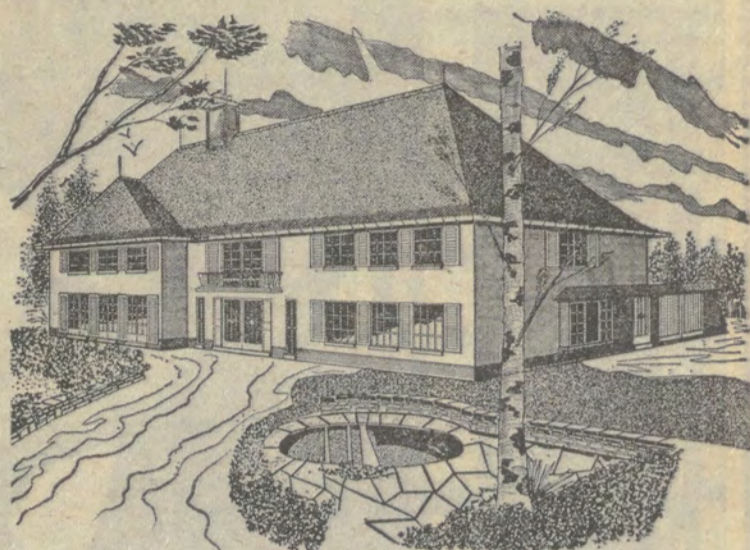
MEER DAN 6.000 TEVREDEN KLIENTEN KUNNEN WIJ MET

U BEZOEKEN EN DAAR ZIJN WIJ FIER OP !!!

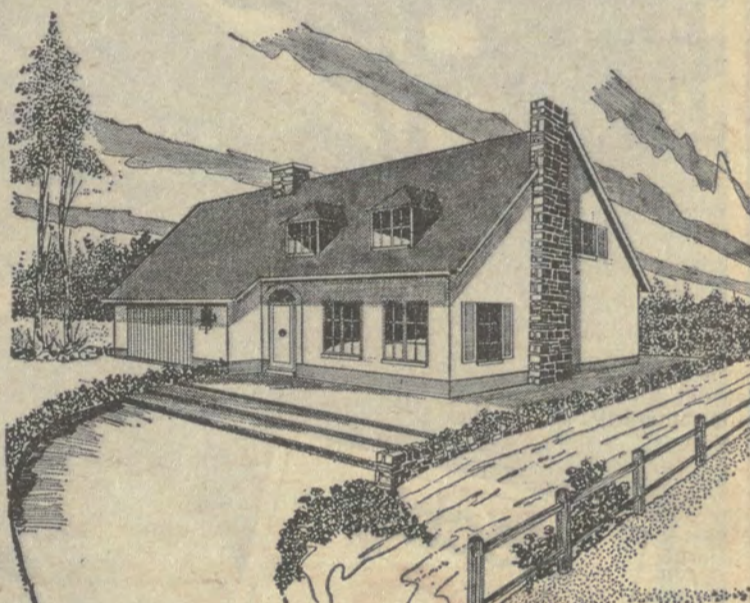
WIJ VERWACHTEN U OP EEN VAN ONZE VIER ZETELS

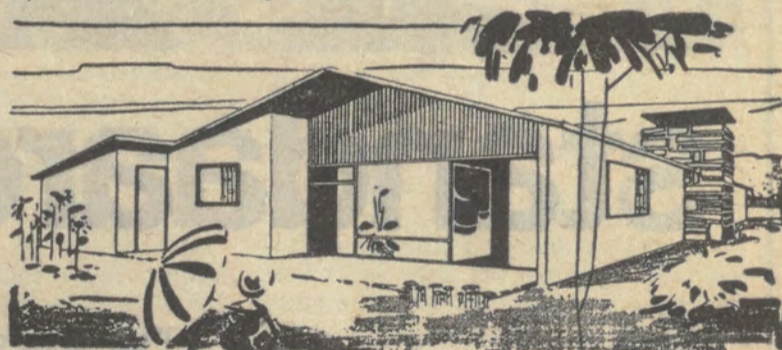
1/2 villa, vanaf 750.000 F

Vanaf 1.950.000 F

Vanaf 950.000 F

Vanaf 600.000 F

Wenst U nadere inlichtingen
stuur dan deze bon naar één onzer informatiecentra

Naam

Adres Woonplaats

Tel. privé Tel. kantoor

1. over gronden voor villabouw
 over gronden voor hoogbouw bij voorkeur gelegen te
 over gronden v. eensgezinswoning
 over veilige geldbeleggingen

2. over het bouwen van ...
 bij voorkeur gelegen te
 of bezit reeds grond, gelegen te

3. over de aankoop van een bestaande woning
 Duid aan met een X waarover U inlichtingen wenst te ontvangen.

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

ANTWERPEN
Meir 18
tel. 03/31.78.20
vijf lijnen

GENT
Onderbergen 43
tel. 09/25.19.23
tel. 09/25.94.69

GENK
Winterslagstr 22
tel. 011/54.442

LEUVEN
Brusselsestr. 33
tel. 016/33.735

standaard encyclopedie

PANORAMA DER WERELD IN KLEUR

De eerste Vlaamse encyclopedie

...nu ook in wekelijkse afleveringen!

Van **deze week dinsdag** af verkrijgbaar bij uw krantenverkoper en boekhandelaar.

4.000 krantenverkopers en boekhandelaars stellen U voor: de eerste kleuren-encyclopedie in wekelijkse afleveringen die in ons taalgebied verschijnt. Deze eerste Vlaamse encyclopedie wordt U elke dinsdag aangeboden voorslechts 30F per nummer, in de vorm van luxueuze, volledig in kleuren-
druk uitgevoerde afleveringen.

De alfabetisch gerangschikte onderwerpen worden op een grondige wijze behandeld: beeldende kunst, muziek, toneel, film, natuurwetenschap, techniek, ruimtevaart, sport, enz. Elk onderwerp wordt rijk geïllustreerd met kleurenfoto's en tekeningen in kleur. Week na week krijgt U een boeiend panorama van alles wat de moderne mens interes-

seert en behoort te weten. Uw kinderen beschikken over een goede, overzichtelijke huisbibliotheek, een steun voor hun studie en een bron van algemene ontwikkeling.

Week na week neemt uw reeks afleveringen toe in waarde en betekenis, tegen een bescheiden uitgave van slechts 30 F per aflevering, en op het einde bent U in het bezit van een kostbare encyclopedie in 13 prachtige delen, een sieraad voor uw boekenkast. Uw vrienden zullen er U om benijden!

260 afleveringen - 13 luxe banden - samen 7.280 bladzijden - formaat 23 x 30 cm - 20.000 kleurplaten (foto's, kaarten, schema's, grafische voorstellingen, tabellen, enz.) - een schat van informatie, kijk- en leesgenoegen voor het gezin, voor vader, voor moeder, voor alle kinderen.

Van week tot week.
Van band tot band.
Van A tot Z...

STANDAARD
ENCYCLOPEDIA

PANORAMA DER
WERELD IN KLEUR

STANDAARD UITGEVERIJ, ANTWERPEN

speciale aanbieding: De eerste twee nummers verschijnen tegelijkertijd. Ze worden U aangeboden tegen de prijs van één enkele aflevering (slechts 30 F).